

TDB

SAYI
93
KASIM
2006

TDBD

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ DERĐİSİ

Bütün yollar
Samsun'a çıkıyor

Türk Dişhekimleri Birliği 13.Uluslararası Dişhekimliği Kongresi
19-24 Haziran / EXPODENTAL2006-IDEX'06

TDBD 93

çindekiler

BAŞYAZI • 11

TDB GÜNDEMİ

ÇALIŞMAK İSTİYORUM Kamunun muayenehanelerden hizmet almasına yönelik meslektaşlarımızın katılımıyla TDB tarafından bir girişim başlatıldı. • 12

GENEL SAĞLIK SİGORTASI TBMM'DEN GEÇTİ Yaklaşık üç yıldır çalışmaları süren Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası yasa tasarısı 19 Nisan 2006 günü TBMM'de kabul edildi. • 12

PROF.DR. NERMİN YAMALIK BAŞKAN YARDIMCISI 2001'den bu yana FDI Dental Practice Komitesi'nde yer alan Nermin Yamalık başarılı çalışmalarından dolayı Mart ayında yapılan komite toplantısında Başkan Yardımcılığına seçildi. • 13

SAADET ZİNCİRİ BOZULUYOR Mahalli idareler eliyle yaratılan haksız rekabete karşı girişimlerimiz sonuç vermeye başladı. • 14

ODALARDAN HABERLER

ODA GENEL KURULLARI YAPILIYOR Dişhekimi odaları Olağan Genel Kurul ve seçimlerini yaparak yeni bir çalışma dönemine başladılar. Yoğun emek ve özveriyle görev yapan Oda yöneticilerimizin bir bölümü yerlerini yeni meslektaşlarımıza devrederken, bir bölümü de görevlerine devam ediyor. • 108

DIŞHEKİMLİĞİNİN GÜNDEMİ

FDI'IN KOMİTELER TOPLANTISI YAPILDI FDI Bilim Komitesi üyesi Prof.Dr. Taner Yücel FDI'nın 15-27 Mart tarihleri arasında yaptığı toplantıda alınan kararlarla ilgili bilgi verdi. • 20

TDB YARDIMLAŞMA FONU KURULDU TDB MYK üyesi Mustafa Kemal Taş'tan Fonun nasıl oluştuğu ve nerelerde kullanılacağına dair bilgi aldık. • 24

BÜTÜN YOLLAR SAMSUN'A ÇIKIYOR 19-24 Haziran 2006 tarihlerinde Samsun'da yapılacak TDB 13. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi için son dönemece giriliyor. Programa son rötuşlar yapılırken biz de komitelerden çalışmalar hakkında bilgi aldık. • 26

DIŞHEKİMLİĞİ CAMIASINDAN

FAKÜLTELERDEN Ülkemizdeki dişhekimliği fakültelerinin tanıtımına devam ediyoruz. Bu sayıda Hacettepe Ü.D.F. Dekanı Prof.Dr. Osman Taha Köseoğlu ve Yeditepe Ü.D.F. Dekanı Prof.Dr. Türker Sandallı ile görüştük. • 34

• Sahibi TDB Yönetim Kurulu Adına Genel Başkan **Celal Korkut Yıldırım** • Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Genel Sekreter **Murat Ersoy** • TDB Yayın Kurulu Sorumlusu **Tarık İşmen** • Genel Yayın Yönetmeni **Tatyoş Bebek** • TDBB Bilimsel Danışma Kurulu TDB Eğitim Komisyonu'dur • **Yayın Türü:** Yaygın süreli yayın • Editör **Hakan Sürmen** • Görsel Yönetmen **Şeref Kartal** • **Reklam için başvuru** Tel: (212) 327 84 41 (pbx) / Fax: (212) 327 84 43 • Ofset Hazırlık **Repronet** • Basım yeri **Tor Ofset** İmam Çeşme Cad. 26/2 Ayazağa Şişli, İstanbul • Basım tarihi **Mayıs 2005** • Editoryal üretim ve yapım **Nisan İletişim** nisaniletisim@superonline.com Tel: 0212. 327 84 41 Cihannüma Mah. Salih Efendi Sok. Mistaş İşhanı 4/9 Beşiktaş İstanbul • **Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi** Ziya Gökalp Caddesi No: 37/11 Yenişehir-ANKARA Tel: (312) 435 93 94 www.tdb.org.tr e-mail: tdb@tdb.org.tr • **ISSN: 1303-9784**

TDBD Nisan-Mayıs 2006 93.sayı 18.000 adet basılmıştır. TDB üyelerine ücretsizdir. 2 ayda bir, yılda 6 sayı yayımlanır.

GÜNCEL

AĞITLAR VE ANITLAR Sakarya Milletvekili dişhekimi Süleyman Gündüz çeşitli ülkelerde çektiği fotoğraflardan oluşan 'Ağıtlar ve Anıtlar' adlı bir fotoğraf sergisi açtı. Gündüz'le sanat-tan siyasete, oradan da dişhekimliğinin sorunlarına uzanan bir söyleşi yaptık. • 30

NÜKLEER KABUSU YİNE GÜNDEMDE Nükleer enerji konusu bugünlerde tekrar gündeme geldi. 'Çernobil'e rağmen nükleer santraller yapılmalı mı?' sorusunu bilen birine soralım dedik. 'Neden Nükleer Santrallara Hayır' kitabının yazarı Arif Künar'la e-mail yoluyla doyurucu bir röportaj yaptık. • 104

BİLİMSEL

DİŞHEKİMLERİNİN SORUMLULUKLARI Prof.Dr.Nermin Yamalık'ın FDI-Dental Practice Komitesi projesi olarak hazırladığı 'Dişhekimliği Profesyonellerinin Sorumlulukları ve Hakları' başlıklı 3 bölümden oluşacak makale dizisinin ilk bölümünü yayımlıyoruz. • 100

SÜREKLİ DİŞHEKİMLİĞİ EĞİTİMİ Yanıtlayıp TDB'ye göndererek SDE puanı kazanacağınız kredilendirilmiş sorularımız 120. sayfada • 120

DOSYA

TDB 20 YAŞINDA Türk Dişhekimleri Birliği bundan tam 20 yıl önce 19-20 Nisan 1986 tarihlerinde düzenlenen Kongreyle kuruldu. TDB'nin kuruluşu dönemindeki ve sonraki çalışmalarını derlediğimiz, bu süreçlerde büyük emekleri bulunan ilk yöneticilerinin görüşleriyle zenginleştirdiğimiz bir dosya sunuyoruz. • 42

ÇEŞİTLİ

SİNOP: DIŞARIDA DELİ DALGALAR Karadeniz'in zor ulaşılan ve zor terkedilen kenti şiirlere, türkülere konu olan tarihi hapisanesiyle, deniziyle, şelaleleriyle ekabir olmayan gezginleri bekliyor. - Fatin Hazinedar yazdı. • 114

İŞYERİ AÇMA İZİN HARCİ... Doktor ve dişhekimlerinin muayenehanelerinin açılmasında belediyenin herhangi bir görev ve yetkisi bulunmuyor. TDB Hukuk Danışmanı Av. Mustafa Güler yazdı. • 122

TDB'YLE FDI KONGRESİNE Türk Dişhekimleri Birliği Emotour işbirliğiyle FDI'nın Şenzen, ERO'nun Lizbon ve Kazakistan Dişhekimleri Birliği'nin Almaata kongrelerine turlar düzenleniyor. • 128

REKLAM İNDEKSİ (Alfabetik)

AC DENTAL	109	CLİNİC ART	127	GÜNEY DİŞ	61-113	SAĞLIK DİŞ DEPOSU	15
AKADEMİK DENTAL	111	COLGATE	Ön kapak içi	İPANA	Arka kapak içi	SEVENLER DİŞ DEPOSU	93
AKTİF DİŞ TİCARET	102	DENTANET	06-07	KAVO	57	SIGNAL	Arka kapak
ATAMAN İLAÇ	107	DENTLAZER	103	KENT DENTAL	89	SÖNMEZ MEDİKAL DENTAL	03-18-19
BASMACI DİŞ DEPOSU	125	DENTORAL	68	LİDER DİŞ	25-66-67	TEKNOGEM	119
BENLİOĞLU	55	ESTİ	10	MAKER DENTAL	123	TOROS DENTAL	117
BRAUN/ORAL B	04-05	FARKO	121	MANNAS	73-75-79	UNİMED	130
BUTLER GUM	59	GERMO	41	MCS MEDİKAL	33	VEM İLAÇ	22-23
CAN MEDİKAL	51	GÜLOĞUZ DİŞ DEPOSU	28-29	ÖNCÜ DENTAL	45	VOCO	91
		GÜLSA	17	PAŞA DENTAL	53	W&H	85
		GÜNEY DENTAL	36-37-81-97	RF SYSTEM	49	YİĞİT DİŞ DEPOSU	95

TDB Genel Başkanı **Celal K. Yıldırım**

Zor günler

Türkiye'nin kurulu bulunduğu coğrafya kimilerince 'Tanrının lanetlediği topraklar' kimilerince de 'Tanrının kutsadığı topraklar' olarak anılır. Bana göre her iki tanımlama da doğru. Bu coğrafya insana doğanın en güzel olanaklarını sunmasına rağmen bu topraklarda yaşayanlar sevinci, mutluluğu, barışı yaşadıklarından çok savaşı, kederi ve yıkımı yaşamak durumunda kalmıştır.

Ülkemizi on yıllardır saran ekonomik ve sosyal sorunlara yenileri eklenmeye çalışılıyor. Türkiye'nin çözülebilecek hiçbir sorunu olmayan komşularıyla savaşa sürüklenmesi senaryosu her geçen gün daha da görünür hale geliyor.

ABD; 'Büyük Ortadoğu Projesi'nde ülkemizi figüran olarak kullanmaya kararlı; ve buna yönelik bir dizi girişimde bulunuyor. Kürt halkı üzerinde oynanan oyunlar bu senaryonun önemli bir parçası. Türk ve Kürt halklarının birlikte yarattığı Türkiye Cumhuriyeti; birbirleriyle et ve tırnak gibi bütünlüşen bu iki halk birbirlerine düşürülerek içinden çıkılmaz bir cendereye doğru sokulmak isteniyor. Ve ne yazık ki her iki halkın siyaset arenasındaki temsilcileri bu süreci siyasi çıkarlar açısından kullanmaya çalışarak ateşe körükle gidiyor.

Yaşanılan bu süreç, değil mesleki politikaların tartışılmasını; mesleki uygulamalarımızı yapamayacağımız bir dönemi bizlere yaşatabilir. Bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti'nin bir yurttaşı olarak iki halk arasında yaratılmaya çalışılan güvensizliğe karşı gerekli duyarlılığı göstermeliyiz.

Sosyal sorunlarımızın temel taşlarından biri olan sosyal güvenlik sistemleriyle ilgili TBMM'de geçen ay kabul edilen Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasası Türkiye'nin gelecek on yıllarına damgasını basacak çapta değişiklikleri içeriyor.

Dişhekimi ve birey olarak bizleri yakından ilgilendiren bu düzenlemeyle ilgili TDB olarak görüşlerimizi, eleştirilerimizi ilgili kurumlara ilettik.

Kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması, vergi sisteminin kazanca göre belirlenmesi, kurulacak yapılarda atanmışlar kadar seçilmişlerin de yer alması ve bu yapıların siyasetçilerin müdahalesine kapalı olması, emeklilik yaşının ülke koşullarına göre düzenlenmesi temel öneri ve eleştiri noktalarımızdı.

Sağlık hizmetleriyle ilgili yapılan düzenleme, TDB olarak bizim açımızdan kabul edilebilir bir düzenlemedir. Dişhekimliği hizmetlerinin kapsamı ve dişhekimliği hizmetlerinin muayenehanelerden alınacağına yönelik düzenlemeler mesleğimiz açısından bir kazanım olarak değerlendirilebilir. Ancak yasayla ilgili çıkarılacak yönetmelikler, yönetmeliklerin uygulanması ve dişhekiminin emeğinin karşılığının nasıl belirleneceği; bu düzenlemenin nihai olarak kazanım olup olmadığını gösterecektir. Bu anlamda birinci adımdaki kazanımın diğer adımlarda da devam edebilmesi için duyarlılığımızı sürdürmek ve meslek kuruluşumuzun yanında bulunmak zorundayız.

Evet, mesleğimizi ve ülkemizi zor günler bekliyor. Bülük ozan Nazım Hikmet'in 'Güzel günler göreceğiz', 'Gelecek güzel günler ellerimizdedir' dizelerinin yaşadığımız karşılığı toplumsal sorumluluklarımız konusunda duyarlı olmaktan geçiyor.

Bu topraklarda çok zor işler başarıldı, dahasını da başarmak mümkün. Herşey bizlerin ellerinde; biraz daha duyarlılık ve biraz daha toplumsal sorumlulukla bunu başarabiliriz.

Güzel günler dileğiyle...

Kamunun muayenehanelerden hizmet almasına yönelik meslektaşlarımızın katılımıyla başlatılan ve gazete ilanlarıyla kamuoyuna duyurulan girişim:

'Çalışmak istiyorum'

sı bağlamında basına verilen ilanımız, 7 Nisan 2006 Cuma günü Sabah

ve Posta gazetelerinde yayınlanmıştır.

Bu girişime destek olması amacıyla, ekte örneği yayınlanan "Çalışmak İstiyorum" başlıklı dilekçenin Dişhekimleri Odaları Genel Kurullarında alınacak kararlar, meslektaşlarımıza imzalatılarak topluca Birliğe gönderilmesi ve dilekçede ifade bulan; "Çalışmak İstiyorum" talebimizin, yapıla-

cak bir basın toplantısı ile açıklanması kararlaştırılmıştır.

Talebimizin hem yetkili makamlar hem de kamuoyu nezdinde daha etkili olması açısından, emeğini kullanmak isteyen, her şeyden önemlisi dişhekimliği mesleğine ve dişhekimliği hizmetlerine üvey evlat muamelesi yapılmasına artık bir son verilmesini isteyen tüm meslektaşlarımızı başlattığımız bu girişime destek vermeye çağırıyoruz.

Türk Dişhekimleri Birliği

Kamunun muayenehanelerden de hizmet almasına yönelik Bakanlıklar ve ilgili kurumlar nezdinde yapılan girişimlerden sonra, konunun kamuoyu ile paylaşılma-

Genel Sağlık Sigortası Meclis'ten geçti

Yaklaşık üç yıldır çalışmaları süren Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası yasa tasarısı 19 Nisan 2006 günü TBMM'de kabul edildi. Dergimiz baskıya girdiği günlerde Meclisten geçen yasanın dişhekimliğiyle ilgili maddelerini aktarıyoruz. Önümüzdeki sayıda konuyu daha geniş bir şekilde ele alacağız.

Finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ve süresi

MADDE 63. Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlıklı kalmalarını; hastalanmaları halinde sağlıklarını kazanmalarını; iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tıbben gerekli görülen sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri şunlardır:

a) Kişilerin hastalanmalarına bakılmaksızın kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile insan sağlığına zararlı madde bağımlılığını önlemeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri, ..

d) Kişilerin hastalanmaları halinde ayakta veya yatarak; ağız ve diş muayenesi, diş hekiminin göreceği lüzum üzerine ağız ve diş hastalıklarının teşhisi için gereken klinik muayeneler, laboratuvar tetkik ve tahlilleri ile diğer tanı yöntemleri, konulan teş-

hise dayalı olarak yapılacak tıbbî müdahale ve tedaviler, diş çekimi, konservatif diş tedavisi ve kanal tedavisi, hasta takibi, travmaya ve onkolojik tedaviye bağlı protez uygulamaları, ağız ve diş hastalıkları ile ilgili acil sağlık hizmetleri, 18 yaşını doldurmuş kişilerin ortodontik diş tedavileri ile 18 yaşını doldurmamış veya 45 yaşından gün almış kişilerin diş protezlerinin 72 nci maddeye göre belirlenen tutarının % 50'si.

.. f) Yukarıdaki bentler gereğince sağlanacak sağlık hizmetleriyle ilgili teşhis ve tedavileri için gerekli olabilecek

kan ve kan ürünleri, kemik iliği, aşı, ilaç, ortez, protez, tıbbî araç ve gereç, kişi kullanımına mahsus tıbbî cihaz, tıbbî sarf, iyileştirici nitelikteki tıbbî sarf malzemelerinin sağlanması, takılması, garanti süresi sonrası bakımı, onarılması ve yenilenmesi hizmetleri. Kurum, finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri ile (f) bendinde belirtilen sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir. Kurum, bu amaçla bilimsel komisyonlar kurar, ulusal ve uluslararası tüzel kişilerle işbirliği yapabilir.

60 ıncı maddede sayılan genel sağlık sigortalısı sayılma şartlarının yitilmesi halinde, devam etmekte olan tedavi nedeniyle sağlanacak sağlık hizmetleri kişinin iyileşmesine kadar sürer.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü üzerine Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

2001'de Malezya'da yapılan FDI Kongresi'nde Dental Practice Komitesi'ne seçilen Nermin Yamalık 2004 yılında görevine üç yıl için yeniden seçilmişti. Yamalık, başarılı çalışmalarından dolayı Mart ayında yapılan komite toplantısında Başkan Yardımcılığına seçildi.

Prof.Dr. Nermin Yamalık Başkan yardımcısı oldu

Dünya Dişhekimleri Birliği (World Dental Federation - FDI) Ulusal Dişhekimleri Birliklerinin üyeliği ile oluşan ve Ulusal Dişhekimleri Birliklerinin delegeler aracılığı ile temsil edildiği uluslararası güçlü bir mesleki yapıdır. Bu uluslararası mesleki yapı bugün itibarı ile 700.000'den fazla dişhekimini temsil etmektedir. Her yıl gerçekleştirilen genel kurullar ve bilimsel kongreler, ve yayımlanan dergiler, makaleler ve beyanatlar FDI'nın önemli aktiviteleri arasında yer almaktadır. FDI'nın yapılanmasında en önemli karar organı genel kuruldur ve üye Ulusal Birlik delegelerinin katılımı ile gerçekleştirilmektedir. FDI konseyi (FDI Yönetim Kurulu) is FDI'nın genel organi-

zasyonel yapılanması içinde kararların alındığı ve genel kurula taşındığı bir kurul niteliğindedir. Öte yandan FDI ismini taşıyan makaleler ve beyanatlar FDI'nın çeşitli mesleki konulardaki görüş, tutum ve önerilerini yansıtmaktadırlar ve genel olarak FDI komiteleri tarafından üretilmektedirler. FDI komiteleri adaylar arasından genel kurulda seçilen delegeler ile FDI konseyi (FDI Yönetim Kurulu) tarafından atanan üyelerden oluşmaktadır. Komiteler yılda iki kez toplanmakta ve bu toplantılardan birisi FDI merkezinde, diğeri ise FDI Kongresinde gerçekleştirilmektedir.

Türk Dişhekimleri Birliği FDI komitelerinde Prof.Dr.Nermin Yamalık ve

Prof.Dr. Taner Yücel aracılığı ile temsil edilmektedirler. Prof.Dr. Taner Yücel FDI Bilimsel Kongresinde görev yapmaktadır ve bu göreve 3 yılına getirilmiştir. Prof.Dr. Nermin Yamalık ise FDI Dental Practice Komitesinde 2001 yılında başladığı görevini 2007 yılına kadar devam edecek olan ikinci dönemde de sürdürmektedir. Bu yıl Mart ayında FDI Merkezinde yapılan komite toplantısı sırasında ise Dental Practice Komitesi'nin başkan yardımcılığına seçilmiştir. Komitenin başkanlığını Danimarkalı Dr. Claus Munck yürütmektedir.

Türk Dişhekimleri Birliği'ni FDI'da başarıyla temsil eden Nermin Yamalık'ın başarılarının devamını diliyoruz.

FDI Başkanı Michele Aerden'in FDI yayın organı Ferney-Comminique'de yayımlanan mesajı:

Sevgili Meslektaşlarım ve Dostlarım,
İyi, mükemmelin düşmanıdır ve 'sadece iyi olma' hastalığı devasız değildir.
Jim Collins, İyi'den Mükemmele Doğru'nun Yazarı
Seçkinlik, üstün olmanın niteliğidir. Sadece kendi içinde bir kavram değildir, aynı zamanda diğer iki FDI odağı olan tıbbi konumlandırma ve etiğin bir bileşenidir. Bu, bizim faaliyetlerimizin bir işareti olarak kullanılmalı ve tüm düzeylerde yaptığımız her şeyi kapsamalıdır.

'İyiden mükemmele doğru!'

Mesleğimizin günlük bireysel uygulamasında, bu kaliteye karşılık işlerimizi ve taahhütlerimizi ölçmeliyiz. Hepimizin iyi bir dişhekimisi veya mükemmel bir dişhekimisi olma seçeneği vardır. Kendimize mükemmel olmak için çabalayıp çabalamadığımızı veya mükemmel olup olmadığımızı sormalıyız. Aynı zamanda kendimizi "Bir dişhekimini iyiden mükemmele götürebilecek teşvik unsurları, konular ve faktörler nelerdir?" diye sorgulamalıyız. Bir ulusal dişhekimliği birliğine ait olarak kendimizi dişhekimliği mesleğinden ve ülkelerimizin oral sağlığından sorumlu kişiler olarak düşünmeliyiz. Bu arenada üstün olmak demek oral sağlıkla ve dişhekimliği mesleği ile ilgili diyaloglarda aktif olarak katılımcı ve hü-

kümet düzeyinde dahil olmak anlamına gelmektedir.

FDI'da biz bir ekibiz, 900,000'i aşkın dişhekiminin mesleki örgütüyüz. İyiden mükemmele doğru ilerlemek için tohumları nasıl ekebiliriz? Jim Collins'in tavsiyeleri şunlar:

1. Doğru insanları seç
2. Sorumluluk ve mesuliyet duygusunu geliştir
3. Finasta disiplin kültürünü aşla
4. Doğru soruları sor
5. Doğru şeyleri yap ve yanlış bir şey yapıyorsan dur!

Bunlar bizim görevlerimizi başarmada en fazlasını gerçekleştirmemize izin verecektir.

Hadi hep beraber mükemmeliyete doğru ilerleyelim.

Mahalli idareler eliyle yaratılan haksız rekabete karşı girişimlerimiz sonuç vermeye başladı:

'Saadet Zinciri' kopuyor

Çankırı'da da yürütmeyi durdurma kararı

Türk Dişhekimleri Birliği ve Ankara Dişhekimleri Odası'nın, Çankırı Belediyesi Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi hakkında yürütmeyi durdurma istemiyle açtığı davada Zonguldak Bölge İdare Mahkemesi oybirliğiyle yürütmenin durdurulmasına karar verdi.

H atırlanacağı gibi, daha önceki sayılarımızda, Belediyeler ve Mahalli İdare Birlikleri'nin ağız ve diş sağlığı hizmetlerini yürüten birimlerinin tamamıyla ya da kısmen özel şahıslara devredilmesi sonucu, bu birimlerin belediye veya mahalli idare hizmet birliği sağlık tesisi gibi nitelendirilmesi ve çalıştırılması yoluyla ortaya çıkan hukuk dışı uygulamalara ve Türk Dişhekimleri Birliği'nin, bu uygulamalara son verilmesi için yetkili makamlar nezdinde yaptığı idari ve hukuki girişimlere yer vermiştik.

Türk Dişhekimleri Birliği'nin yaptığı girişimler olumlu sonuçlanmış; İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sayıştay ve SSK tarafından birer genelge yayınlanarak uygulamanın yasalara aykırılığı ifade edilmiştir.

Türk Dişhekimleri Birliği ve Ankara Dişhekimleri Odası'nın, Çankırı Belediyesi Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi hakkında yürütmeyi durdurma istemiyle açtığı davada; Zonguldak Bölge İdare Mahkemesi, sağlıkla ilgili destek hizmeti değil asli sağlık hizmeti mahiyetinde olduğu kuş-

kusuz olan ağız ve diş sağlığı merkezi kurma ve işletme işinin 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 67. maddesi kapsamında yüklenici üçüncü şahıslara görülebilecek hizmetlerden olmadığı ve dava konusu Çankırı Belediyesi Meclis kararının bu kısmı itibarıyla yasal dayanakta yoksun olduğu sonucuna varılarak yürütmenin durdurulmasına oybirliği ile karar vermiştir.

Türk Dişhekimleri Birliği'nin konuyla ilgili açtığı diğer davalar ise devam etmektedir.

SSK da 'Dur' dedi

SSK Satınalma Daire Başkanlığı merkez ve taşra teşkilatına bir yazı göndererek özel hukuk tüzel kişisi oldukları halde belediyeye ait amblem, kaşe veya damgaları kullanan ağız ve diş sağlığı merkezlerinin resmi sağlık kurumu olarak nitelendirilmelerinin mümkün olmadığını bildirdi.

S osyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Sağlık İşleri Genel Müdürlüğü Sağlık Hizmetleri Satınalma Daire Başkanlığı tarafından, merkez ve taşra teşkilatına gönderilen 17.03.2006 tarih ve B.13.2.SSK.5.02.10.OO /XVI-024 sayılı yazıda, Belediyeler ve Mahalli İdareler Birlikleri tarafından açılan ağız ve diş sağlığı merkezlerinin talimat uygulaması açısından resmi sağlık kurum ve kuruluşları gibi değerlendirilmemesi, bu tür merkezlere yapılacak hasta sevki ve tedavisi uygulamalarında Bütçe Uygulama Talimatının 5.2 nci maddesinde yer alan özel sağlık kurum ve kuruluşlarında diş tedavisine ilişkin esasların ve ödeme kriterlerinin dikkate alınması gerektiği belirtilmektedir.

İçişleri Bakanlığının 24.11.2005 tarihli ve 2005-121 sayılı genelgesine ve Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 14.02.2006 tarih ve 2095 sayılı yazılarına dayanılarak kaleme alınan yazıda, Belediyelerin veya Belediye birliklerinin kendilerine ait

kadrolu sağlık personeli ile mahalli ihtiyaca yönelik sağlık hizmeti vermek amacıyla bizzat işlettikleri sağlık tesisleri dışında kalan ve mezkûr genelge ve ilgili mevzuat uyarınca özel hukuk tüzel kişisi oldukları halde belediyeye ait amblem, kaşe veya damgaları kullanan ağız ve diş sağlığı merkezlerinin ve diğer sağlık birimlerinin resmi sağlık kurumu olarak nitelendirilmelerinin mümkün olmadığı ve dolayısıyla bu merkezlerde verilen tedavilere ilişkin bedellerin resmi sağlık kurumlarında yapılan tedavi hizmeti gibi değerlendirilip, talimatın 5.1 inci maddesindeki esaslara göre faturalandırılmasının mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Merkez ve taşra teşkilatına gönderilen yazıda ayrıca, belirtilen hususlar çerçevesinde olmak üzere anılan Ağız ve Diş Sağlığı Merkezlerinden gelen faturaların ödemelerinin yapılmaması, yapılmış olan ödeme varsa geri tahsil edilmesi yoluna gidilmesi gerektiği duyurulmuştur.

Mahalli İdare Birlikleri hakkında Sayıştay da bir duyuru yayımladı

S ayıştay Başkanlığı'nın diş tedavisine ilişkin kurum içi yayınladığı duyuruda, Belediyeler ve Mahalli İdare Birlikleri bünyesinde oluşturulan ağız ve diş sağlığı hizmeti veren işletmelere, bundan böyle resmi sağlık kurumu ve kuruluşu sıfatıyla doğrudan hasta sevki yapılmayacağı belirtildi.

Yapılan açıklamada, Maliye Bakanlığının 14 Şubat 2006 tarih ve B.07.0.BMK.0.18.100 sayılı yazısına göre; söz konusu ağız ve diş sağlığı merkezlerinin resmi sağlık kurum ve kuruluşu gibi değerlendirilmediği belirtilerek; diş tedavisi ile ilgili hasta sevk ve tedavi uygulamalarının bundan böyle 9 Şubat 2005 tarih ve 25722 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2005 Mali Yılı Bütçe Uygulama Talimatının 5.2'nci maddesinde yer alan hükümlere göre yapılacağı ifade edildi.

İstemese de...

Trabzon'da bir muayenehane mühürlendi

Trabzon Dişhekimleri Odası Disiplin Kurulu'nun üç ay meslekten men cezası verdiği ve TDB Yüksek Disiplin Kurulu'nun onayladığı bir dişhekiminin muayenehanesi 9 Şubat 2006 günü mühürlendi. Disiplin Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle yaptırımın Oda tarafından uygulanması gerektiğinden işlem şöyle gerçekleşti:

Trabzon Dişhekimleri Odası Disiplin Kurulu'nun 30 Eylül 2005 tarih ve 11 sayılı Karar'ı ile verilmiş, Türk Dişhekimleri Birliği Yüksek Disiplin Kurulu'nun 4 Ocak 2006 tarih ve 2006/12 sayılı Karar'ı ile Serbest Meslek Uygulamasından 3 (üç) Ay Geçici Alıkonma şeklinde onaylanmış ve muhatabına tebliğ edilerek kesinleşmiş Disiplin Cezası'nun infazı için 9 Şubat 2006 Perşembe günü, saat 18.00'da Dişhekim Hüsamettin Konak'ın Kunduracılar Cad. Odabaşı Çıkamazı Çapkınoğlu İş Merkezi No:64 Kat: 3 Trabzon adresindeki muayenehanesine gelindi.

Muhatap, Dişhekim Hüsamettin Konak'ın hazır bulunduğu görüldü. Karar bir kere daha yüzüne karşı okundu ve kendisine yazılı iletilmek üzere yukarıda tarih ve sayı ile belirtilen Disiplin Kurulu Kararı gereği, muayenehanesinin mühürlenerek 09 Şubat 2006 tarihinden 10 Mayıs 2006 tarihine kadar 3 (üç) ay süreyle kapalı kalacağı ve hiçbir suretle açılmayacağı, kendisinin de bu süre zarfında hiçbir yerde mesleğini serbest olarak icra edemeyeceği ihtar edildi.

Muayenehanenin elektriği ana sigortadan elektrik fişleri çekilmek suretiyle kesildi.

Muayenehanenin suyu ana vanadan musluklar tek tek sıkılmak suretiyle kesildi.

Gaz kaçağı olmaması için tüp bağlantıları söküldü, doğalgaz vanası kapatıldı.

Böylece olası yangın ve su basmasına karşı gerekli önlemler alınmış oldu.

İçeride canlı hayvan bulunmadığı kontrol edildi.

İçeride bulunan canlı bitkiler ile buzdolabında bulunan bozulabilecek gıda maddeleri, ilaç, malzeme, v.s. çıkarılarak Hüsamettin Konak'a teslim edildi.

Pencere, kapı türü dışarıya açılabilir yerler tek tek kontrol edilerek kapatıldı. Bu işlemler sırasında, mala ve mülke herhangi bir zarar ziyan verilmediği görüldü.

Giriş kapısı dışarıdan kapatılarak kilitlendikten sonra Türk Dişhekimleri Birliği Yüksek Disiplin Kurulu'nun kararı kapı üzerine yapıştırıldı.

Bu tutanak 9 Şubat 2006 günü saat 18.00'da mahallinde 5 (beş) nüsha olarak düzenlenip müşterek imza altına alındı.

Yetkili Kurul Üyesi

Dişhekim Öner Zengin

Dişhekim Vedat Ocak

Dişhekim Özgür Paşaoğlu

Meslekten alıkoyma kararları artık fiilen uygulanıyor...

3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Yasasında TDB tarafından verilen meslekten alıkoyma kararlarının kim tarafından nasıl uygulanacağına ilişkin açık hüküm bulunmamaktadır. Meslekten alıkoyma cezalarının uygulanmasının mümkün olması üzerine Disiplin Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak meslekten alıkoyma cezalarının ilgili oda tarafından uygulanması yönünde hüküm getirilmiştir.

Genellikle ağız içinde meslek dışı personeli çalıştıran ya da dişhekim olmayan kişinin hasta ağızında çalışmasına göz yumanlara verilen meslekten alıkoyma cezası artık uygulanabilir duruma gelmiştir. Dişhekimleri odaları, meslekten alıkoyma cezasını, gerektiğinde güvenlik güçlerinden de yardım almak suretiyle, muayenehanenin kapatılarak mühürlenmesi ve ceza süresi bittiğinde açılması suretiyle uygulamaktadırlar. Ayrıca dişhekiminin meslekten alıkoyma cezasının uygulandığı dönem İl Sağlık Müdürlüğüne de bildirilerek dişhekiminin o dönemde başka bir yerde mesleğini uygulaması engellenmektedir.

Kayseri'de bu hep oluyor

Ne kadar 'Etik, deontolojik davranmamız gerekir' desek de bazen sağlığı bir meta gibi pazarlamaya çalışan zihniyet aradan kendini gösteriyor. Kayseri'deki bu billboard ilanında olduğu gibi...

TDB Genel Başkan Vekili Prof.Dr. Taner Yücel aynı zamanda FDI Bilim Komitesi üyesi olarak FDI'nın çalışmalarına da katkı sunuyor. FDI'nın çalışmalarını daha verimli yürütebilmek amacıyla 15-27 Mart tarihleri arasında tüm komitelerle birlikte yaptığı toplantıya katılan Yücel'den gelişmelerle ilgili bilgi aldık.

FDI'nın komiteler toplantısı yapıldı

Dünya Dişhekimleri Birliği (FDI) Yönetim Kurulu ile Komiteler arasındaki ilişkinin nasıl geliştiğini anlatır mısınız?

Dişhekimliği meslek örgütlerinin federasyonu olan Dünya Dişhekimleri Birliği'nin (FDI) vizyonu "Optimal Oral Sağlıkın Dünyadaki Liderliğini" yapmaktır. FDI'nın misyonunu tanımlayan, dört ana başlıkta toplanan bir deklarasyonu vardır:

- Dişhekimliğinin sesi olmak
- Herkes için optimal oral sağlık
- Üyelerine destek vermek
- Bilgi alış-verişini sağlamak

Bu hedeflere ulaşabilmek için FDI Yürütme Kurulu; bu sene tüm sürekli komiteleri FDI'nın merkezinin bulunduğu Ferney Voltaire (Fransa) da topladı. 15-27 Mart 2006 tarihleri arasında arka arkaya olmak üzere 2 günlük çalışma toplantıları için merkez ofise davet edilen komite üyelerinin, kendilerinden önce ve sonra toplantı yapacak komite üleriyle, gerek sabah kahvaltılarında ve gerekse akşam yemeklerinde de beraber olmaları ve birbirlerini daha iyi tanıma imkânı bulmalarıyla, başarılı bir aktivite ortamı yaratıldı.

FDI daha dinamik ve verimli bir yönetim anlayışının hayata geçirilmesini sağlayabilmek için tüzüğünde değişiklik yaptı ve komite toplantılarına yönetim kurulundan bir üyenin katılımını kararlaştırdı. Böylece yatay bir yönetim anlayışıyla, yönetim kurulu ile komiteler arasındaki bağlantının artırılması gerçekleştirildi.

Bununla birlikte, FDI yönetim şema-

sında yer alan komitelerin ürettikleri konuların organize bir şekilde üst yönetime aktarılmasını sağlayan profesyonelle de organizasyon kadrosunda yer vererek; FDI'nın daha sağlıklı ve dinamik karar almasına olanak sağlayan bir yapılanma da hayata geçirildi. İşte aktarmaya çalıştığım bu yönetim değişiklikleri nedeniyle içinde yer aldığım FDI Bilim Komitesi toplantısına komite üyelerinin yanı sıra FDI Bilim Komite Menajeri ile IADR ve ISO temsilcileri de katıldılar.

ciddi bir hazırlığın yapılması gerektiği ortaya çıktı.

Komite toplantısında şimdiye kadar FDI genel kurullarında oylanarak kabul görmüş beyanatlarının dört yıllık bir periyot içerisinde güncelleştirilmesi yönünde karar alındı. FDI, dişhekimlerine standart oluşturması ve ilgili kurum ve kuruluşlara yol göstermesi bakımından çok önem verdiği "Beyanat" oluşturma konusuna; üye ülke meslek örgütlerinin sahip çıkmasını ve dişhekimlerine duyurulma konusunda titizlik göstermesini istedi. IADR ve ISO temsilcileri komiteye bir rapor sunarak FDI ile ilişkilerin nasıl gelişmesi gerektiği konusunda görüşlerini ilettiler.

2006 Schenzen Kongresi için Eğitim Komitesi'nce konu ve konuşmaların saptandığı ifade edildi. Hazırlıkları başlayan 2007 Dubai Kongresi için de Bilim Komitesi'nin hazırlayacağı workshop konuları üzerinde tartışıldı.

Avrupa'da Dental Amalgam'ın yasaklanmasının güncelleştigi son aylarda Bilim Komitesi'nin FDI'ya yaptığı katkının altı çizildi ve FDI'nın AB Dişhekimliği İrtibat Komitesi'yle çok iyi işbirliğine girdiği ve amalgamın yasaklanması önerisinin geri çekirildiği ifade edildi. Ancak konuyla ilgili politikaların sürekli gündemde tutulması kararlaştırıldı.

Her geçen gün FDI'nın dişhekimliği mesleğiyle ilgili konulardaki prestij ve söz sahipliğinin arttığı ve bunda diğer komitelerin yanı sıra Bilim Komitesi'nin önemli desteği olduğu vurgulandı.

FDI Bilim Komitesi'nin çalışma yöntemi hakkında bilgi verir misiniz?

İki tam gün olarak programlanan FDI Bilim Komitesi toplantısında yoğun olan gündem 1 ay öncesinden üyelere internet üzerinden gönderilmişti. Daha sonra yeni önerilen projeler üzerinde duruldu ve üye meslek birliklerinden gelen istekler de göz önüne alındığında; FDI Bilim Komitesi'nin en başta gelen görevinin statement-beyanatlar oluşturmak olduğu belirtilerek, dişhekimliğinin bütün alanlarını içermesi ve çok farklı konuları kapsaması nedeniyle hazırlanacak tüm beyanatlar için komite üyelerince de

Amalgamın henüz alternatifi yok

Diş çürüğü, yaygın bir oral hastalıktır ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) bu hastalığın önlenmesini başlıca görevleri arasında kabul etmiştir. Diş çürüğünün önlenmesinde sağlanan büyük başarılar rağmen, restorasyon gereksinimi gösteren çürükler hâlâ meydana gelmektedir. Bu durumda, hastalıklı dokular kaldırılmalı ve dişler uygun malzemeyle (veya malzemelerle) restore edilmelidir. Cıva ve gümüş bazlı alaşımların bir bileşimi olan dental amalgam, geniş çapta restoratif materyal olarak kullanılmaktadır. Dental amalgamlar dahil dental restoratif malzemelerin güvenli ve etkin olduğunu ortaya koyan sayısız bilimsel çalışmalar varken, amalgam içinde bulunan cıva hakkında endişeler dile getirilmektedir. Farklı kaynaklardan bazen çelişkili çok miktarda verinin değerlendirilmesini takiben DSÖ, dental amalgam üzerinde aşağıdaki bildiriye oybirliğiyle kararlaşmıştır.

1- Dental Amalgamın Kullanımı

Dental amalgam, çürüyen dişlerin restorasyonunda sıkça kullanılan bir malzemedir. Yüzyılı aşkın bir süredir başarıyla kullanılmaktadır ve kalitesi yıllar boyunca artmıştır. Amalgam restorasyonlar dayanıklı ve uygun maliyetlidir; ancak diş renginde değildirler. Dental malzemelerin restorasyonları üzerine birçok araştırma yapılmışna rağmen şu anda kullanım ve tedavi kolaylığı ve fiziksel özellikleri bakımından karşılaştırıldığında amalgamdan daha iyi özellik gösteren direkt dolgu malzemesi bulunmamaktadır. Dental amalgamlara alternatif olarak halen bulunan restoratif malzemeler, dental tedavinin maliyetini önemli ölçüde arttırmaktadır.

2- Dental Amalgamın Güvenliği

Dental amalgamın güvenli olduğu düşünülmektedir, ancak; amalgam bileşenleri ve diğer restoratif materyaller tedavi gereği kullanımları sırasında lokal yan etkilere veya alerjik reaksiyonlara da neden olabilirler. Özellikle amalgam restorasyonların yerleştirilmeleri ve sökülmeleri sırasında açığa çıkan ufak miktarlardaki cıvanın; sağlıkla ilgili kalıcı sistemik yan etkiye neden olduğu saptanmamıştır. Cıvanın olabileceği düşünülen yan etkileri nedeniyle semptomlu yada semptomsuz bazı hastalar mevcut amalgam restorasyonlarının sökülmesini talep edebilmektedirler. Bazı vaka bildirimlerine ve bilgilendirici raporların varlığına rağmen; amalgam restorasyonlardan kaynaklandığı gösterilen sistemik yan etkilerin yayınlandığı kontrol çalışmaları bulunmamaktadır. Günümüzde; mevcut amalgam restorasyonların sökülmesi sonucunda genel semptomların neden olduğu sıkıntıların hafiflediğine ilişkin herhangi bilimsel bir veri bulunmamaktadır.

Bu nedenle; kapsamlı bir klinik muayene ve uygun diş tedavileri sonrasında; hastaların semptomları devam ettiği takdirde diagnoz ve tedavi açısından diğer bir sağlık uzmanına yönlendirilmesi düşünülmelidir.

3- Oral Sağlık Personeli İçin Mesleki Risk

Çalışma koşulları gerektiği şekilde organize edilmediği takdirde; açığa çı-

kan cıva nedeniyle ağız-diş sağlığı personeli potansiyel bir sağlık riski taşır.

Dişhekimliği muayenehanelerindeki çalışma ortamında açığa çıkan cıvanın kontrolü ile cıva için gerekli hijyenik ihtiyaçların birlikte karşılanması; ağız-diş sağlığı personelinin cıvaya maruz kalma riski anlamlı ölçüde azalacaktır.

4- Çevresel Endişeler

Dişhekimliğinde kullanılan cıva, dişhekimliği muayenehanelerinden atık ürünlerle beraber çıkarılmasıyla çevreyi kirletebilir. Dental amalgamın yerleştirilmesi veya çıkarılması sırasında ortaya çıkan metalik atığı toplamak için gereçler vardır. Aynı zamanda krematoryumdan kaynaklanan kirlilik dahil, cıva kirliliğinin çevreye etkisini azaltmak için uygun toplama ve geri dönüşüm teknolojisi bulunmaktadır.

5- Kamuoyu ve Medya

Bugün amalgam üzerinde dünya çapında önemli bilgi değiş tokuşu vardır. Çevresel sebepler yüzünden bazı ülkeler, dental amalgam dahil, cıvanın her türlü kullanımını kısıtlamaktadır. Medyada yer alan reklamlar yüzünden bu ülkelerde yüklenen kısıtlayıcı çalışma ortamının yanlış yorumlanması, dental amalgamın güvenliği ve amalgam dolguların çıkarılması konusunda çeşitli araştırmalara yol açmaktadır. Çağdaş restoratif dental materyallerin, amalgam da dahil olmak üzere güvenli ve etkin olduğu bilimsel araştırmalarla ortaya konmuştur. Ancak, malzemelere karşı yan etki şeklinde biyolojik reaksiyonlar ara sıra oluşmaktadır. Bunlar bireysel bazda tedavi edilmelidir. DSÖ, tüm restoratif malzemelerin güvenliği ve etkinliğinin sürekli izlenmesinin önemini kabul etmektedir.

Kasım 2004'te yapılan TDB 10. Olağan Genel Kurulu'nda, Yardımlaşma Fonu'nun kurulmasına karar verilmişti. Bu çalışmaları yürütmek üzere oluşturulan Yardımlaşma Fonu Komisyonu tarafından hazırlanan Yardımlaşma Fonu Yönergesi 13 Temmuz 2005 tarihinde kabul edilmişti. Komisyon sorumlusu TDB MYK üyesi Mustafa Kemal Taş'tan Fonun nasıl oluştuğu ve nerelerde kullanılacağına dair bilgi aldık.

Meslektaşlarımız kötü günde yalnız kalmayacak

Bu yönergenin amacı ve kapsamı nedir?

Türk Dişhekimleri Birliği kurulduğundan bu yana gerek toplumsal dayanışmaya gerekse de meslektaşlar arası dayanışmaya büyük önem verdi. Bu amaçla çeşitli kampanyalar açıldı ama gönüllük temelinde yürüyen çalışmalarla istenen verim alınamadığı için 1998'deki 7. Genel kurul'da bir Afet Fonu oluşturuldu. Bu fonun açılan davalar sonucu iptal edilmesi nedeniyle 10. Genel Kurul'da aynı amacı yerine getirmek üzere

yeni bir fon oluşturulması kararlaştırıldı. Amaç; doğal afetler, ağır hastalık, terör, kaza vb sebeplerle mesleğini icra etmesinde büyük zorluk ortaya çıkmış oda üyesi dişhekimleri ile dişhekiminin ölümlü sebebiyle acze düşen eş ve reşit olmayan çocuklarına yapılacak yardımlarla mesleki sosyal dayanışmayı sağlamak.

Yardımlaşma Fonu nasıl oluşuyor?

Üye aidat gelirlerinden gönderilen Birlik Paylarının %20'sini TDB bu fon için ayırıyor. Fonun ana gelir kaynağını bu %20'lik pay oluşturuyor.

Ayrıca fon adına yapılacak bağışlar; menkul ve gayrimenkul sermaye bağışları gibi gelirlerden oluşuyor.

Yardımlaşma Fonu ile ne hedeflenmektedir?

Fonun temel amacı sosyal ve mesleki dayanışma. Öncelik ihtiyaç sahibi dişhekimleri ve aileleri olacak. Elimizdeki imkanlar ölçüsünde bir nebze olsun ihtiyaç gidermeyi hedefliyoruz. Oluşturabileceğimiz kaynağı da, ileride oluşabilecek doğal afetlerde, meslektaşlarımızın yaralarını sarmak üzere değerlendireceğiz.

Ülkemizin deprem kuşağında olduğu ve şimdi olmasa da yakın bir gelecekte yeni afetler yaşaması ihtimalinin yüksek olduğunu hepimiz biliyoruz. Yakın zamanda yaşadığımız Kocaeli ve Düzce Depremleri, örgütümüzü daha duyarlı

olma konusunda hemfikir yapmıştır. Afet Fonu dönem kısıtlı bütçeyle meslektaşlarımızın yaralarının sarılmasında önemli bir işlev gördü.

Yardımlaşma Fonu'nda biriken para yeterli mi sizce?

Tabii ki yetersizdir. Örneğin bu dönem Yardımlaşma Fonu'nda elde edilen gelir 107.681 YTL'dir. Fon kapsamında yapılan ödeme miktarı 36.000 YTL'dir. Şu anda hesabımızda bulunan miktar 81.000 YTL'dir. Herhangi bir afette bu miktar yeterli olur mu?

Yardımlaşma Fonu Komisyonu'nun çalışmaları hakkında bilgi verir misiniz?

Öncelikle komisyondaki arkadaşlarımız, Tatyos Bebek (İstanbul), Muhittin Gül (Kocaeli), Cenap Koşu (Sakarya), Osman Bülent Akgün (Ankara), İhsan Gürsoy'a (İstanbul) yaptıkları özverili çalışmaları için teşekkür ederim. Sürec devam ediyor. Fonun kapsamını arttırmaya çalışıyoruz. Yardımlarda tespit ve standartlar getirmeye çalışıyoruz.

Özellikle vefat eden dişhekimlerinin çocukları için burs ve yardım kriterleri oluşturmak istiyoruz. Çünkü evlatlarımız bizim için çok değerli.

Sonuç olarak temennimiz; hiç kimsenin yardıma muhtaç olmamasıdır. Sosyal devlet ilkesinin ülkemizde kurumsallaşması ve devletin her ferdine sahip çıkmasıdır.

1999'da yaşanan iki büyük depremin ardından bölge halkı ve meslektaşlarımızla dayanışma amacıyla TDB bir dizi çalışma yapmıştı.

Bütün yollar Samsun'a çıkıyor

19-24 Haziran 2006 tarihlerinde Samsun Dişhekimleri Odası'nın ev sahipliğinde Samsun'da yapılacak TDB 13. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi için son dönemece giriliyor. Kongre Organizasyon Komitesi programa son rütüşları yaparken biz de komitelerden çalışmalar hakkında bilgi aldık.

Sosyal Komite Başkanı Osman Öney:

'Konuklarımız hoş anılarla dönecek'

TDB 13. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi açılış ve kapanış törenindeki heyecanı hep birlikte yaşayalım.

Yıllardır görmediğimiz arkadaşlarımızla buluşmak, unutulmuş hatıralarımıza yenilerini eklemek için Kurtuluş Savaşı'nın başlangıç şehri Samsun'a bekliyoruz. Sosyal Komite olarak arkadaşlarımızı en iyi şekilde ağırlamanın çalışmaları içerisindeyiz. Kısıtlı imkanlar içinde en iyisini verebilmenin heyecanını yaşı-

yoruz. Arkadaşlarımızın mümkün olan en kısa zamanda kayıtlarını yaptırmaları konaklama yönünden menfaatlerinedir. Kongreyi en fazla 1300 kişiyle sınırlı tutacağız. Şimdiden yoğun bir taleple karşı karşıyayız.

Konuşmacıların ve davetlilerin Samsun'a gelişi, transferleri, konaklamaları, sosyal ihtiyaçları Komitemizin çalışma alanı içinde. Bu konularda hiçbir aksama olmaması için çabalarken diğer yandan misafirlerimize Karadeniz bölgemizin doğal güzelliklerini tanıtabilmek amacıyla düzenlediğimiz Ünye, Amasya Borabay Gölü, Sinop Gerze gezisi, Tokat Ballica Mağarası ve Amasya, Trabzon Uzungöl gezilerimizle hoşça vakit

geçirtmeyi planlıyoruz.

Açılış törenimiz Kongre'nin ilk günü Atatürk Kültür Merkezi'nde yapılacak. Müzik eşliğinde günün yorgunluğunun atılacağı açılış kokteyli, eski arkadaşlarla kaynaşmak ve anıları tazelemek için bir fırsat olacak. İkinci gün her yıl olduğu gibi bir sosyal konuşmacımız olacak. Bu yıl konuğumuz Anadolu gezgini Tayfun Talipoğlu olacak.

Gala yemeğimizi Samsun'un en güzel mekanlarından biri olan Yelken Klüp'te yapacağız ve ünlü bir sanatçımız konseriyle bize katılacak. Amacımız katılımcıların dönerken beraberlerindedesadece yeni bilgileri değil hoş anıları da götürebilmesi.

Sergi Komitesi Başkanı Alper Dilek:

'Firmaların talebini karşılamakta güçlük çektik'

Sergimiz bu yıl da EXPODENTAL2006-IDEX06 adıyla TDB ve DİŞSİAD işbirliğiyle yapılıyor. Sergi Komitesi'nde DİŞSİAD'dan Bekir Mannasoğlu ve Kemal Esti, Odamızdan dört arkadaşımız ve danışmanımız Bülent Öztürk yer alıyor.

Sergi Komitesi olarak Kongre'nin Samsun'da yapılacağı belirlendikten sonra Eylül ayı itibariyle çalışmalarımıza başladık. İlk olarak kongre ve fuar alanının Atatürk Kültür Merkezi ve Büyük Samsun Otelini olarak belirlenmesinden sonra fuar alanı olacak yerlerin krokileri çizildi ve alandan maksimum düzeyde

yararlanılmaya çalışıldı. Her ay yaptığımız düzenli toplantılarda ve anlaştığımız stand firması görevlileriyle stand alanların son çizimleri yılbaşı itibariyle tamamlandı. Mart ayı itibariyle firmalara faks ve internet aracılığıyla duyuru yapıldıktan sonra 13-18 Mart itibariyle başvuruları topladık. 21-22 Mart tarihlerinde ise firmalarla sözleşmeler imzalanmaya başladı.

Bu yıl fuar alanı olarak 1100 m² yerimiz var. Bu alanlar 7 ayrı bölümden oluşuyor. Üst iki kat, giriş kat ve galeri salonu sunum amaçlı kullanılacak ve satış olmayacak. Alt katta bulunan kütüphane kısımları ise satış için ayrıldı. Şu ana kadar 76 firma başvuruda bulundu, başvurular devam da ediyor. İlgiden oldukça memnunuz. Stand satışlarında

geçen seneki kriterler göz önüne alındı. Bu sene yer kısıtlı olduğu için bu biraz daha önem kazandı. Fakat geçen sene göre fuar alanıyla bilimsel program aynı yerde olacağı için bu firmalara bir avantaj olarak yansıyor.

Otel bölümünde ise ilaç firmaları ve yarıncı kuruluşlar için yer ayırdık. Orada da standlarımız büyük salonun hemen önünde.

Bu sene fuarı 1500-2000 kişinin gezmesini planlıyoruz. Bu, Samsun için iyi bir rakam. Sadece fuara katılacak olanlar için cüzi bir ücret alınacak. Keyifli, eğlenceli, firmalar için bol kazançlı, ziyaretçiler için beklentilerini en kolay sağlayacakları bir EXPODENTAL2006-IDEX06 için meslektaşlarımızı Atatürk'ün şehri Samsun'a davet ediyoruz.

'Programı talepler doğrultusunda oluşturduk'

Öncelikle kolay gelsin diyoruz. Yoğun bir çalışma süreci yaşadığınızı biliyoruz; biraz çalışmalarınızdan bahsedermisiniz?

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi olarak TDB Kongresi'nin Samsun'da gerçekleştirilmesi konusu ne zaman gündeme gelse biz hep meslek örgütümüzü desteklemek yönünde heyecanlı, yürekli ve duyarlı olduk. Sonunda 2006 yılında 13. TDB Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'nin Samsun'da gerçekleştiriliyor olmasından Fakültem ve Bilimsel Komite adına mutluluğun ötesinde kıvanç duyduğumuzu belirterek başlamak isterim.

Bilimsel Komite'miz 2005 Ekim ayında çalışmalarına başladı. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi ve Samsun Dişhekimleri Odası'nda yapılan keyifli, uyumlu bir dizi yoğun çalışmanın sonucunda Bilimsel Program ortaya çıktı.

Konular nasıl belirlendi?

Konular, ilk aşamada; Samsun Dişhekimleri Odası'nın meslektaşlarımızla elektronik ortamda gerçekleştirdikleri bir anket çalışmasının verilerinden yararlanılarak ortaya kondu. Ardından Bilimsel Komite üyeleri en çok istenilen bu konulara ilave olarak;

- Yeni bazı yasal düzenlemelere bağlı sorumluluklarımızı ve buna bağlı yaşanacak olası sorunların neler olduğunun tartışılacağı,
- Hasta-Hekim arasında etkili iletişimin öneminin vurgulanacağı,
- Mesleğimizi uygularken mutlu ve başarılı olmanın sırlarının verileceği ve,
- 2008 yılında bilimsel anlamda kuruluşunun 100. yılını kutlayacağımız dişhekimliğinin; ilgili kurumlardan katılacak çok değerli yetkililerce masaya yatırılacağı, gelecekle ilgili öngörülerin sunulacağı kısacası tümüyle bakıldığında ışık tutacak, güdüleyecek, iyileştirecek ve geliştirecek konu ve konuşmacıların da bilimsel programda yer alması yönünde özveriyle çalıştı.

Öncelikleriniz oldu mu?

Kuşkusuz önceliklerimiz oldu. Bu Kongre'nin bilimsel açıdan asıl amacı; çok değerli meslektaşlarımızın sürekli gelişimlerine katkıda bulunmak ve onları da işin içine katmak olduğundan, özellikle onların istediği ve beğenisini kazanan konu ve konuşmacılara ulaşmaya çalıştık. Ayrıca, Ülkemizde hepimizin mesleğimizi en iyi şekilde yapma, en iyi eğitimi verme çabalarımıza karşın ulaşmayı arzuladığımız ağız diş sağlığında yeterince iyileşmenin olmamasından kaynaklanan hoşnutsuzluğumuz ve rahatsızlığımız var: Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütü'nün dişhekimliği açısından belirlediği politikalara ayak uyduramamamızın nedenlerini ve çözüm önerilerini de aktaracak konu ve konuşmacılara yer vermeyi toplumsal sorumluluğumuz gereği bir borç bildik. Bazı konu başlıklarını sıralarsam:

- Total ve Self-Etch Adezivlerin Seçiminde Klinik Biyomekanik ve Pulpal Sınırlamalar
- Horlama ve Obstrüktif Uyku Apne Sendromunda Diş Hekiminin Rolü
- Yeni Yüzyılda Yeni İmplant Uygulamaları
- Beyazlatmanın Günümüzdeki Yeri ve Uygulama Çeşitleri
- Preslenebilir ve Dökülebilir Seramik Restorasyonlar
- Endodontik Tedavilerde Karşılaşılan Komplikasyonlar ve Çözüm Yolları
- Periodontal Sağlık-Sistemik Sağlık İlişkisi
- TM Bozukluklarda Teşhisten Tedaviye

- Direkt ve İndirekt Lamine Veneer Uygulamaları
- Kanal Tedavili Dişlerin Estetik Fiber Postlar Kullanılarak Restorasyonu
- Restoratif Materyallerde Rengin Kalıcılığı
- Çocuk Hastada Davranış Yönlendirme Teknikleri ve Bilinçli Sedasyon Uygulamaları
- Hem Güçlü Hem Yakışıklı... Kron-Köprü Prensesinin Ümitsizce Beklediği Kurtarıcı Prens Zirkon mu?

Kongrenin Samsun'da yapılmasıyla ilgili düşünceleriniz?

Ulu önder Atatürk'ün; 19 Mayıs 1919'da milli mücadelenin ilk adımını Samsun'da attığını, "Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir" ve "Eğitimidir ki; bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı, yüce bir toplum halinde yaşatır ya da bir milleti esaret ve sefalete terk eder" özdeyişlerini Samsun'a ikinci gelişinde ilk kez söylediğini, milli mücadele tarihinin temel kaynak eseri olan Nutuk'a "1919 senesi Mayısın 19'uncu günü Samsun'a çıktım" cümlesiyle başladığını ve bu Kongre'nin Samsun'da ilk kez yapılacağını bilmek bize güç katıyor, ağız-diş sağlığı ve dişhekimliği adına geleceğe umutla bakıyor.

Bilimsel programda bu yıla özgü bir farklılık var mı?

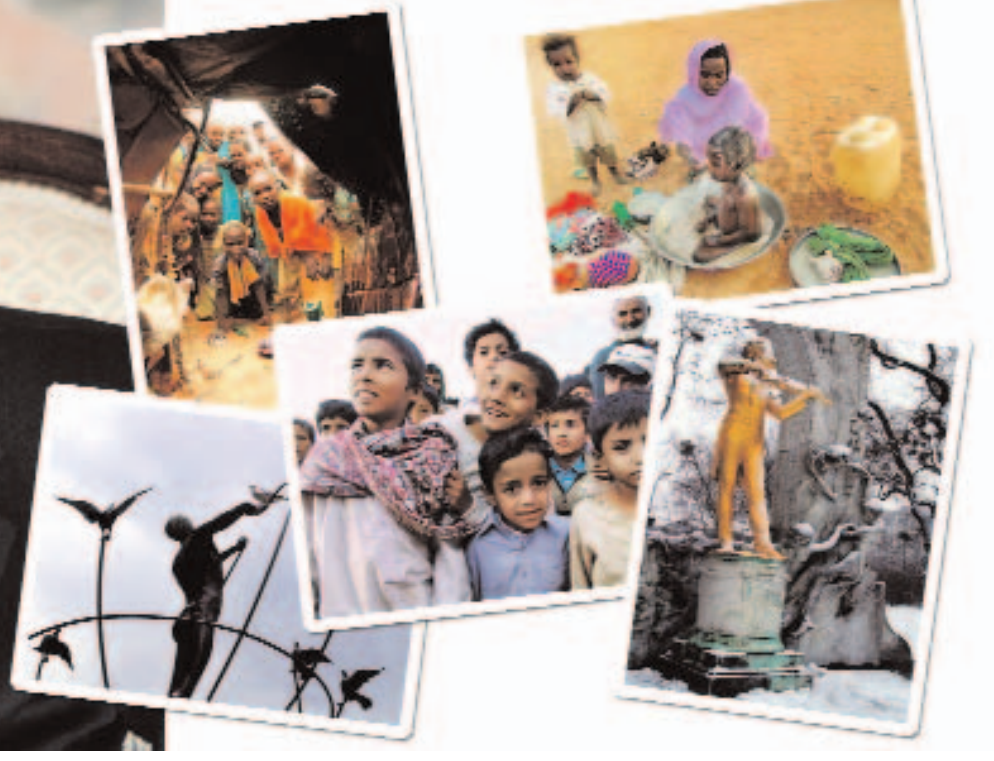
Karşılıklı daha fazla bilgi alışverişinde bulunmak için sadece sözlü bildiri olmasını tercih ettik.

Bir başka farklılık da; bir konuşmacımızın dışındaki tüm diğer konuşmacılarımızın yurt içi katılımlı olması.

Sonuç olarak yaşam kalitesinde dünyada 96. sırada olan ve buna bağlı olarak da, ağız- diş sağlığı bilinci düşük büyük bir nüfusa hizmet sunma çabasında olan mesleğimizin bu yıl Samsun'da gerçekleştirecek Kongre'sinin meslektaşlarımızın sürekli gelişimine katkı sağlamanın ötesinde sonuçları ve önerileriyle ulusal yarara dönük adımların atılmasına rehber olacağı inancımıyla başarılı geçmesini diliyorum

‘Doğunun ve güneyin ağıtları batının ve kuzeyin anıtlarıdır’

Sakarya Milletvekili dışhekim Süleyman Gündüz TBMM’nin ayrksı simalarından. Milletvekili olmadan önce ve sonra dünyanın çeşitli sorunlu bölgelerinde çalışmalar yaptı. Sosyoloji yüksek lisansı yaptı, fotoğraf ve sinemayla ilgilendi, bir kısa film çekti, son olarak da çeşitli ülkelere yaptığı gezilerde çektiği fotoğraflardan oluşan ‘Ağıtlar ve Anıtlar’ adlı bir fotoğraf sergisi açtı. Sergi vesile oldu, Süleyman Gündüz’le sanattan siyasete, oradan da dışhekimliğinin sorunlarına uzanan bir söyleşi yaptık.

Söyleşi: **Hakan Sürmen**
Fotoğraflar: **Emre Çayla**

Neden ‘Ağıtlar ve Anıtlar’?

‘Ağıtlar ve Anıtlar’, son bir yıl içinde gezdiğim çeşitli felaket bölgelerinden ve batıdaki görevlendirilmem esasında batıda yaptığım gezilerden elde ettiğim fotoğraflarla oluşturduğumuz bir konsept. Doğunun ve güneyin ağıtları, batının ve kuzeyin anıtlarıdır. Çünkü eğer bir taraftan bir zenginlik haramice elde edilmiyorsa öbür tarafta bir anıtın yükselmesi mümkün değil. Anıt olarak da ortaya koyduğumuz şey yalnızca heykeller değil. Binalardır, sosyal yaşamdır, her şeydir. Bu aradaki zıtlığı da ortaya koyabilecek bir sergi tasarladık. Son bir yıl

içinde 15 ülkeden çekilmiş 150 fotoğraftan oluşan bir konsepti Ankara’da açtık. TBMM’yi üç hafta içinde ziyaret eden 100 bin insandan aşağı yukarı 70 bini sergimizi ziyaret etti. Ve İstanbul’dan bize bir talep geldi. Çok büyük bir istek oldu. Biz de Dolmabahçe Sarayı’nda sergimizi açtık. Bu mekan da ilk defa sergi salonu olarak açılıyor. Dün 25 bini buldu izleyici sayımız. Üç haftada 25 bin izleyicinin gelmiş olması son derece önemli bir gelişmedir. Türkiye’deki fotoğraf sanatıyla ilgili de çok önemli bir gelişmedir. Artık fotoğraf sanatını halkın da izleyebildiğini görüyoruz. Kaldı ki bize bırakılan mesajları da gördüğümde bu fotoğraf sergisinin aslında bir sosyolojik değerlendirmesinin de yapılmış olması gerektiğini düşünüyorum. İnsanlara bir terapi gibi oluyor.

Çalışmalarınız genellikle ezilmiş, dışlanmış, unutulmuş halklar ve insanları yansıtıyor ve bunun bir tercih olduğunu düşünüyor. Yanılıyor muyuz?

Doğru tabii. Dünyada bir ötekileştirme hareketi var. Doğu ve batı, kuzey ve güney. Doğu ve güneyin ağıtları batının ve kuzeyin anıtlarıdır dedik. Yalnız küresel anlamda değil yerel anlamda da bir karşılığının var olduğunu, insanlık ailesinin moderniteden yana tavır takınanlar ve moderniteye ulaşamayanlar yani ötekileştirilenler diye ayrıldığını biliyorum. Ben Bosna sorunuyla ilgilendim. Balkanlar’da Boşnaklar ötekileştirilenlerdi. Kosova sorunuyla ilgilendim. Kosova’da da ötekileştirilenler Arnavutlardı. Çünkü tehciye, göçe ve baskıya maruz kalmış olanlar, tecavüze maruz kalmış

olanlar, soykırımı maruz kalmış olanlar bunlardı. Afrika'ya gittiğimizde bu sefer küresel anlamda Afrika'nın ötekileştirildiğini görüyorsunuz. Göz ardı edildiğini, zenginliklerinin ellerinden alındığını ve kendilerine pay bırakılmadığını görüyorsunuz. Evet, yeryüzündeki birçok imkanın ortak olarak paylaşılması gerekiyor belki ama bu, adaletçe, dürüstçe, mertçe olmalı. Ne yazık ki böyle değil. Sergide de bunu yansıtmaya çalıştım. Mesela Ceneyna'da küçük bir kamptaki yaşamı koyarken hemen yanı başında New York'un Manhattan'ın görkemli binalarını koyduk. Aynı şekilde belki Viyana'da bir parktan çekilmiş olan Johann Straus'un keman çalan bir heykelini koyarken onun yanında Muzafferabadlı bir kızın öfke dolu bakışlarını koyduk. Çünkü insanlık ailesi birbirine irtibatlıdır. Dolayısıyla yeryüzündeki her türlü haksızlık ve adaletsizliğe karşı, sömürüye karşı insanlığın adaleti ve hakkı sahiplenmesi için ortak mücadele etmesi, birbirine destek vererek mücadele etmesi gerekiyor diye düşündük. Konsept olarak da böyle konsept. Yani ötekileştirmeye karşı çıkmak gerekiyor.

Bu yabancılaştırma nasıl aşılabılır?

Küreselleşme karşısında iki tür davranış biçimi var. Biri, ötekileşmemek için global kültür neyse onun içinde yer almak. İkincisi, kendi ulusal, milli değerleriyle birlikte küreselleşmenin içinde sizin de insanlık ailesine bir katkıda bulunmanız. Benim arzu ettiğim şey hiç bu ötekileştirme korkusu olmadan kendi kültürel değerlerimizle insanlık ailesine katkıda bulunmamız. Dünyada 55-60 milyon Fransız var. Buna 70 milyon daha Fransız ilave etmenizin dünya kültürüne bir katkısı olmaz. Modernite insanlığı tek tipleştiriyor. Çünkü tek tipleştirilirse dünyayı da küresel bir pazar haline getirebilecek. Mesela Çinli, Hintli veya Afrikalı bir kadın kendi kozmetiğini kendi giyimle kuşamla ilgili materyallerini kendi oluştururdu. Ama artık herkes Bulgari ya da Lancome kullanmaya çalışıyor. Bu bir zenginlik değil, insanın ufkunu daraltan bir konum. Buna karşı sergilenen direncin içinde bir çatışma kültürü ortaya çıkıyor. Oysa hiç ötekileştirilmeye çalışıl-

madan, farklılıkların bir zenginlik olduğu bilince çıkarılabilse bugün dünya daha adil bir çerçevede olacak. Paylaşım da daha adil olacak.

Söyleminiz solun kullandığı kavramlardan oluşuyor, çeşitli yerlerde yayımlanan röportajlarınızda da solculuk, rockçuluk ve müslümanlığın kimliğinizin önemli öğeleri olduğunu söylüyorsunuz. Bu sözleri 'bunların birarada olması iyidir' anlamında bir mesaj olarak mı söylüyorsunuz yoksa gerçekten sizde bunlar birarada mı?

Bunların bir arada olabilirliğini iddia ediyorum. Mesela, sol bir anlayışa sahip olduğunuz halde dindar olabilirsiniz. Hem solcu hem de Müslüman olabilirsiniz. Bunlar birbiriyle kavga eden unsurlar değildir. Birbirleriyle uzlaşabilecek unsurlardır. Diğer taraftan Karadenizliyseniz Karadeniz insanı hareketli bir dünyayı sever, kendi atmosferi de böyledir. Karadeniz folkloruna baktığınız zaman müthiş bir hareketlilik gözlemlersiniz. Buna en yakın müzik de rock müziğidir. Oradaki protest kültürle sol anlayıştaki ortaya konulmak istenen düşünceyle İslamın ortaya koyduğu performans senkronizedir. Benim ruhumda bir barışıklık sağlıyorlar. Ben bunun olabilirliğini göstermeye çalışıyorum.

Birbiriyle yakın ilişkili olarak gördüğünüz kavramlarla bulunduğunuz siyasi akım uyuyor mu sizce?

Çok açık ve içtenlikle cevap vereceğim. Maalesef, Türkiye'de bir siyaset anomalisi vardır. Türkiye'de sol dediğimiz Cumhuriyet Halk Partisi aslında sağcı ve muhafazakar bir partidir. Kendisini muhafazakar demokrat olarak ifade eden AK Parti ise sosyal demokrat ve sosyal adaletçi bir partidir. Çünkü dünyada sosyal demokrat hareketlerin tümü reformcudur ve devletçi değildir.

Neoliberal iktisat politikalarını yürüten bir partiye sosyaldemokrat demek mümkün mü?

İktisadi anlamda devletçi olan Marksist düşüncedir, sosyal demokratlar şu anda dünya ölçeğinde bakarsanız sosyoliberaldirler. İngiltere İşçi Partisi'ne, Almanya sosyal demokratlarına bakabiliriz.

Bu bağlamda Türkiye'yi değerlendirdiğimizde İdris Küçükömer'in düzeyin yabancılaşmasıyla ilgili tezlerine baktığımız zaman, Serbest Fırka'dan, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'na, oradan Demokrat Parti'ye, oradan Adalet Partisi'ne kadar süren geleneği sol, diğerlerini de Türkiye'nin sağ olarak değerlendirir. Aynı çizginin devamı olan AK Parti'nin muhafazakarlığı devlet muhafazakarlığı değildir, millet muhafazakarlığıdır. CHP'nin muhafazakarlığı millet değil devlet muhafazakarlığıdır.

Özgürlükler anlamında da bu böyledir. Birkaç gün önce mecliste terörle ilgili yapılan oturumda CHP Genel Başkanı'nın 'polislin elinde silah olma-

İstanbul Dolmabahçe Sarayı Sergi Salonu'nda devam eden Ağıtlar ve Anıtlar fotoğraf sergisinin 15 Mart 2006 akşamı yapılan açılış törenine kalabalık bir siyasetçi grubunun yanı sıra TDB ve İDO yöneticileri de katıldılar.

'Benim arzu ettiğim şey kendi kültürel değerlerimizle insanlık ailesine katkıda bulunmamız.

Dünyada 55-60 milyon Fransız var. Buna 70 milyon daha Fransız ilave etmeniz dünya kültürüne bir katkısı olmaz.'

lıydı, demokratik reformlar yaptınız ve terör bu yüzden palazlandı' demiş olmasını sosyal demokrat bir anlayışla bir talihsizlik olarak görüyorum. Bu da Türkiye'de siyasi yelpazenin yanlış adlandırıldığını gösteriyor.

Türkiye'de muhafazakar gelenek sanatla çok sıkı fıkı olan bir gelenek değildir. Sizin yöneliminiz nasıl gelişti?

Ben dişhekimliğine giderken zaten sanatla olan bağımı kurmuştum. Dişhekimleri aynı zamanda yontu sanatçılarıdır. Çünkü onların bir estetik tarz ortaya koyma zorunlulukları vardır ve materyalleri de insandır. En küçük bir hatanın bile çok fazla sırtabileceği bir materyalleri vardır. Bu ma-

teryal ki insandır ve şikayetini dile getirebilir. Cansız bir cisim üzerine çalışmıyorsunuz. Dişhekimliğinde her gün insanın gülümsemesiyle veya konuşmasıyla birlikte sizin eseriniz ortaya çıkıyor. Dolayısıyla benim kişisel evrilme sürecimde bana göre hiçbir kırılmanın olmadığını söyleyebilirim. Ağıtlar ve Anıtlar sergimde de, Elhamra Sarayı'ndan veya Kordoba'daki büyük camiden veya İstanbul siluetlerinden de görebiliriz, din ve sanat her dönem içiçe geçmiştir. Mesela 1500'lerde Avrupa'da Rönesans Reformla birlikte başlıyor. Yani iççelik taşıyor burada. Özellikle İtalya'daki Rönesans hareketinin esas partneri bir anlamda da dini unsurlardır.

İslam sanatının doğuşu ve gelişimine baktığınızda insanlık ailesine çok zengin eserler sunmuştur. Buradaki talisizlik şudur. Modern tarih yazılımı 1800'lü yıllardan sonradır. Oysa İslam sanatı en parlak çağını 1800'lü yıllara kadar yaşamıştır.

Endülüs'teki kültür Hz. Peygamberin ölümünden 150 yıl sonradır. Endülüs uygarlığı bize İslam sanatının batıya neleri verdiğini gösterebilir. Bunu çok iyi araştırmak gerekiyor. Kaldı ki Türklerin Anadolu'da oluşturdukları medeniyet de Selçuklulardan başlayıp Osmanlılara devredilen o miras içinde ve Rumeli'deki ortaya koyduğu performansı da bu bağlamda görmek gerekiyor.

Biraz da meslek politikalarıyla ilgili konuşalım isterseniz. Geçtiğimiz günlerde TDB ulusal gazetele-re bir ilan verdi. İlanda, sigortalıların tıp hizmetlerini özel sağlık kuruluşlarından ilaçlarını eczanelerden alabildiğini ama ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin muayenehanelerden alınması yönünde hala bir adım atılmadığı belirtiliyor. Hükümet bu konuda neden adım atmıyor?

Şunu görmekte yarar var, sağlıkta çok ciddi reformlar yapılıyor. Tedavi hizmetlerinin sunumuyla finansmanı birbirinden ayrıldı. Finansman da tekleştiriliyor. SSK, Emekli Sandığı, Bağ-Kur gibi üniteler tek tip Genel Sağlık Sigortası çerçevesinde değerlendirilecek. Sanıyorum dişhekimleriyle ilgili de en kısa zamanda bu düzenlemeler yapılacak. Çünkü diş sağ-

lığı alanında istismar edilen konular çok olduğu için denetim anlamında bir sıkıntı yaşandığını düşünüyorum. Ama şunu da görmek gerekiyor, bu devleti bir dişhekimini 32 kez aldatabilir. Bunu da Maliye Bakanı'na iletmis olacağım. Özelden hizmet alımını sağlamış olacağız. TDB ile hükümetimiz, Sağlık Bakanlığı ve bizler çok senkronize çalışıyoruz. Aslında TDB ile çok başarılı şeyler yaptık. Bundan sonra da birçok şeyi birlikte aşacağız. Elbette bazı şeyler ağır adımlarla sürebilir. Çünkü hem bürokrasi hem hükümet son derece ihtiyatlı yaklaşıyor.

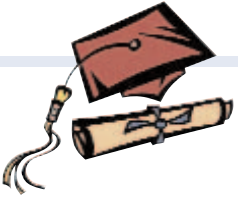
Arka planda ağız diş sağlığı hizmetlerinin o kadar önemli hizmetler olmadığı gibi bir fikrin etkisi var mıdır?

Yok, hayır. Ağız diş sağlığı hizmetlerinin hepsinden daha önemli olduğunu da görmek gerekiyor. Çünkü bir siyasetçinin eğer dişleri düzgün değilse konuşmasına çok etki edeceğini bilmesi gerekiyor. Yani insanın fonetiği ve insanın estetiğiyle ilgili ve bir dişin insan hayatındaki önemiyle ilgili birçok şey söyleyebiliriz. Bunu hükümet yetkilileri ya da bürokratik yetkililer de kabul etmektedirler. Bunu böyle algılamamak gerekiyor. Sağlık hizmetlerinde çok hızlı bir dönüşüm olursa birçok suistimale sebebiyet verebilir. Son derece emin adımlarla gidiyor ve en kısa zamanda da ben dişhekimlerinin sorunlarının çözüleceğine inanıyorum.

Gündüz, görev gereği gittiği yerlerde fotoğraf makinesini de yanından ayırmıyor.

Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Osman Taha Köseoğlu 1963'te kurulan fakültelerinin bir yandan eğitim ve araştırma faaliyetlerini sürdürürken diğer yandan da Avrupa Birliği sürecine hazırlandığını belirtiyor. Yeni fakülte binasının 2007'de tamamlanacağını aktaran Köseoğlu sürekli yeni dişhekimliği fakültelerinin açılması konusunda da kaygılı:

'Fakülte sayısının artması eğitim kalitesini olumsuz etkileyebilir'

Fakültenizin kuruluşundan bugüne kadarki tarihsel gelişimini özetleyebilir misiniz?

Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, 1960 yılında Ankara Üniversitesi bünyesinde, Hacettepe Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'ne bağlı Dişhekimliği Yüksekokulu adı altında 1 Eylül 1963 yılında kuruldu. Karar, 3 Ekim 1963'te Resmi Gazete'de yayımlandı ve müdürlüğe Dr. Erdem Yarkut getirildi.

1968 yılından itibaren Hacettepe Çocuk Hastanesi'nin ilk iki katında ve multidisipliner laboratuvarların yer aldığı Morfoloji binasının zemin katında olmak üzere iki ayrı binada, birçoğu eğitimini yurtdışında tamamlamış olan bir akademik kadroyla eğitim vermeye başladı.

1971 yılında alınan kararla bağımsız bir fakülte haline getirilerek, dekanlığına Prof.Dr. Erdem Yarkut atandı. 1978'den bu yana Hacettepe Dişhekimliği Fakültesi şu an bulunduğu fakülte binasında büyük bir oranı kendi mezunlarından oluşan ve daimi bir

gelişim içinde olan üstün nitelikli bir kadro ile eğitim veriyor.

Öğrencilerinizin çalışacağı hasta bulma konusunda problem yaşıyor musunuz?

Öğrenci eğitimi amaçlı hasta bulma konusunda ciddi boyutlarda hasta problemi yaşamıyoruz.

Hasta profilimizi daha çok Emekli Sandığı'na bağlı emekli hastalar, normal resmi hastalar ve kendi üniversite personelimiz oluşturuyor.

Mezun olan öğrencilerinizle iletişiminiz devam ediyor mu? Mezunlarınızın iş bulma açısından sıkıntı çekiyor mu?

Mezun olan öğrencilerle ilgili olarak Mezunlar Derneğimiz ve mezunlar büromuz var. Arzu ettiğimiz seviyede iletişimi kurmak için altyapı çalışmalarımız devam ediyor.

Özellikle web sayfamızda (www.dentistry.hacettepe.edu.tr) mezunlarla ilgili bir "forum" sayfamız hazırlandı ve yakında aktive edilecek.

Gerek lisans eğitiminde, gerekse yüksek lisans eğitiminde yüksek puanlarla aldığımız öğrencilerimiz, kalite yönünden iyi bir performans sergiliyorlar ve mezunlarımız çalışma ortamlarında tercih ediliyorlar.

Dişhekimliği fakültelerinin sayısı hemen her yıl artıyor. Buna bağlı olarak mezun olan dişhekimisi sayısı da artıyor. İnsan gücü planlaması açısından değerlendirdiğinizde bu olguyu doğru buluyor musunuz? Bu durum eğitiminde kalitesini etkiliyor mu?

Dişhekimliği fakültesi sayısı gün geçtikçe artıyor. Özellikle mezun öğrencilerin kalitesi ve nüfusa oranlı coğrafi dağılım konusunda sıkıntılar olduğu biliniyor. Buna bağlı olarak yetersiz sayıda öğretim üyesiyle fakültelerin açılması bu kaliteyi olumsuz yönde etkiliyor. Belirli sosyal ve ekonomik imkanların sunulmadığı yerlerde dişhekimisi istihdamı ciddi sorunlar yaratıyor. Bu durum düzeltilmeden de her yere hekim gönderilmesi müm-

kün olamıyor.

Avrupa Birliği sürecinde Fakültenizi eğitim ve fiziki altyapı açısından nasıl değerlendiriyor sunuz?

Avrupa Birliği sürecinde Fakültemizin fiziki alt yapı açısından yeterli standartlara uygun olduğunu düşünüyoruz. Lisans ve lisansüstü eğitim programımızda gerek Erasmus programları (öğrenci ve öğretim elemanı değişimi) ve gerekse akrelitasyonla ilgili çalışmalarımız sürüyor. Bu çalışmalarını yaparken aynı zamanda kendi programımızı da revize ediyoruz.

Avrupa Birliği sürecinde eğitimde akreditasyonla ilgili çalışmalarınız hakkında bilgi alabilir miyiz? Mezunlarınızdan Avrupa'da çalışmak isteyenler ne gibi sorunlarla karşılaşılıyor?

Mezunlarımızın Avrupa'da diploma denkliğiyle birebir sorunu olmamasına rağmen Avrupa ülkelerinin kendi iç uygulamalarından kaynaklanan özel şartları yerine getirmede problem yaşanıyor. Mezunlarımızın özellikle ABD'de üniversite kliniklerinde çok başarılı olduklarını gözlemliyoruz.

Bugün için yaşadığınız en önemli sorunlar nelerdir? Elinizde

Sayılarla Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi

Öğrenci sayısı (2005-2006)

Tüm sınıflarda toplam
öğrenci sayısı: 555
(310 kız, 200 erkek TC uyruklu öğrenci ve
25 kız, 20 erkek yabancı uyruklu öğrenci)
2004-2005'te mezun olan
öğrenci sayısı: 90
Bu yılki kontenjan: 100

Akademik kadro

Profesör	46
Doçent	30
Yard. Doçent	2
Öğr. Görevlisi	11
Araş. Gör. Dr.	6
Araş. Gör.	74

Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi 2007'de hizmete girecek yeni binasında tamamen simülörlü eğitime geçecek.

yeterli imkan olsa fakülteniz için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Özellikle Fakültemizde diğer birçok fakülteden farklı olarak kadrosuz doktora öğrencisi çalışmıyor. Bu nedenle mevcut öğretim üyesi sayısına göre şu anki araştırma görevlisi sayısının iki katına yakın sayıda doktora öğrencisine eğitim verme imkanımız var. En önemli sorun lisans öğrenci sayımızın fazla olup, lisansüstü (araştırma görevlisi ve doktora) öğrenci sayımızın az olması. Bunun çözümü de yeterli sayıda araştırma görevlisi kadrosu verilmesine bağlı.

Kurulduğu yıldan itibaren simülör uygulamalarının temeli olan Fantom eğitimini gerçekleştiren Fakültemiz, yapılmakta olan yeni binasında bu sistemi tamamen simülör uygulamaları şeklinde yapacak. 2007 yılında bitmesi planlanan yeni fakülte binamız Ağız, Diş, Çene Hastalıkları Uygulama ve Araştırma Hastanesi olarak hizmete açılacak ve Hacettepe Üniversitesi hastanelerine bağlı olarak çalışacak.

Teknolojik yenilikleri takip etme açısından fakültenizi yeterli buluyor musunuz?

Fakültemiz özellikle üniversitemizin araştırma fonu kaynaklı projelerle en son teknolojilere sahiptir. Özellikle uzun yıllardır Ağız, Diş, Çene Hastalıkları ve Cerrahisi Anabilim Dalı'nda kullanılmakta olan lazer uygulamaları, yakın zamanda Diş Hastalıkları ve

Tedavisi Anabilim Dalı'nda lazer ünitesinin açılmasıyla daha genişletildi. Endodonti Anabilim Dalı'mızda operasyon mikroskobu ile mikro endodontik tedavi uygulamaları yapıyor. Son dönemlerde kullanılan digital radyografiyle ilgili proje de yakın zamanda uygulamaya konulacak. Özellikle öğrenci eğitiminde kullanılmak üzere probleme dayalı eğitimde kullanılan intraoral kameralar da her anabilim dalımızda mevcut. Fakültemizde Ağız, Diş, Çene Hastalıkları ve Cerrahisi ve Pedodonti hastalarına genel anestezi altında uygulamalar yapıyor. Yine fakültemizde referans merkezi sayılabilecek bir sterilizasyon merkezi bulunuyor. Merkezi sterilizasyon uygulamaları ve infeksiyon kontrolünde son gelişmeler takip ediyor ve uygulanıyor. Güncel bilişim teknolojisi olanaklarına (bilgisayar, internet vs.) eğitimde yer veriyoruz; ARGE laboratuvarları oluşturulmasıyla ilgili çalışmalar da devam ediyor. 2004'te başladığımız stratejik plan çalışmalarını çerçevesinde, fakültemiz koyduğu hedefleri doğrultusunda eğitim, bilim ve fiziki altyapı çalışmalarını gerçekleştiriyor.

TDB ile ilişkilerinizi değerlendirilebilir misiniz?

TDB ile ilişkilerimiz her yönüyle olumludur ve bu ilişkilerin hep sürmesi gerekiyor. Mesleğin tarafları olarak pek çok ortak konuda yapılan çalışmalarla mesleğimize katkıyı sürdürmeye devam edeceğiz.

*Yeditepe Üniversitesi
Dışhekimliği Fakültesi
Türkiye’de bir vakıf
üniversitesine bağlı ilk
dışhekimliği fakültesi.
Fakülte Dekanı Prof.Dr.
Türker Sandallı’dan
fakültesiyle ilgili çeşitli
bilgileri alırken özel bir
dışhekimliği fakültesi
olmanın farklı yönlerini de
sorduk. Sandallı, özellikle
AB akreditasyonu ile ilgili
çabalarının ilk semerelerini
almaktan memnun:*

‘AB dışhekimliği surlarında gedik açtık’

Fakültenizin kuruluşundan bugüne kadar tarihsel gelişimini özetleyebilir misiniz?

Bildiğiniz gibi Yeditepe Üniversitesi Dışhekimliği Fakültesi, 19 dışhekimliği fakültesi arasında Türkiye’nin ilk ve tek vakıf dışhekimliği fakültesidir. 1996’da ilk önce İstek Vakfı’na bağlı olan Acıbadem İlkokulu’nun bodrum katında başladı. O günkü şartlarda 12 öğrencimiz vardı. İki tane ünitle başladık. Bugün öğrenci sayımız 400’e yaklaştı. İlk mezunlarımızı 2001-2002 eğitim yılında verdik. Ve bugüne kadar da 100 mezun verdik.

Çağdaş, modern dışhekimliğinin altyapısını hazırlarken bir taraftan da öğretim üyesi kadromuzu genişlettik. Şu anda öğretim üyesi kadromuz Türkiye’nin güzide kadrolarından bir tanesidir. Yeditepe Üniversitesi’nin merkez kampüsü olan Kayışdağ yerleşkesinde birinci ve ikinci sınıf öğrencilerimizin çalışmalarını yaptıkları temel tıp bölümleri enstitümüz var. Temel tıp bilimleri enstitüsünden iki sene süren çalışmalarının sonucunda başarılı öğrencilerimiz Göztepe kampüsümüze klinik bilimleri eğitimini almak üzere gelirler. Buradaki kampüsümüz

sadece klinik bilimler içermektedir. Buraya geçtiğimiz 2000 senesinde o dönemde Türkiye’nin hiçbir fakültesinde olmayan 60 simülatörlük Türkiye’nin ilk laboratuvarını kurduk. Bunu ikinci sınıfta başlatıyoruz, üçüncü sınıfta devam ettiriyoruz. Dördüncü sınıftan itibaren iyi eğitim almış olarak canlı hastalar üzerine geçiyorlar. Altyapımızı gelişmiş ülkelerin dışhekimliği fakültelerini kışkandıracak şekilde mükemmel bir düzeyde kurduk. Burada öğrencilerimize dördüncü sınıftan itibaren bir muayenehane veriyoruz. Oraya özel resimlerini koyuyorlar, çiçeklerini sergiliyor ve aynen muayenehanede olduğu gibi hasta geldiği zaman hastanın ağzında hangi tedavi ihtiyacı varsa o tedaviyi uyguluyorlar. Yani hasta klinik klinik gezmiyor. Bu Türkiye’de taktır diye tahmin ediyorum.

Diğer taraftan, imkanlarımızın Avrupa ölçütlerinde hangi standartta olduğumuzu ölçebilmek için de ISO belgesi alabilmek için müracaat ettik. Ve 2001 senesinde çok büyük uğraşlarla ISO 9002 ve sonra da ISO 9001 belgesi aldık. Şu anda bütün kliniklerimiz Avrupa kalite güvencesi altında çalış-

maktadır. Hatta bundan bir hafta önce 2005-2006 eğitim ve öğretim yılı için tekrar bir sınavdan geçtik.

Bütün bunlara bakınca 1996’da kurulan bu fakültenin geçmişi dokuz seneye dayanmasına rağmen dünyada ve Türk dışhekimliğinde çok büyük ses getirdiğine inanıyorum. Ve fakültemizle de kurucu dekanı olarak iftihar ediyorum.

Öğrenim ücreti ne kadar?

Geçen seneki öğretim ücretimiz 26500 YTL’ydi. Bunu öğrenciler sekiz taksitte ödüyorlar. Ayrıca kliniklerde lazım olan malzemeleri biz veriyoruz ama demirbaşları mikromotor, aera-tör, kavitron gibi öğrencilerimiz kendileri alıyorlar. Bu şekilde öğrencilerimize malzemelerini nasıl koruyacaklarını öğretiyoruz ve kaybettikleri takdirde de mesuliyeti tamamen öğrencilerimize veriyoruz. Bir de senede ortalama iki bin dolar civarında masrafları oluyor, 26500 YTL’nin dışında. Yalnız, öğrencilerimize çeşitli burs imkanlarımız var. İki tane burslu öğrenci alıyoruz. Ayrıca sınıf başarı bursumuz var. Sınıf birincisi öğrencimiz hiç ücret ödemiyor. Sınıf ikincisi öğrenci-

miz %25 ücret ödüyor. Sınıf üçüncüsü öğrencimiz de %50 ücret ödüyor. Ayrıca spor bursumuz var yani üniversitemizin spor takımlarında yer alan öğrencilerimiz burslu olarak okuyorlar.

Özel üniversitelerin öğretim üyelerine yüksek maaşlar ödeyerek kamu üniversitelerini zayıflattığı yolunda eleştiriler var...

Bir kere şunu söylemek istiyorum kamu üniversitelerinde büyük bir öğretim üyesi fazlalığı var. Dişhekimliğinde bugün İstanbul, Marmara ve Hacettepe üniversitelerini ele alın bu üç büyük dişhekimliği fakültesinde daha 30 dişhekimliği fakültesi açabilecek kapasitede fazla öğretim üyesi var. Neden diyeceksiniz. Mesela, İstanbul, Marmara ve Hacettepe üniversitelerinde artık piramit tersine dönmüştür. Yukarıda bir anabilim dalında 15-20 tane profesör ve senede bir iki saat ders yükümlülüğü olan profesörler kalabalığı, altta bir veya iki tane araştırma görevlisi veya yardımcı doçent. Bizim fakültemiz genellikle diğer büyük üniversitelerden emekli olanlar başta olmak üzere yurtdışında master yapmış, Türkiye'ye dönme hasreti yaşayan genç öğretim üyesi kadrosuyla kurulmuştur.

Ayrıca, herkes bizim öğretim üyelerine üç-dört misli maaş verdiğimizini sanıyor ama şu andaki bizim öğretim üyelerimiz neredeyse devletin öğretim

Yeditepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nde öğrenciler dördüncü sınıftan itibaren kendi muayenehanelerine sahip oluyor. ISO 9002 amblemi, bu çalışmanın gereği olarak tüm klinik kapılarında yer alıyor.

üyeleriyle aynı maaşı alıyorlar. O kadar cazip değil yani.

Mezunlarınız iş bulma ya da muayenehane açma sürecinde ne tür sıkıntılar yaşıyor?

Biz genç bir fakülte olduğumuz için henüz mezunlarımız hakkında bir fikir sahibi değiliz ama şunu söylemekte yarar var, gelen öğrencilerin yarısından fazlası meslektaşlarımızın çocukları. O nedenle mezun oldukları zaman anne babalarının muayenehanelerinde çalışıyorlar. Geri kalanları da master ve doktora programlarına devam ediyor.

Hasta profilinizi kimler oluşturuyor? Öğrencilerinizin çalışacağı hasta bulma konusunda problem yaşıyor musunuz?

Hasta profilimizin %80'i Emekli Sandığı mensupları, geri kalan %20'si de kurumlardan sevkli hastadır. Hasta sorunumuz yok. İstanbul'da emeklilerin büyük çoğunluğunun kiralar veya gayrimenkullar daha ucuz diye Anadolu yakasında oturduğu için öğrencilerimizden çok yüklü puanlar istememize rağmen hasta sorunumuz yok.

Dişhekimliği fakültelerinin sayısı hemen her yıl artıyor. Buna bağlı olarak mezun olan dişhekimisi sayısı da artıyor. İnsan gücü planlaması açısından değerlendirdiğinizde bu olguyu doğru buluyor musunuz?

Senelerden beri TBD ile yaptığımız dekanlar toplantısında da Odanın bir

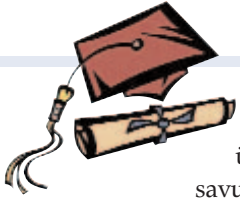
Sayılarla Yeditepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi

Öğrenci sayısı (2005-2006)

Tüm sınıflarda toplam öğrenci sayısı: 301
2004-2005'te mezun olan öğrenci sayısı: 33
Bu yılki kontenjan: 50 + 2 (Burslu öğrenci)
(Ayrıca master programında 22, doktora programında da 49 adet lisansüstü öğrencisi var)

Akademik kadro

Profesör	10
Doçent	6
Yard. Doçent	16
Öğr. Gör.	15
Uzm. dişhekimisi	1
Araş. Gör.	6

üyeyi olarak hep şunu savundum: Ben yeni açılan dişhekimliği fakültelerine karşıyım. Çünkü bunun acısını hep birlikte yaşıyoruz. Şu anda hükümette görev alan ve bugüne kadar dişhekimliğinin en büyük şansı olan çok sayıdaki dişhekimliği parlamenterlerimizin de birlikte yaptığımız toplantıda bize verdikleri sözleri tutmadığını düşünüyorum, bundan da üzüntü duyuyorum. Çünkü bundan üç dört sene önce yaptığımız toplantıda bu parlamenterlerimiz bize söz vermişlerdi, 'biz elimizden geldiği kadar yeni dişhekimliği fakültelerinin açılmaması için uğraşacağız' diye. Ama bu hükümet döneminde de ısrarla yeni dişhekimliği fakültelerinin açıldığını görüyoruz. Yeni kurulan dişhekimliği fakültesinin kurucu dekanlarının öğretim üyesi bulmakta ne kadar zorlandıklarını ve devletin imkanlarını bildiğim için mesleğim adına üzüntü duyuyorum. Şu anda Türkiye'nin dişhekimliği ihtiyacı var mı? Bana sorarsanız yok. Bir, senede bine yakın olan mezunlarımızın çoğu büyük şehirlerde muayenehane açıyorlar. Eğer Anadolu'da muayenehane açmış olsalardı belki Türkiye'nin o kesiminde yaşayan hastalarımızın dişhekimliği ihtiyacı karşılanabilirdi. TDB'nin önlem alması antidemokratik gibi gözüküyor ama Avrupa'da bütün ülkelerde, ABD'de öyle isteyen dişhekimliği istediği yerde muayenehane açamaz. Oradaki dişhekimliği odası karar verir. Bir kere bunu çözüme kavuşturmamız lazım. Bunun bir tek çözümü olabilir: Artık yeni bir dişhekimliği fakültesinin açılmaması lazım. Söylediğim gibi Türkiye'nin dişhekimliğine ihtiyacı yok. Türkiye'nin iyi, nitelikli dişhekimliğine ihtiyacı var. Onun için her açılan fakültenin ilk mezunları hep dişhekimliği mesleğine uzak mezunlar olmuştur. Yani üç dört ünit koymakla dişhekimliği fakültesi bitmiyor. Bir yardımcı doçent, iki tane doktoralı öğretim üyesi bulmakla dişhekimliği fakültesi oluşmuyor. Ben iddia ediyorum ki Türkiye'nin en büyük sorunlarından bir tanesi endodontik tedavinin bilinmemesidir dişhekimleri tarafından. Çünkü bu öğrenciler endodontik tedavi görmeden mezun oluyor. Onun için buna elbirliğiyle

'Bunca zamandır yürüttüğümüz çalışmalar yüzümüzü güldürdü. Pilot olarak seçtiğimiz periodontoloji anabilim dalında akreditasyon programını hedefine ulaştırdık ve Avrupa'yla denkliliği aldık.

Türkiye'de bu bir milattır.'

karşı çıkmamız lazım ama nasıl yapacağız bilemiyorum.

Avrupa Birliği sürecinde eğitimde akreditasyonla ilgili çalışmalarınız hakkında bilgi alabilir miyiz? Mezunlarınızdan Avrupa'da çalışmak isteyenler ne gibi sorunlarla karşılaşılıyor?

AB, Avrupa üyelerindeki dişhekimliği eğitiminin ve dişhekimliğinin kalitesini yükseltmek için ADE dediğimiz Avrupa Dişhekimliği Eğitimi Derneği'ni kurdu. 1997 yılından beri çalışmalarını devam ettiriyor. Türkiye'den ADE üyesi olan dört veya beş fakülteden birisi fakültemizdir.

ADE dişhekimliğini mesleği eğitiminin daha yüksek standartlara ulaşmasında ortak paydanın sağlanması amacıyla 2010 yılına kadar sonuçlandırılacak bir program başlattı.

Eğer bu eğitim programını başlatmazsak 2010 senesinden sonra Türki-

ye'deki fakültelerden mezun olan hiçbir öğrenci AB'de master veya doktora programlarına başvuramayacak ve AB'de çalışma müsaadesini alamayacak.

Biz AB entegrasyon çalışmaları kapsamında hızlı bir şekilde ilerliyoruz. Tam üç seneden beri her hafta toplantılar yaptık. Neredeyse 2008 hedeflerimizi 2007'ye çekmeye başladık. Yine iftiharla söylüyorum. Pilot olarak seçtiğimiz periodontoloji anabilim dalında akreditasyon programını hedefine ulaştırdık ve Avrupa'yla denkliliği aldık. Türkiye'de bu bir milattır bana göre. Türkiye'de 19 dişhekimliği fakültesi arasından ilk akredite edilen program fakültemize nasip olmuştur. Şimdi çalışmalarımızı büyük bir keyifle sürdürüyoruz. Çünkü eskiden bir şüphemiz vardı acaba Türkiye'yi oyaladıkları gibi dişhekimliği fakültelerini de oyalayabilirler mi diye. Artık bu kuşkuyla yaşamıyoruz, çünkü diploması aldık ve AB dişhekimliği surlarında iki tane gedik açtık, içeri girdik.

TDB ile olan ilişkilerinizi değerlendirir misiniz?

TDB Türkiye'de bugüne kadar çok önemli çalışmalara imza attı. Ama yapacak daha çok şey olduğuna inanıyorum. Örneğin kısa, hafta sonu gibi bir hafta, bir ay, üç aylık kısa kurslarla bütün mevcut dişhekimlerimizi modernize etmemiz lazım. Yani modern tekniklerden, modern aletlerden, modern malzemelerden haberdar etmemiz lazım. Burada hem sizlere hem de bizlere görevler düşüyor. Çünkü öğretim üyeleri olarak dişhekimlerinden bize ağıyla müracaat eden hastalarımızın 2006 senesinde yapılan tedavilerini hakikaten yüz kızartıcı buluyoruz. Bu Türk dişhekimliğinin ayıbıdır. Hala kanal tedavileri eksik yapılıyor. Hala yanlış dişler çekiliyor. O derece ileri gidiliyor ki bir köprü sökerken sağlıklı dişleri birlikte çıkarılan hasta müracaat ediyor. Cerrahi operasyonlarda enfeksiyon sayımız son derece fazla. Hepatitli, AİDSli hasta sayımız son derece fazla. Onun için TDB ile dişhekimliği fakültelerinin daha ileri projelere imza atmak üzere daha sık toplantıları gerektiğine inanıyorum.

Türk Dişhekimleri Birliği

20. yılını kutluyor

Türk Dişhekimleri Birliği bundan tam 20 yıl önce 19-20 Nisan 1986 tarihlerinde Ankara'da o zamanki adıyla Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tesislerinde düzenlenen Kongreyle kuruldu ve 23 Nisan'da da tüzel kişiliğe kavuştu. Yirmi yıl sonra bugün, 18 bine yakın üyesiyle Türkiye'deki tüm dişhekimlerinin saygın örgütlü gücü haline gelen TDB'nin kuruluş dönemindeki ve sonraki çalışmalarını derlediğimiz, bu süreçlerde büyük emekleri bulunan ilk yöneticilerinin görüşleriyle zenginleştirdiğimiz bir dosya sunuyoruz.

TBMM tutanaklarında kuruluş görüşmeleri

Türk Dişhekimleri Birliği ve dişhekimleri odalarının kurulmasına dair 3224 sayılı yasa 7 Haziran 1985 TBMM'de kabul edildi. Meclis tutanaklarından aktarıyoruz:

- **Başkan** – 4 üncü sırada, İstanbul Milletvekili Ercüment Konukman'ın, Türkiye Diş Tabipleri Odaları ve Diş Tabipleri Odaları Birliği Kanun Teklifi ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporunun müzakeresine geçiyoruz. Söz isteyen?..
- **Ercüment Konukman (İstanbul)** – Grup adına söz istiyorum.
- **Başkan** – Buyurun Sayın Konukman.
- **ANAP Grubu adına Ercüment Konukman (İstanbul)** – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türk Dişhekimleri Birliği Kanun Teklifini ANAP Grubu adına savunmak üzere huzurlarınızdayım; hepinizi, sözlerimin başında saygıyla selamlarım. (ANAP sıralarından alkışlar)
Dişhekimleri bugüne kadar meslek kuruluşu olarak 6023 sayılı Kanunla kurulan Türk Tabipler Birliği içerisinde yer alıyor ve kanundaki belli kontenjanlar oranında tabip odaları or-

ganlarında görev yapabiliyorlardı. 1953 yılından beri yürürlükte olan Türk Tabipler Birliği Kanunu zamanın ihtiyaçlarına cevap veremez hale gelmiş, 1970, 1974 ve 1978'de yeni kanun tasarıları hazırlanarak bunlar Büyük Millet Meclisi'ne takdim edilmiş; ancak çeşitli sebeplerle çıkamamış ve kadük kalmışlardır. Tıp mensuplarının sorunlarını bile halletmekte sıkıntı çeken Türk Tabipler Birliği'nin, bütün hüsnüniyetine rağmen, mevcut kanun çerçevesi içerisinde, çok az bir biçimde temsil edilen dişhekimlerinin sorunlarını halletmelerinin imkansızlığı karşısında, dişhekimleri kendi mesleki sorunlarını kendilerinin halledebilmeleri için bir oda ve birliğe kavuşma arzusunu duymaktadırlar. Tıbbın vazgeçilmez unsurlarından olan eczacılar ve veteriner hekimler bu ihtiyacı daha önce duymuşlar ve

kendi müstakil oda ve birliklerine kavuşmuşlardır.

Dişhekimleri, odalarına ve birliklerine kavuşmaları için müspet görüşlerini ileri süren Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığımıza, teklifin olgunlaşmasında büyük katkıları bulunan Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı ve parti farkı gözetmeksizin teklifimizi ittifakla kabul eden komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımıza ANAP Grubu, şahsım ve meslektaşlarım adına teşekkürler arz eder, saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

- **Başkan** – Teşekkür ederiz. Tasarının tümü üzerinde başkaca söz isteyen?..
Yok.
Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum:
Kabul edenler...
Etmeyenler...
Kabul edilmiştir.

1. Dönem TDB Merkez Yönetim Kurulu:

Hüseyin Elmacı, Cemil Altay, M. Ateş Erinanç (Genel Sekreter), Cengiz Özyalçın, Yılmaz Bilgin (Genel Başkan), Eser Cilasun (Genel Başkan Vekili), Haluk Poçan, Nazif Yurdakul (Genel Sayman), Demir Temuçin, Avni Aydemir.

TDB 1. Olağan Genel Kurulu tutanakları

Yasanın Meclis'ten geçmesinin ardından önce illerde dişhekimleri odaları kuruldu ve yaptıkları genel kurullarla hem kendi yönetimlerini hem de TDB'nin ilk genel kurulunu oluşturacak delegasyonları seçtiler. 19-20 Nisan 1986 tarihlerinde Ankara'da Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tesislerinde TDB'nin 1. Olağan Genel Kurulu toplandı. Tutanaklardan aktarıyoruz:

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı adına Dr. Utku Ünsal (SSYB Temel Hizmetler Genel Müdürü) – Değerli konuklar, sayın meslektaşlarım; 3224 sayılı Türk Diş Tabipleri Birliği Kanununun Geçici 1 inci Maddesi, 23 ve 34 üncü maddeler gereğince ilk genel kurulu Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı adına açıyorum.

İmzalarla çoğunluğun olduğu tespit edilmiştir. Kongrenin faaliyetine mani bir hal yoktur.

Gündem gereğince, önce sizleri, Atatürk'ün, Türk şehitlerinin ve ebediyete intikal eden diş tabipleri için saygı duruşuna davet ediyorum.

Divan oluşturmak için yapılan seçimde Sayın Yılmaz Manisalı Başkanlığa, Sayın Cemil Altay İkinci Başkanlığa, Sayın Metin Bozkurt, Sayın Kenan Eratalay divan üyeliğine seçilmiştir.

Kongremize katılan sayın misafirlerimizi, sayın misafirimiz Prof.Dr. Ercüment Konukman'ı ve diğer misafirlerimizi hepimiz namına yürekten selamlıyor ve hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Birliğimiz, odalarımız kurulmuştur, yasal işlemler yerine getirilmiştir ve bugün Birliği kurmak üzere burada toplanmış bulunuyoruz. Önümüzde mesle-

ğimizi bekleyen büyük işlemler var. Önce şunu belirtmek istiyorum; Türk Dişhekimleri Odaları uzun yıllar Türk Tabipler Birliği ile birlikte çalıştı, bugüne kadar hizmet verdi. Bu hizmetlerde bugüne kadar Türk dişhekimlerinin sorunları Türk tabiplerinin sorunlarıyla birlikte mütalaa edilerek en ufak bir ayrıntı gösterilmeksizin gündemlere alındı ve uygulandı. Bu nedenle bugüne kadar bize yardımcı olan, bize hizmet veren, bizim haklarımızı ilgili kuruluşlarda savunan Türk Tabipler Birliği'ne minnet ve şükranlarımızı hepimiz adına bildirmekten onur duyuyorum.

Türk Dişhekimliği Odaları olarak ve Türk Dişhekimleri Birliği olarak Tabipler Odasından ve Birlikten ayrılmakla ondan kopmuş demek değildir. İleride doğacak ve mesleğe hizmet getirecek olan işlemlerde artık kendi başına bu işlemleri yürütebileceğine inandığı için ve işlemleri bir yerde kolaylaştırmak, bir yerde de desteği artırmak amacıyla sağlık birimleri bünyesinde bu işlemleri yürüteceğine inandığı için bugünkü formel durum ortaya çıkmıştır. O nedenle mesleğimizin bundan sonra karşılaşacağı büyük sorunlarda gerek odalarımıza, gerek Türk Dişhekimle-

1. Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirgesi

25 Haziran 1985 tarihinde yürürlüğe giren 3224 sayılı Türk Dişhekimleri Birliği Kanunu'na uygun olarak 19 Nisan 1986 tarihinde, I. Türk Dişhekimleri Birliği Genel Kurul Toplantısı yapılmıştır.

Dişhekimliği mesleğinin saygınlığını arttırmak, meslektaşlarımızı daha iyi çalışma koşullarına kavuşturabilmek ve toplumumuzun ağız ve diş sağlığı sorunlarının çözülmesi için Genel Kurulumuzda demokratik bir şekilde tartışmalar yapılmış ve bu konuların ilgili kurum ve kamu oyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

- S.S.Y. Bakanlığında Ağız ve Diş Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün kurulması ve Yüksek Sağlık Şurası'nda bir dişhekimine yer verilmesi.
- Diploması olmadığı halde hasta kabul edip, ağız ve diş ait müdahaleler yapan "sahte dişçilere" en kısa zamanda engel olunması ve halkımızın sağlığının bu kişilerin elinden kurtarılması gerekmektedir. Bu konunun ivedilikle çözülmesi için gerekli yasal önlemlerin de alınması kaçınılmazdır.
- Dişhekimlerinin yardımcı personeli olan protez teknisyenlerinin yetiştirilmesi için orta eğitim düzeyinde meslek okullarının açılması gerekmektedir.
- Yurdumuzda Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinin daha etkin yürütülmesi için resmi ve özel çalışanlar ayrımı yapılmadan tüm dişhekimlerinden yararlanılmalı.
- Mezuniyet sonrası eğitim zorunluluğu getirilmeli.
- Dişhekimliğinde kullanılan alet ve malzemelerin standardizasyonu sağlanmalı.
- Dişhekimlerine, grup meslek sağlık sigortası, vakıf ve kooperatif kurularak sosyal güvenliklerinin sağlanması.
- Dişhekimlerinin muayenehane açabilmeleri için kredi imkanlarının geliştirilmesi ve artırılması.
- Üyelerle, Birlik arasında iletişim sağlanması için merkezi yayın organının çıkartılması.
- Koruyucu ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin artırılması ve bu konuda halkın aydınlatılması için gerekli çalışmalar yapılması.
- Diş tedavi ve protez merkezlerinden sevklerin düzenlenmesi, faturaların odalar tarafından onaylanması ve resmi kurumların ödemelerini doğrudan dişhekimlerine yapması sağlanmalıdır.
- S.S.Y. Bakanlığı ve kamu kuruluşlarında dişhekimisi istihdamının artırılması.
- Türkiye'deki sağlıkla ilgili hizmetleri yürüten üst meslek kuruluşları Türk Tabipleri Birliği, Türk Dişhekimleri Birliği, Türk Eczacılar Birliklerinin katılmasıyla oluşan üst düzey federasyonu (Tıp Meslekleri Federasyonu) oluşturulmalıdır.

Sağlık Yasa Tasarısı tartışılıyor

**İlk Yönetim Kurulu
Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i
ziyaretinde**

**2. Genel Kurulda verilen arada
bir tartışma anı**

**Sahte dişhekimliği ile ilgili toplantı
(21 Eylül 1986)**

ri Birliği'ne büyük görevler düşmektedir. Bunu yine başta da belirttiğim gibi, sağlık birimleri çerçevesi içinde hekimlerle ve eczacı arkadaşlarımızla ve veteriner arkadaşlarımızla birlikte daha rahat yürütebileceğimize inanıyorum.

Sayın Nusret Fişek'i konuşmak üzere, bizlere öğütte bulunmak üzere kürsüye davet ediyorum. (Alkışlar)

Prof.Dr. Nusret Fişek – Sayın meslektaşlarım, 30 yılı aşkın bir süre aynı Birlik içerisinde iyi günler, kötü günler geçirdik ve mesleklerimizin gelişmesi, halkımıza sağlık hizmetleri sunulması alanında işbirliği yaptık.

Bugün yasal olarak iki Birliğe bölündük. Yalnız biz bunu bir ayrılma saymadığımızı, çeşitli zamanlarda belirttik. Biz, bundan önce olduğu gibi yine beraber çalışacağız yine beraber uğraşacağız, yine beraberce meslektaşlarımıza, halkımıza hizmet için uğraşacağız. Şunu hemen belirtmek isterim ki, bu beraberliğimizin sözde kalması bahis konusu olamaz, çünkü yasalarımız bizi, derneklerle, sendikalarla, siyasi partilerle işbirliği yapmakta yasaklar. Yalnız kamu kuruluşu niteliğindeki meslek örgütlerinin birbirleriyle işbirliği yapmaları ve beraber çalışmalarını önlemez. Binaenaleyh, bizim eskisi gibi iş ve gönül birliği yapmamız kaçınılmazdır. Bu bize onur verir.

Meslek kuruluşları Anayasamızda demokratik düzenin en güzel örneklerinden birisidir. Demokrasi, sonunda halkın, toplumun kendi kendine idare etme rejimidir ve karar mekanizmasının mümkün olduğu kadar yaygınlaştırılmasını gerektiren bir rejimdir. Bunun için Anayasamız meslekle ilgili hizmetlerle de ilgili konularda bu geniş imkanları vermiştir. Bu imkanları başarılı olarak kullanabilmemiz için yalnız seçtiğimiz organların çalışmalarına bel bağlamak yetersizdir. Türk Tabipler Birliği'ne seçilen bir Oda, Yönetim Kurulu, Türk Tabipler Birliği'nin seçtiği bir Merkez Konseyi ne kadar yetenekli olsa, ne kadar gayret sarfetse beklenen sonucu alamaz. Eğer bütün hekimler, bütün dişhekimleri birlikte hareket edip, yöneticileri desteklemiyorlarsa ve benim gözlemim biraz evvel değindin, hem Türk Tabipler Birliği Başkanı olarak, hem ondan önce Türk Tabipler Birliği'nin üyesi olarak, bu destek istenen ölçüde yeterli değildir. bu zannediyorum Türkiye'de demokratik rejimin bizler tarafından dahi tamamen benimsenmemesinin bir sonucudur. Eğer, hekim

olarak ve dişhekimisi olarak Birliğimizde seçtiğimiz yöneticileri destekler ve bir arada hareket etmeyi öğrenirsek ancak başarılı olabiliriz. Bu sanıyorum ki, ülkemizin en büyük sorunudur.

Umuyorum ki, yeni kurulan Dişhekimleri Birliğini üyeler destekler ve bir bütün olduklarını hem halka hem yöneticilere gösterirler.

Hepinize başarılar dilerim. (Alkışlar)
Yasanın çıkmasında çok büyük katkısı bulunan parlamenter arkadaşımız Sayın Prof.Dr. Ercüment Konukman'dan da bir konuşma rica ediyoruz.

Prof.Dr. Ercüment Konukman - Sözlerimi bugünlere getiren Tanrıya şükretmekle başlamak istiyorum.

1909lardan beri mesleğimiz pek çok merhaleler katetti. Türk Tabipler Birliği içerisinde mesleğimizin figüre edilmesi ve sorunlarımıza çare bulunamaması problemi yeni değildir. Sayın meslektaşım ve büyüğüm Türk Tabipler Birliği Başkanı Sayın Fişek'in, burada gelip güzel bir hitabette bulunmasını memnuniyetle karşılıyorum. Ancak sayın meslektaşlarımızın bir kısmının bildiği gibi Oda olma teşebbüsümüz senelerden beri realize edilmeye çalışıldığı halde bir türlü neticelenmiyordu. Bu, geçen parlamenter dönemler içerisinde de böyle idi, maalesef bu parlamento içerisinde de böyle oldu. burada açıklamakta bir mahzur görmüyorum.

Oda teşekkülümüz yani müstakil bir hale gelebilmemiz ve kendi imkanlarımızı, kendi meslek haysiyet ve onurumuzu, kendi çalışmalarımızı bir arada toparlayabilme imkanlarımızı sağlayan mesleğimizin Oda haline gelmesi teşebbüslerimizin karşısında olan arkadaşlarımızın başında maalesef Türk Tabipler Birliği gelmekteydi. Bunu komisyonlarda gönderdikleri meslektaşlarımız ve Türk Tabipler Birliği temsilcileriyle yasa çıktıktan sonra Sayın Başkanlığa ve Sayın Cumhurbaşkanlığına yazılı öneriler ve dilekçelerle başvurular yapmalarından anlıyoruz; ama aklın yolu bir olduğuna göre, bizim bu yasaya karşı olan arkadaşlarımızın da burada bulunmalarını görmemizden ortaya çıkan bu güzel kompozisyona ancak alkış tutma durumundayız. Bu arkadaşlarımıza o fikirlerinden döndükleri ve Türk Tabipler Birliği'nden ayrılmakla dişhekimlerinin haysiyetlerinden, mesleklerinden ve onurlarından hiçbir şey kaybetmediklerini ispat ettiğiniz için hepinize içten teşekkür eder, bu başarınızdan dolayı sizleri kutlarım.

Her satırı emekle yazılmış bir tarih

'Bir çocuk doğdu'

TDB'nin ilk Genel Başkanı Yılmaz Bilgin dergimizin ilk sayısında yayımlanan yazısında TDB'nin kuruluşunu böyle ifade ediyor:

Değerli Meslektaşlarım,

Bir çocuk doğdu.

Ailenin yıllardan beri doğmasını hasretle beklediği bir çocuk, Türk Dişhekimleri Birliği...

Teşekkür borçlu olduğumuz doğuma yardımcı olanları, iyi niyetli ve özverili çabaları sonucunda, ufak tefek aksaklıklar olmasına karşın, doğum normal oldu sayılabilir.

Ana karnındaki beslenme yetersizliği sonucu, doğumdan sonra yavrunun sesi pek kuvvetli çıkmadı. Henüz etrafı rahatsız edecek kadar sesli ağlayamıyor. Ama ailenin bebeğe olan büyük sevgisi ve özenli bakımı sonucu çok yakın bir zamanda bebek kesinlikle, güçlenecek ve sesi de gürleşecek.

Uykularına düşkün olan ailenin kişileri ve beklisi de komşular rahatsız olup, istemeseler de, uyanacaklar. Elinizdeki dergi bu konuda ilk adımıdır. Bebeğin ailesine, vatanına yararlı olacak bir delikanlı olabilmesi için, hepimizin sorumlulukları ve görevleri var.

Türk Dişhekimleri Birliği'nin üyelerine ve halkımıza en üst düzeyde hizmet vermesi, kuruluş ve çalışma bakımından güçlü olması, hepimize gurur ve mutluluk verecektir.

Odalarımızı, dişhekimleri meslektaşlarımızı kutlar, Türk Dişhekimleri Birliği'nin ve Türk Dişhekimleri Birliği Dergimizin uzun ömürlü, yurduna, ulusuna hayırlı olmasını dilerim.

1986 – 1988 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Yılmaz Bilgin (Genel Başkan), Eser Cilasun (Genel Başkan Vekili), M. Ateş Erinaç (Genel Sekreter), Cengiz Özyalçın (Genel Sayman), Demir Temuçin, Kazmir Pamir, Haluk Poçan, Cemil Altay, Hüseyin Elmacı, Nazif Yurdakul, Avni Aydemir.

Yüksek Disiplin Kurulu: Metin Bozkurt, Nihat Arıkan, Yakut Eltutar, Yüksel Metin, Burhanettin Kurtdemir, Gülçin Erseven, İlker Pozan, Şanal Türköz, Rasih Vardım.

Denetleme Kurulu: A. Metin Bilgin, Necati Hilmi Küçükyıldız, Hüsamettin Bilgen, Kazım Pekmezci, Soner Kun.

Dönemin önemli gelişmeleri

- TDB Merkezi kiralandı. Sekreteryaya oluşturuldu. Muhasebe ve hukuk büroları kuruldu.
- Tabela standardı çıkarıldı.
- TDB kimlikleri hazırlandı. İçişleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile görüşülerek uygulamaya konulması sağlandı.
- 3224 sayılı yasanın uygulanması için yönetmelik tasarıları hazırlandı.
- Devlet protokolünde TDB'nin yeri belirlendi.
- Parti başkanları ziyaret edilerek 1219 sayılı yasanın 41. maddesinin (daha sonra 3575 olarak yasalaştı) ivedilikle değiştirilmesi talepleri sunuldu.
- 21 Eylül 1986 – Ankara'da Türk Eczacılar Birliği binasında toplantı salonunda TDB tarafından sahte dişhekimleri toplantısı yapıldı. Bazı oda temsilcilerinin özetle söyledikleri:
Asım Savaş (Adana): Dişhekimliği faturaları oda tarafından mutlaka onaylanmalıdır. Biz bunu Adana'da sağladık. Ayrıca ülke çapında tek tip fatura kullanımını sağlanmalıdır.
Hüsnü Çuhadar (Ankara): Genç dişhekimlerinin sahte dişhekimleriyle çalışmak zorunda kalmamaları için, muayenehane açabilecekleri uygun koşullara sahip kredi sağlanmalı ve kamu kuruluşlarında istihdam olanakları genişletilmelidir.

lidir.

Mahmut Cömert (Mersin): Polis ve Sağlık Müdürlüğü konu hakkında ilgisiz. Urfa bölgesinde Sağlık Müdürlüğü tarafından diş teknisyenlerine diş taraması yaptırılıyor.

Ali Kalaycıoğlu (Balıkesir): Sahte dişhekimlerinin suçüstü yakalanmasına yönelik çalışmalar hızlandırılmalıdır.

• YÖK Başkanı ziyaret edilerek, fakülte kontenjanlarının düşürülmesi talep edildi.

• 1986 Aralık ayında Sağlık Hizmetleri Temel Kanun Tasarısı paneli yapıldı. Panelde Türk Dişhekimleri Birliği adına Genel Başkan Yılmaz Bilgin, Türk Tabipleri Birliği adına Prof.Dr. Nusret Fişek, Türk Veteriner Hekimleri Birliği Başkanı Doçent Dr. Yücel Akıncı ve Türk Eczacıları Birliği Başkanı Prof.Dr. Mekin Tanker katıldılar. Türk Barolar Birliği Başkanı Av. Teoman Evren'in başkanlığını yaptığı panelde Sağlık Hizmetleri Temel Kanun Tasarısının genel bir değerlendirmesi yapılarak, aksayan yönleri üzerinde duruldu.

• TDB Merkez Yönetim Kurulu bazı illeri birleştirerek merkez olarak kullanılacak odaları belirlediler. Buna göre oda sayısı 24 olarak belirlenmiş oldu.

• 1987 Haziran'ında ilk amblemi-miz belirlendi.

Grafiker Hasan Çakır tarafından çizilen amblem TDB tarafından kabul edilerek kullanılmaya başlandı.

• Van, Bursa ve Adana'da üç bölge toplantısı yapıldı.

4-5 Temmuz 1987'de Van'da TDB Odaları temsilcileri ulusal sağlık politikasını tartıştılar ve bir sonuç belgesi hazırladılar. Yapılan ilk bölge toplantısında başkan olarak Kazmir Pamir, raportör Celal Yıldırım, üyeler Tayfun İrfan, Avni Aydemir, Hüsnü Çuhadar, Haluk Çelikoğlu, Sinan Yıldız ve İbrahim Ay'ın oluşturduğu komisyonun hazırladığı sonuç bildirgesinde 'dişhekimliği kurultayının' toplanmasına, bunu takiben sağlık meslek kuruluşlarıyla ortak bir kurultaya gidilerek, ulusal sağlık politikasının yaşa-

Grafiker Hasan Çakır tarafından çizilen ilk TDB amblemi

ma geçirilmesine" karar verilmiştir.

• Maliye Bakanlığı ile görüşülerek sağlık hizmetlerinde KDV'nin kaldırılması serbest meslek makbuzlarının Oda yönetimleri tarafından onaylanması istemleri iletilmiştir.

• FDI'ya (Dünya Dişhekimleri Birliği) üyelik gerçekleştirildi.

1988-1990 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Yılmaz Bilgin (Genel Başkan), Kazmir Pamir (Genel Başkan Vekili), Eser Cilasun (Genel Sekreter), Nazif Yurdakul (Genel Sayman), Cemil Altay, İbrahim Ay, Doğan Başöz, Cihat Doğan, Hüseyin Elmacı, Numan Kuzanlı, Asım Savaş.

Yüksek Disiplin Kurulu: Şanal Türköz, Metin Bozkurt, Nihat Arıkan, Cemal Azmi Bayraktar, Rumi Kargı, Burhanettin Kurtdemir, Mehmet Kutlu, İlker Pozan, Ekrem Ünlü.

Denetleme Kurulu: Necati Hilmi Küçük yıldız, Hidayet Çolakoğlu, Mustafa Düğencioğlu, Faruk Erisev, Emin Yaşar.

Dönemin önemli gelişmeleri

- 15 Ekim 1988'te Sağlık Meslek Birlikleri Danışma Kurulu oluşturuldu.
- Trabzon bölge toplantısı yapıldı. (Mayıs 1989)
- 22-23 Eylül 1989'da TDB Marmara Bölge toplantısı yapıldı. Toplantıda "Sağlık hizmetleri temel yasası" konulu panel gerçekleştirildi. Panel akabinde Prof.Dr. Mehmet Beyli başkanlığında "dişhekimliği muayenehanesi alet ve malzemeleri yönetmeliği" hakkında görüşme yapıldı.
- 4-7 Eylül 1989'da FDI Kongresine TDB adına Prof.Dr. Gülümser Koçak katıldı.
- 3224 sayılı yasayla ilgili değişiklik önermeleri Meclise iletilmek üzere Prof.Dr. Ercüment Konukman'a verildi.

1990-1992 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Yılmaz Bilgin (Genel Başkan), Prof.Dr. Gülümser Koçak (Genel Başkan Vekili), Eser Cilasun (Genel Sekreter), Nazif Yurdakul (Genel Sayman), Oğuz Üçok, Taner Önal, Numan Kuzanlı, Mahmut Palaz, Hüseyin Elmacı, Salih Gül, Mahmut Cömert.

Yüksek Disiplin Kurulu: Altan Gülhan, Metin Bozkurt, Ünal Süzgün, Metin Ulusoy, Mehmet Egeli, Tan Sezel, Mehmet Kutlu, Rasih Vardım, Ekrem Ünlü.

Denetleme Kurulu: A. Hamdi Erol, Faruk Erisev, Mustafa Düğencioğlu, Prof.Dr. İlter Uzel, İbrahim Akkuş

Dönemin önemli gelişmeleri

- Anlaşmalı Dişhekimlerinin Çalışma Esasları Hakkındaki Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. (23 Mart 1991)
- 8-13 Mayıs'ta İsrail'de yapılan ERO (Dişhekimleri Birlikleri Avrupa Bölgesel Organizasyonu) toplantısına Prof.Dr. Gülümser Koçak, Demir Timuçin katıldılar. ERO İstanbul toplantısı bu toplantıda gündeme alındı.
- TDB ve Dişhekim Odalarının Disiplin Yönetmeliği 20 Mayıs 1991'de Resmi Gazete'de yayımlandı.
- 4-14 Ekim 1991'de Milano'da yapılan FDI Kongresine TDB geniş bir ekip olarak katıldı. TDB olarak ilk kez katıldığımız FDI kongresinde çeşitli resmi temaslarda bulunuldu.
- 31 Ekim - 3 Kasım 1991 tarihlerinde TDB İstanbul Dişhekimleri Odası ve Türk Oral İmplantoloji Derneği tarafından Expodent 91 dişhekimliği fuarı ve bilimsel etkinlikleri düzenlendi. TDB ve çeşitli oda yöneticilerinin, Türk ve yabancı bilimadamlarının, değişik illerden gelen dişhekimlerinin katıldığı törende açılış konuşmasını yapan Oda Başkanı Celal Korkut Yıldırım; "Nitelikli sağlık hizmetinin, ancak bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izlemekle verilebileceğini ve çağımıza damgasını vuran iletişim sayesinde bu gelişmelerin ülkemiz bilim adamları ve dişhekimleri tarafından yakından izlendiğini" vurgulayarak, "Meslek odaları, eğitim kurum ve kuruluşları ile üretici ve ithalatçı dişhekimliği firmalarının birlikte iş yapmalarının önem taşıdığını" belirtti.
- Sağlık Bakanlığı'nın düzenlediği 1. Ulusal Sağlık Kongresi'nde dört ana grupta sekiz komisyona yirmi dişhekimisi katıldı.
- Nisan 1992'de Birliğimizi iyi temsil etmediği yolunda eleştirilen amblemimiz değiştirilerek yeni bir amblem oluşturuldu. Yeni amblemde tıbbi temsil eden kırmızı yuvarlak zemin üzerinde Yunan alfabesinde dişhekimliğinin sembolü olan beyaz renkteki Δ (delta) ve Türk Dişhekimleri Birliği'nin baş harflerini siyah yılanla gösteren amblem kabul edildi.
- Mayıs 1992'de Ürgüp'te bölge toplantısı yapıldı. Oda sorunlarının da tartışıldığı toplantıda ana gündem maddeleri genel sağlık sigortası ve dişhekim-

TDB'nin 1992-2005 yılları arasında kullandığı ikinci amblemi

Oda Başkanları toplantısı (1991)

Prof.Dr. Gülümser Koçak, Eser Cilasun FDI Direktörü Ake Zillen ile FDI Milano Kongresinde (1991)

Ürgüp bölge toplantısı (Mayıs 1992)

TDB 3. Dönem Merkez Yönetim Kurulu 1992'de İzmir'de yapılan ilk TDB Dişhekimliği Kongresi'nde

Ulusal Ağız-Diş Sağlığı Günleri başlarken (1993)

TDB YIRMI YAŞINDA

'Diş sağlığı hizmetlerinde yeni umudumuz'

Dönemin TTB Başkanı Prof.Dr. Nusret H. Fişek dergimizin ilk sayısına yazdığı yazıda TDB'nin kuruluşunu kutluyor ve tecrübeleriyle öngördüğü bazı konularda uyarıyor:

Hekimler için 1827 yılı ne ise diş hekimleri için de 1909 yılı odur. 1827 yılında ülkemizde orta çağ hekimliğinden çağdaş hekimliğe geçiş kapısı açılmıştı. Ülkemizde dişhekimliği tarihinde 1909 yılı kadar 1953 ve 1986 yılları da hatırlanacaktır.

Ülkemizde hekimlerin ve dişhekimlerinin karşılaştıkları en önemli sorun, sunma gücünde oldukları hizmetin halkımız tarafından gerektiği düzeyde kullanılmamasıdır.

Türk Tabipleri Birliği bu konuda ve diğer konularda hükümeti etkilemeyi başaramamıştı. Türk Dişhekimleri Birliği, tek amaçlı bir örgüt olduğu için hükümeti etkilemeyi başarabilir. Bu tüm dişhekimlerinin Birliklerini desteklediklerini her fırsatta göstermeleriyle mümkün olur. Serbest seçim ile bir hükümetin kurulmasıyla nasıl demokratik düzen kurulmuş olmuyor ise Türk Dişhekimleri Birliğinin kurulması ile de dişhekimlerinin ve halkın diş sağlığı sorunları çözümlenemez.

Batı ülkelerinde dernekler -özellikle hekim birlikleri- hükümetler karşısında çok güçlüdür. Bunun nedeni hekimlerin seçtikleri yöneticiler ile güç birliği yaptıklarını her fırsatta göstermeleri ve halk ile bütünleşmelerinde de engel olmamasıdır.

lerinin şirketleşmesiydi.

- Mayıs 1992'de Türk Dentsic kuruldu. Uzun süredir eksikliği duyulan ve temelde Türk dişhekimliği öğrencilerinin mesleki bilgi ve görgülerinin arttırılması amacıyla güden Türk Dentsic, 2 Mayıs 1992 tarihli yönetim kurulu toplantısında onaylanarak kuruldu.
- 23 Haziran 1992'de Türk Dişhekimleri Vakfı kuruldu.
- 26 Haziran 1992'de TDB Başkanı Yüksek Sağlık Şurası Asil Üyeliğine seçildi.
- Eylül 1992'de Türkiye'de ilk kez TDB'nin çeşitli ön araştırmalardan sonra "Signal dışmacununun tavsiye ettiği" nin televizyon ve diğer medya organlarında halka duyurulması Sağlık Bakanlığınca onaylandı.
- Ekim 1992'de TDB 1. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi İzmir'de yapıldı. Böylece ilk kongremiz gerçekleşmiş oldu. İlk kongremize Dünya Sağlık Örgütü'nden I.J. Möller katıldı.

1992-1994 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Eser Cilasun (Genel Başkan), Celal Korkut Yıldırım (Genel Başkan Vekili), Hüsnü Çuhadar (Genel Sekreter), Prof.Dr. İlder Uzel (Genel Sayman), Süha Alpay, Cihat Doğan, Faruk Erisev, Mehmet Çakmakçı, Salih Gül, Tayfun İrfan, Köksal Piyade.

Yüksek Disiplin Kurulu: Numan Kuzanlı, Metin Bozkurt, Yavuz Elitez, Hüseyin Elmacı, Ziya Özer, Tan Sezel, Ekrem Ünlü, Rasih Vardım, İsmet Kemal Yüce.

Denetleme Kurulu: Kadir Öğüt, Nazif Günay, Ersan Kale, Mehmet Kutlu, Mahmut Palaz

Dönemin önemli gelişmeleri

- Hatay bölge toplantısı yapıldı. (25-26-27 Haziran 1993)
- Ağustos 1993'de Türk dişhekimliğinin 85. yıl dönümünde 1. Ulusal Ağız ve Diş Sağlığı Günleri Kampanyası (TDB-Signal) organize edildi. 2600 dişhekimisi katıldı ve 120 bin başvuru yapıldı. Koruyucu toplum ağız ve diş sağlığı çalışmalarını Türkiye'nin her köşesinde bu kampanyayla daha iyi duyurabilme, toplumun tutum ve davranışını değiştirebilmek için önemli bir adım atılmış oldu.
- Sağlık Bakanlığı 2. Ulusal Sağlık Kongresi'ne katıldı.
- Eylül 1993'de FDI'nın Göteborg'da yapılan toplantısına TDB Genel Başkanı Eser Cilasun, Genel Başkan Vekili Celal Yıldırım ve Demir Temuçin katıldı. Toplantıda ERO Kongresi'nin 1996 yılında

İstanbul'da yapılması kararlaştırıldı.

- Kuşadası Bölge Toplantısı yapıldı. (28-29-30 Ocak 1994)
- Haziran 1994'te TDB II. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi İstanbul'da gerçekleştirildi. 2000'e yakın dişhekiminin katıldığı kongrenin fuarı 5000 dişhekimisi tarafından ziyaret edildi.
- Dişhekimliğinde şirketleşmeyle ilgili genelgenin çıkarılması sağlandı.
- Asgari ücretin yılda iki kere arttırılması teklifi Sağlık Bakanlığı'na iletilmiş ve uygulamaya geçildi.

1994 - 1996 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Celal Korkut Yıldırım (Genel Başkan), Süha Alpay (Genel Başkan Vekili), Murat Ersoy (Genel Sekreter), Faruk Erisev (Genel Sayman), Rifat Yüzbaşıoğlu, Mehmet Çakmakçı, Kazmir Pamir, Filiz Taşlıoğlu, Hüseyin Elmacı, Muharrem Armutlu, Niyazi Gençay.

Yüksek Disiplin Kurulu: Eser Cilasun, Metin Bozkurt, M. Ziya Özer, Ekrem Ünlü, İsmet Kemal Yüce, Ahmet Işıldak, M. Kemal Hancı, Salih Gül, Cihat Doğan.

Denetleme Kurulu: Oktay İpekçi, Adnan Mısırlıoğlu, Yakup Nurdoğdu, Mahmut Palaz, Metin Pamukçu.

Dönemin önemli gelişmeleri

- 2. Ulusal Ağız Diş Sağlığı Günleri Kampanyası (TDB-Signal) 21 Kasım - 3 Aralık tarihleri arasında yapıldı. 3300 dişhekimisi katıldı.
- Malta'da yapılan ERO toplantısına TDB'yi temsilen Celal Korkut Yıldırım, Rifat Yüzbaşıoğlu, Demir Temuçin ve Emine Nayır katıldılar. (Mayıs 1995)
- Haziran 1995'te TDB 1. Danışma Meclisi Malatya'da toplandı. Toplantıda TDB kongrelerinin yanında meclis gündemindeki "sağlık reformu yasa tasarısı tasarıları" görüşüldü. Dişhekimliğinde uzmanlık diğer bir gündem maddesiydi. Konuyla ilgili söz alan konuşmacılar ağırlıklı olarak uzmanlık yerine daha iyi yetişmiş genel dişhekimine gereksinim olduğunu, uzmanlık sayılarının bilimsel verilere göre saptanmasını dile getirdiler.
- Eylül 1995 TDB I. Ulusal Dişhekimliği Kongresi İzmir'de yapıldı.
- Ocak 1996'da TDB ağız ve diş sağlığı alanında özellikle koruyucu ürünlere gerekli bilimsel kontrollerden geçirildikten sonra onay vermeye başladı. Ve bir onay logosu belirlendi.
- Mart 1996'da TDB 1. Dişhekimliği Eği-

**Eser Cilasan, Celal Yıldırım
ve Demir Temuçin
FDI Göteborg Kongresinde (Eylül 1993)**

**TDB 2. Uluslararası
Dişhekimliği Kongresi
(İstanbul 1994)**

5. Dönem Merkez Yönetim Kurulu (1994)

**TDB 1. Ulusal Dişhekimliği Kongresi
(İzmir 1994)**

tim Kurultayı İstanbul'da yapıldı. Temel dişhekimliğinin sorunlarıyla ilgili etkinlikler bu kurultayla devam etti. Kurultayda dişhekimliği eğitimi enine boyuna tartışıldı.

- Haziran 1996'da TDB 3. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi Ankara'da yapıldı. Kongrede Prof.Dr. Ercüment Konukman, Prof.Dr. Yılmaz Manisalı ve Nejat Eczacıbaşı'na TDB onur üyeliği payesi verildi.
- Eylül 1996'da TDB 1. Toplum Ağız Diş Sağlığı Kurultayı Bursa'da toplandı. Kurultayda; toplum ağız diş sağlığı eğitimi, ağız diş sağlığı hizmetlerinin örgütlenmesi ve finansmanı, koruyucu hekimlik ve birinci basamak ağız ve diş sağlığı hizmetleri nasıl olmalıdır konuları tartışıldı.

1996-1998 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Celal Korkut Yıldırım (Genel Başkan), Onur Şengün (Genel Başkan Vekili), Murat Ersoy (Genel Sekreter), Muharrem Armutlu (Genel Sayman), Murat Akkaya, Şükrü Kandemir, Behzat Özbozdağ, Ali Yakar, Tat-yos Bebek, Muzaffer Demirci, Hayri Saltan.

Yüksek Disiplin Kurulu: M. Ziya Özer, Hamit Selim Bostancı, Faruk Erisev, Niyazi Gençay, M. Kemal Hancı, Salih Gül, Kahraman G. Güzel, Hasan Memiş, Ekrem Ünlü.

Denetleme Kurulu: Süha Alpay, Necip Enver Demirer, Hüseyin Elmacı, Mustafa Kocabey, Metin Pamukçu.

Dönemin önemli gelişmeleri

- Tüketici Hakları protokolü firmalar tarafından imzalanmaya başlandı. Bu protokol, Dişhekiminin mesleki alışverişlerinde de tüketici olduğu gerçeğinden hareketle, kimi sorunlarla karşılaştığında sıkıntıya düşmemesi, meslek örgütünü yanında hissetmesi, dişhekimiyile satıcı arasındaki ilişkilerin uygar bir düzeyde seyretmesini sağlamak için hazırlandı.
- "Ağız ve diş sağlığı eğitim programı" pilot uygulamalara İstanbul, Ankara, İzmir ve Maraş'ta 806 ilköğretim okulunda birden başladı. TDB, Milli Eğitim Bakanlığı ve İpana ile birlikte hazırlanan proje ile Türkiye'de ağız ve diş sağlığının bilincine varmış, tutum ve davranış değişikliğini özümsemiş kuşaklar yetiştirebilmek amaçlandı.

- ERO Liaison Committee Toplantısı İstanbul'da yapıldı. FDI ve ERO'dan önemli isimlerin katıldığı toplantı başarıyla gerçekleştirildi.
- TDB 4. Uluslararası Dişhekimliği Kon-

gresi İstanbul'da yapıldı. Kongreye 2500 dişhekimiyi katıldı. Kongre çerçevesinde yapılan Meslek Sorunları Sempozyumu'nda 2. Dişhekimliği Eğitim Kurultayı gerçekleştirildi.

- Ekim 1997'de Konya'da 1. Dişhekimliği Özlük Hakları Kurultayı yapıldı. 3 Ekim'de başlayan ve 21 Oda temsilcisi, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, SSK ve dişhekimliği fakültelerin temsilcilerinin katıldığı kurultayda birlikte tartışarak üretmenin keyfi yaşandı.
- Xylitol içeren sakızın diş çürüklerini önlemede etkili olduğu ve bu etkisinden dolayı Xylitolü Vivident sakızlarına onay verilmesine karar verildi. Onaylanan ürünlerde kullanılmak üzere yeni bir onay logosu belirlendi.
- 24 Ekim'de TDB'nin başlattığı 8 yıllık kesintisiz eğitime destek için "Bir diş çekimi ücreti" katkı kampanyasından toplanan iki milyar lira Milli Eğitim Bakanlığı'na verildi.
- 22 Kasım Dişhekimliği Günü ve Ağız Diş Sağlığı Haftası nedeniyle dişhekimleri önlükleriyle sokaklarda insanların yakalarına "Dişinizdeki Canavarı Durdurun" yazılı kokartları taktılar.
- 1998 Mayıs'ında Sürekli Dişhekimliği Eğitim (SDE) Yönergesi yürürlüğe girdi. Yönerge, Fakültede edinilen bilgi ve becerilerin unutulmaması, dişhekimliği alanındaki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin izlenmesi ve topluma daha nitelikli dişhekimliği hizmeti verilmesini sağlamak amacıyla hazırlandı.
- Yine Ağız Diş Sağlığı Haftası nedeniyle "Sağlıklı bir yaşam ağız ve diş sağlığı ile başlar" sloganlı afiş Colgate'nin katkılarıyla bastırılarak tüm Odalarımıza gönderildi.
- TDB tarafından Marmara Üniversitesi'ne hazırlanan "İstanbul Dişhekimlerinin Profili" adlı çalışma kamuoyuna sunuldu.
- 1998 Haziran ayında Bursa'da TDB 5. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi yapıldı. Kongre öncesi gerçekleştirilen Etik Kurultayı'nda Deontoloji Tüzük Taslağı hazırlandı.
- TDB 8 - 12 Ekim tarihlerinde Barselona'da yapılan FDI Kongresi'ne katıldı. 1999'da İstanbul'da yapılacak ortak kongreye katılımı arttırmak ve bazı istişarelerde bulunmak amacıyla TDB ve FDI yöneticileri çeşitli görüşmeler yaptı.

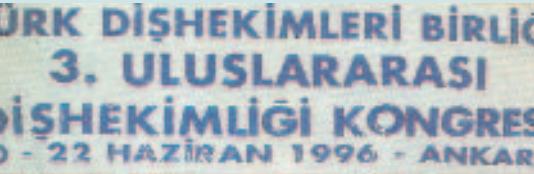
1998 - 2000 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Celal Korkut Yıldırım (Genel Başkan), Onur Şengün (Genel Başkan Vekili), Murat Ersoy (Ge-

TDB 1. Dişhekimliği Eğitim Kurultayı
(Mart 1996-İstanbul)

TDB 1. Toplum Ağız Diş Sağlığı Kurultayı
(Eylül 1996-Bursa)

6. Dönem Merkez Yönetim Kurulu
(Kasım 1996)

nel Sekreter), Muharrem Armutlu (Genel Sayman), Murat Akkaya, Tatyos Bebek, Gülser Kılınç, Necati Hilmi Küçük yıldız, Behzat Özbozdağ, Hayri Saltan, Nezih Yavuz Tan.

Yüksek Disiplin Kurulu: Necdet Avcı, M.Ayhan Berk, Hamit Selim Bostancı, Hüseyin Elmacı, Gürol Gökgül, Kahraman Gündüz Güzel, Salih Gül, Barbaros M. Onat, M. Ziya Özer.

Denetleme Kurulu: Serap Çetiner, Necip Enver Demirel, A. Ersan Ersoy, Kaan Kaya, H. Rifat Yüzbaşıoğlu.

Dönemin önemli gelişmeleri

• "Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim Programı" resim yarışması ödülleri Barış Manço'nun da yer aldığı bir törende öğrencilere dağıtıldı.

• Afet Fonu Yönergesi hazır. 7. Olağan Genel Kurul'da alınan karar gereği oluşturulan Afet Fonu ve bu fonun yönerge taslağı hazırlanarak odalarımıza görüş ve önerileri alınmak üzere gönderildi.

• Poliklinik tabela standardı belirlendi. (15 Aralık 1998)

• TDB 1. Başkanlar Konseyi Toplantısı 22-25 Nisan 1999 tarihlerinde Abant'ta yapıldı. Toplantının ana gündemi Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi'nin güncellenmesi idi.

• FDI ve TDB'nin ortaklaşa düzenlendiği TDB 6. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi Dental Forum'99, 21-26 Haziran tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi. Kongrenin bilimsel program öncesi yapılan Meslek Sorunları Sempozyumu'nda TDB 1. Ağız ve Diş Sağlığı Bakım Ürünleri Kurultayı gerçekleştirildi. FDI Başkanı Katsua Tsurumaki'nin de katıldığı kongrenin sosyal konuşmacısı Erdal İnönü'yü.

• 17 Ağustos Marmara Depremi'nde Sakarya Dişhekimleri Odası Başkanı Aziz Kubilay Demir ile birlikte 10 meslektaşımızı yitirdik. TDB tüm bölgedeki acil dişhekimliği hizmetlerinin organizasyonunda önemli rol oynadı. Depremzedelere ağız diş sağlığı hizmeti verilirken, depremden zarar gören meslektaşlarımız da aynı ve nakdi yardımlarda bulundu.

• Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik 14 Ekim 1999 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Ağız diş sağlığı hizmeti verilen muayenehanelerin ve özel sağlık kuruluşlarının açılması çalışması ve denetlenmesiyle ilgili usul, esas ve standartlarını belirleyen bu yönetmelik dünyada bir ilk olarak Dünya Sağlık Örgütü'nün web sitesinde

de yayınlandı.

• TDB 2. Başkanlar Konseyi Toplantısı 22-23 Ekim 1999 tarihinde Antalya'da yapıldı. Toplantıda "Öğretmen Eğitim Projesi" ve "Marmara depreminde TDB afet komisyonun çalışmaları" gündemin ana maddelerini oluşturuyordu.

• 12 Kasım 1999 Düzce Depreminde 3 meslektaşımızı yitirdik.

• TDB 3. Başkanlar Konseyi Toplantısı 12 Şubat 2000 tarihinde İzmir-Çeşme'de yapıldı. Yine yeni yönetmeliğin enine boyuna tartışıldığı toplantıda yıllardan beri SSK'da çalışan meslektaşlarımız açısından sorun olan ve mesleki onurumuzu zedeleyen ek ödeme kararıyla, ağız diş sağlığı merkezlerinde full time çalışan meslektaşlarımızın ek ödeme göstergelerinin yükseltilmesinin, ilk kez meslektaşlarımızın meslek onuruna yakışan bir düzenleme olduğu vurgulandı.

• TDB Merkez Yönetim Kurulu, dişhekimliğinde uzmanlıkla ilgili gelişmeler konusunda bilgi alışverişinde bulunmak üzere bilimsel dernek başkanlarıyla İstanbul'da bir toplantı yaptı.

• TDB ve Odaların dişhekimliği fakültesi öğrencilerine verecekleri bursları kurala bağlayan Burs Yönergesi TDB Yönetim Kurulunda kabul edilerek tüm Odalara gönderildi.

• TDB 7. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi Mersin'de yapıldı. Kongrenin Meslek Sorunları Sempozyumu bölümünde TDB 1. Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinin Örgütlenme, Finansman ve Sunum Kurultayı gerçekleştirildi.

• Marmara Üniversitesi Sağlık Eğitim Araştırma Enstitüsü Başkanı Prof.Dr. Osman Hayran ve çalışma arkadaşları tarafından; "Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerinden Yararlanma Araştırması", "Hasta Memnuniyeti Araştırması", "Dişhekimlerinin Mesleki Doyum Araştırması" başlıklı üç araştırma TDB adına gerçekleştirildi.

• TDB 5. Başkanlar Konseyi Toplantısı 22-23 Eylül 2000'de Antalya-Belek'de yapıldı. TDB ve Dişhekimliği Odaları Disiplin Yönetmeliği'nin görüşülmesi, asgari ücret tarifesi belirleme yöntemlerinin görüşülmesi, sahte dişhekimliği ilgili mücadele yapılması gerekenler, dişhekimliği unvan kullanımı ana gündem maddeleriydi.

• Sağlık Bakanlığı'nın 21. yüzyıldaki sağlık politikalarının belirlenmesi için yaptığı "Ulusal Sağlık 21" adlı çalışmanın ağız diş sağlığıyla ilgili bölümüne TDB katıldı.

• 2-21 Ekim 2000 "Diş Koruma Günleri" gerçekleştirildi. TDB, Colgate ve Sağlık

İstanbul'da yapılan ERO toplantısından (1997)

22 Kasım için hazırlanan kokartlar sokaklarda halkın yakasına takıldı (1997)

TDB'nin 1997'den itibaren kullanmaya başladığı onay logosu

7. dönem Merkez Yönetim Kurulu

Bakanlığı'nın ortaklaşa düzenlediği Diş Koruma Günleri koruyucu dişhekimliği hizmetlerinin yaygınlaştırılması, toplumu ağız diş sağlığı konusunda bilinçlendirilmesi ve muayenehaneye gitme alışkanlığının sağlanması amacıyla gerçekleştirilen projeye 2967 gönüllü dişhekimi katıldı.

2000-2002 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Onur Şengün (Genel Başkan), Tatyos Bebek (Genel Başkan Vekili), Nezih Yavuz Tan (Genel Sekreter), Hüseyin Eminoğlu (Genel Sayman), Salih Gül, Tarık İşmen, Hüseyin Elmacı, Necati Hilmi Küçük yıldız, Metin Pamukçu, T. Tamer Taşkan, Ali Yakar.

Yüksek Disiplin Kurulu: M.Ayhan Berk, İ. Hürriyet Aslan, Necdet Avcı, Erşan Aydın, Muammer Ertan, Gürol Gökçül, Eyüp Gümüş, Hüseyin Meşeci, M. Barbaros Onat.

Denetleme Kurulu: Muharrem Armutlu, Mehmet Akbulut, Birol Karaibiş, Gülseser Kılınç, Mustafa Tatar.

Dönemin önemli gelişmeleri

- TDB, sahte dişhekimiyle mücadelede verilen hapis cezalarının paraya çevrilmemesi ve ertelenmemesi yönünde yasa değişikliği önerdi.
- TDB toplumun ağız diş sağlığının seviyesinin yükseltilmesi amacıyla yönelik olarak Signal'in sponsorluğunda TRT ile ortak bir proje hazırladı. Bu proje çerçevesinde TRT Radyo 1 ile her pazartesi saat 15:05'te ağız diş sağlığıyla ilgili bir program yayınlanmaya başladı.
- Ulusal Ağız ve Diş Sağlığı Konseyi kuruldu. Konseyin amacı, toplum ağız ve diş sağlığı eğitimiyle ilgili kurumların koordinasyonunu sağlayarak ortak projeler üretmek ve güç birliği yapmaktır.
- Sağlık Bakanlığı, TDB'nin büyük uğraşlar sonucu yayınlanmasını sağladığı muayenehane standardizasyonu ile ilgili yönetmelikte yer alan odalara verilen yetkileri geri almaya çalıştı.
- Antakya'daki selden zarar gören dört meslektaşımıza afet fonundan katkıda bulunuldu.
- 2001 TDB 8. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi İstanbul'da gerçekleştirildi. FDI Başkanı Jacques Monnot'un da katıldığı kongrenin MSS programında "Üretimden Tüketime Dişhekimliği Ürünleri Kurultayı" gerçekleştirildi. Ayrıca dişhekimliğinde uzmanlık çalışma grubu toplantısı yapıldı.
- Malezya'da yapılan FDI Kongresinde

TDB Delegesi Prof.Dr. Nermin Yamalık, Dental Practice Komisyonu'na seçildi. Böylece Türkiye'den ilk kez bir delegemiz FDI kurullarında seçimle görevlendirilmiş oldu.

- Hatay Dişhekimleri Odası Başkanı Nebil Seyfettin'in muayenehanesinin yakılmak istenmesi üzerine TDB ve Oda yöneticileri Hatay Odası'na destek vermek üzere Antakya'da bir araya geldiler.
- Asgari ücretin bilimsel yöntemlerle tespiti için Hacettepe Üniversitesi Sağlık İdaresi Yüksek Okulu Öğretim Üyesi Yardımcı Doçent Doktor Çetin Akar sorumluluğunda bir proje başlatıldı.
- Ülkede yaşanan ekonomik kriz dişhekimliği hizmetlerini de önemli ölçüde etkilemişti. Gün geçtikçe ayakta kalmaları zorlaşan meslektaşlarımızla dayanışma içinde olmak, yaşadıkları sıkıntıları hafifletebilmek amacıyla 1-20 Mart 2002 tarihlerinde organize edilen Özel İndirim Günleri meslektaşlarımızın yoğun ilgiyle karşılaştı.
- TDB 9. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi 18-22 Haziran tarihlerinde İzmir'de yapıldı. Kongrenin meslek sorunları bölümünde kamu ve özel sağlık kuruluşlarında ağız ve diş sağlığı hizmet sunumunda sorunlar ve çözüm önerileri kurultayı gerçekleştirildi. Ayrıca anlaşmalı dişhekimlerinin çalışma esasları hakkında yönetmeliğin uygulamasında karşılaşılan problemler tartışıldı.
- TDB Sağlık Bakanlığı tarafından yeni oluşturulan Ağız ve Diş Sağlığı Danışma Komisyonu'na davet edildi.
- TDB Başkanlar Konseyi toplantısı 6-7-8 Eylül 2002 tarihlerinde Ankara-Kızılcahamam'da yapıldı. Toplantı gündemi tıpta uzmanlık tüzüğü, asgari ücret tarifinin bilimsel metotlarla maliyet temelli olarak yeniden belirlenmesi, ağız ve diş sağlığı alanında sosyal güvenlik ve sigorta sistemleri, TDB-DİŞSİAD ilişkileri, Sağlık Bakanlığı ve hükümetle ilişkilerden oluşuyordu.

2002-2004 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu: Celal Yıldırım (Genel Başkan), Taner Yücel (Genel Başkan Vekili), Murat Ersoy (Genel Sekreter), Mustafa Kemal Taş (Genel Sayman), Tarık İşmen, T. Tamer Taşkan, Salih Gül, Hanife Özdamar, Mehmet Eskiçioğlu, Tuncer Taşkın, Uğur Yapar.

Yüksek Disiplin Kurulu: Erşan Aydın, M.Barbaros Onat, Mehmet Çakmakçı, Muammer Ertan, Eyüp Gümüş, Mustafa Kıyak, Hüseyin Meşeci, Hüseyin Onur, İ. Doğan Tuncer.

Ağız Diş Sağlığı Eğitim Programı için düzenlenen resim yarışmasında ödülleri Barış Manço dağıtmıştı.

TDB 6. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi Dental Forum FDI'la birlikte İstanbul'da yapıldı. (Haziran 1999)

FDI Başkanı Tsurumaki Kongrede halay çekerken.

TDB 1999'daki Marmara depremi sonrası uzunca bir süre bölgede acil ağız diş sağlığı hizmeti verdi.

Denetleme Kurulu: Tatyos Bebek, Celal Erdoğan, Mahmut Cömert, Zeliha Sibel Güner, Süleyman Taşkazan.

Dönemin önemli gelişmeleri

- İlk Genel Başkanımız Yılmaz Bilgin'i 23 Aralık 2002 günü yitirdik. Yılmaz Bilgin TDB'nin kuruluşundan itibaren üç dönem başkanlık yaptı.
- Danıştay Uzmanlık Tüzüğü'nün yürütmesini durdurdu. (21 Kasım 2002) TDB'nin tüm itirazlarına rağmen, Haziran 2002'de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıpta Uzmanlık Tüzüğü üzerine TDB hemen harekete geçmiş, tüzüğün dişhekimliğine ilişkin maddelerin iptali ve yürütmenin durdurulması için dava açmıştı.
- Dişhekimleri savaşa karşı meydan daydı. DİSK, KESK, TMMOB, TTB ve TDB'nin organizasyonunda 1 Mart 2003'te savaş karşıtı platformun Ankara'da gerçekleştirdiği mitingde onbinlerle birlikte dişhekimleri de savaşa karşı yürüdü.
- Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerle TDB'nin Reklam Kurulu ve Tüketici Konseyi'nde temsili sağlandı.
- Sağlık platformu oluşturuldu. TDB, Türk Eczacılar Birliği (TEB), Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) gibi sağlık meslek örgütleri belirli konularda ortak tavır alınabilmesini sağlamak üzere bir araya geldi.
- Irak'taki savaşa ve işgale karşı yapılan mitingde TDB de yerini aldı.
- Bingöl depreminde zarar gören iki meslektaşımıza ve Samsun'da muayenehanesi yanan meslektaşımıza TDB Afet Fonu'ndan yardım eldi.
- 19-21 Haziran tarihlerinde Antalya'da TDB 10. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi "Dentalya 2003" gerçekleştirildi. FDI Başkanı Ratnanesan ve Seçilmiş Başkanı Yoon'un da katıldığı toplantıdan önce 1. Dişhekimliğinde Uzmanlık Kurultayı yapıldı. Kurultay dişhekimliğinin tüm bileşenlerinin bir araya getirmesiyle olduğu kadar, ulaşılan sonuçlar itibariyle de tarihi önemde bir toplantı oldu.
- 19-20 Eylül'de 28 Odanın katılımıyla TDB Başkanlar Konseyi Toplantısı Gaziantep'te yapıldı. 1219 sayılı yasa taslağı hazırlıklarının görüşülmesinin yanı sıra genel sağlık sigortası ve sağlık sigortası kurumu kanun tasarısı taslağı detaylarıyla tartışıldı. Ayrıca yeni dişhekimliği fakültelerinin açılmaması için eylem programı görüşüldü.
- Sakarya Dişhekimleri Odası Başkanı

Necip Enver Demirer ve Genel Sekreteri Sait Cenk Acar'ı Gaziantep'te yapılan TDB Başkanlar Konseyi Toplantısı dönüşünde geçirdikleri bir trafik kazasında yitirdik.

- Sağlık Bakanlığı'na bağlı personele döner sermaye gelirlerinden ek ödeme yapılmasına ilişkin yönergeler yayımlandı. Uygulama 2004 yılı başından itibaren tüm ülkede yaygınlaşacak. Yönergelerde TDB'nin yaklaşımlarının dikkate alınmadığı görüldü.
- Devlet memurlarının 1 Haziran 2003 tarihinden itibaren kamu kurumlarının yanı sıra muayenehaneler dışında kalan özel sağlık kurum ve kuruluşlarından da hizmet satın alabilmesine olanak tanındı. Muayenehanelerin kapsam dışı bırakılması üzerine TDB tarafından Danıştay'da dava açıldı.
- 2004 Bütçe Uygulama Talimatı ile devlet memurlarının sadece özel poliklinik ve hastanelerden ağız ve diş sağlığı hizmeti almalarına ilişkin karar iptal edildi.
- TDB Başkanlar Konseyi Toplantısı 27-28 Şubat tarihlerinde Nevşehir'de gerçekleşti. İlk gündem maddesi olarak, ağız ve diş sağlığı hizmeti sunulan özel sağlık kuruluşları hakkındaki yönetmeliğin değiştirilen 6. maddesi tartışılmaya başlandı. Buna göre meslek odaları, vakıflar, dernekler, ağız diş sağlığı merkezi ve poliklinik açabileceklerdi. İkinci gündem maddesi olarak, döner sermaye uygulamalarındaki sorunlar tartışıldı. Bunun dışında genel sağlık sigortası sistemi ve sağlık sigortası kurumu kanun tasarısı bir kez daha tartışıldı.
- TDB, 9 Mart 2004 günü İstanbul'da bir basın toplantısı düzenleyerek başkanlar konseyinde alınan kararlar doğrultusunda taleplerimiz kamuoyu yoluyla bakanlığa iletildi. Bakanlık tarafından taleplere kulak verilmediği taktirde eyleme geçileceği belirterek Sağlık Bakanlığı uyarıldı.
- Tüm dişhekimlerinin ferdi kaza sigortası kapsamına alınması sağlandı.
- TDB Genel Başkanı Celal Yıldırım, yaptığı basın açıklamasıyla NATO'ya seslendi: "Sizsiz bir dünya istiyoruz"
- Artık sahte dişhekimlerine kaçış yok. Türk dişhekimleri için tarihsel önemli bir yasa değişikliği gerçekleştirildi. 1219 sayılı yasa yapılan değişikliğin 10 Haziran 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla sahte dişhekimlerine 3 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası geliyor.
- 17-22 Mayıs 2004 tarihlerinde TDB 11. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi İstanbul'da yapıldı. Toplantıda yeni dişhekimliği fakülteleri açılmaması ve kamunun serbest çalışan dişhekimlerinden

**TDB Başkanlar Konseyi Toplantısı
(Şubat 2000-Çeşme)**

**TDB 8. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi'nde
Meslek Sorunları Sempozyumu
sonrası (Haziran 2000-Mersin).**

**TDB ve Colgate
Milli Eğitim
Bakanlığı'nın
desteğiyle
"Diş Koruma Günleri"
projesine başladı
(Ekim 2000).**

**8. Dönem TDB Merkez Yönetim Kurulu Sağlık
Bakanlığı'nı ziyaretlerinde (Ocak 2001).**

**TDB 9. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi
kapanış töreni (Haziran 2001-İstanbul)**

hizmet satın almasına ilişkin taleplerimizi ifade ettiğimiz mektup meslektaşlarımızın imzasına açıldı. Toplanan binlerce imza ilgili bakanlıklara gönderildi.

• "Ulusal ağız diş sağlığı programı" hazırlanıyor. 15 yaş öncesi çocuklara ve gebelere yönelik olarak düşünülen ulusal çaptaki programın geliştirilmesi için Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, TDB ve konunun uzmanı akademisyenler 30-31 Temmuz 2004 tarihlerinde bir araya geldiler.

• Toplu çalışma birimlerinin gelecekte yaygınlaşacağı öngörüsünden hareketle TDB tarafından konunun çeşitli boyutlarını ele alan bir rapor hazırlandı.

• 16 Eylül 2004'te TDB Merkez Yönetim Kurulu, sağlık alanında yapılması düşünülen değişikliklerle ilgili TDB'nin görüşlerini aktarmak üzere Sağlık Bakan'ını ziyaret etti.

• TDB İllere Göre Dişhekimliği Dağılımı kitapçığı tamamlandı.

• TDB Başkanlar Konseyi Toplantısı 1-2 Ekim tarihlerinde Çanakkale'de yapıldı.

• Prof.Dr. Nermin Yamalık geçtiğimiz üç yıldaki başarılı çalışmaları nedeniyle Yeni Delhi'deki FDI Kongresinde Dental Practice komisyonuna yeniden seçildi.

2004-2006 Dönemi

Merkez Yönetim Kurulu:

Celal Yıldırım (Genel Başkan),
Taner Yücel (Genel Başkan Vekili),
Murat Ersoy (Genel Sekreter),
Mustafa Kemal Taş (Genel Sayman),
Murat Akkaya, Süha Alpay, Mehmet Çalık,
Mehmet Eskicioğlu, K.Tümay İmre,
Tarık İşmen, Tuncer Taşkın.

Yüksek Disiplin Kurulu: Ahmet Ataç,
Gökhan Bağcılar, Mehmet Çakmakçı,
Ahmet Aydın Demirer, Erdiñ Ergun,
Mustafa Kıyak, Hüseyin Onur, Turgay
Seçkin, Süleyman Taşkazan.

Denetleme Kurulu: Nurettin Ayebe,
Birol Karaibiş, Levent Özses, Bülent Öztürk,
Cengiz Tamtunalı.

Dönemin önemli gelişmeleri

• 4 Kasım 2004 tarihinde, TDB'de yıllarca yönetim kurulu üyeliği, yüksek disiplin kurulu üyeliği ve denetleme kurulu üyeliği yapmış olan Hüseyin Elmacı'yı yitirdik.

• 24 Kasım 2004 günü aile hekimliğiyle ilgili yasa TBMM'de kabul edildi. Yasanın 7. maddesi ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin de belirlenecek pilot illerde kapsama alınmasını öngörüyor.

• TDB, İpana'nın Çocuk Esirgeme Ku-

rumlarına yönelik kampanyasına destek veriyor. TDB desteğiyle başlatılan "Yenileyin...Gülümseyin...Gülümsetin..." kampanyası 22 Aralık 2004'te basına tanıtıldı. Bu çerçevede tüketicilerin aldığı her İpana diş fırçası SHÇEK'lerde "Sağlıklı Gülüşler Odası" kurulmasına katkıda bulunacak.

• 29 Aralık 2004 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kararıyla dişhekimliği hizmetlerinde KDV %8'e düşürüldü.

• TDB Başkanlar Konseyi Toplantısı 19 Şubat 2005 günü Ankara'da yapıldı. Toplantıda Genel Sağlık Sigortası sistemi ele alındı. Ayrıca TDB'nin GSS ile ilgili sunacağı öneriler kapsamında dişhekimliği hizmetlerinin bilimsel verilerle maliyet analizi konusunda yapılan çalışma da sunuldu.

• 19 Şubat 2005 tarihinden itibaren SSK hastaneleri Sağlık Bakanlığı'na devir edildi.

• Muayenehane pratiğinde yoğun olarak uygulama imkanı bulan konularda bilimsel etkinlikler firmaların sponsorluğunda oda bölgelerinde organize edilecek. Uygulamanın ilki Dentsply ile bu yıl on ilde yapılacak etkinliklerle gerçekleştirilecek.

• 13 Nisan 2005 itibariyle TDB amblem ve logosu değişti. Bugüne kadar kullanılan amblemlerin gerek tasarımından gerekse renk ayırımından kaynaklanan sorunlar nedeniyle iletişim araçlarında kullanımında zorluklar yaşıyordu.

• "Stajyer öğrenci programı" hayata geçiriliyor. Öğrencilerin uluslararası ilişkilerini ve deneyimlerini arttırmayı amaçlayan ve 33 ülkenin dişhekimliği birliklerinin katılımıyla sürdürülen stajyer öğrenci programı Türkiye'de de TDB ve Dentsply işbirliğiyle organize edilecek.

• TDB organizasyonu ve dişhekimliği odalarımızın ödentileriyle meslektaşlarımız ferdi kaza sigortasının yanı sıra kazaya bağlı "İşgörememezlik sigortası" kapsamına alındı. Sigorta kapsamı 15 Mart 2005 tarihinde başlayıp 12 Temmuz 2006 tarihinde sona erecek.

• Mücadelemiz sonuç verdi. Sahte dişhekimlerine verilen cezaların azaltılmasına ilişkin önerge Türkiye genelinde TDB ve dişhekimliği odalarının yürüttüğü tepki eylemleri üzerine geri çekildi.

• 9 Nisan'da Kayseri Dişhekimliği Odası Niğde İl Temsilcisi Sevgi Özbek'in otomobili sahte dişhekimliği olduğu tahmin edilen kişiler tarafından yakıldı.

**2005 yılından itibaren
kullandığımız
amblemimiz**

Muayenehanesi yakılmak istenen Hatay Dişhekimleri Odası Başkanı Nebil Seyfettin'e destek için Oda yöneticileri Hatay'da (2001).

ABD'nin Irak'a saldırısının gündemde olduğu günlerde TDB diğer meslek örgütleriyle birlikte 'Savaşa Hayır' dedi (Mart 2003).

Antalya'daki TDB 10. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi sırasında yapılan Dişhekimliğinde Uzmanlık Kurultayı (Haziran 2003).

TDB 9. Dönem Merkez Yönetim Kurulu dişhekimi milletvekilleriyle birlikte (2003).

Sahte dişhekimlerine verilecek cezaların indirilmesine karşı TBMM'ye yapılan yürüyüş sırasında (Mart 2005).

• Diş teknisyenliği eğitimini tamamlayarak diş teknisyenliği belgesi almaya hak kazananlar, belgelerini 18 Mayıs 2005 günü düzenlenen törenle aldılar.

• TDB Akıllı kimlik kartları odalara gönderildi. Kimlik kartı işlevinin dışında özellikle SDE'lerde form doldurma işleme gerek bırakmaması ve anında kayda geçmesi sayesinde kartlar hayatımızı biraz daha kolaylaştıracak.

• Türk Ceza Kanunu 1 Haziran'da yürürlüğe girdi. Yasa varolan haliyle sağlık hizmeti sunan hekim ve dişhekimlerini zor durumda bırakabilecek bir çok muğlak maddeyi içeriyor.

• TDB ve Türk Atom Enerjisi Kurumu arasında varolan uzlaşma sonucu meslektaşlarımızın muayenehanelerinde bulunan röntgen cihazlarının ölçümlerinin yapılmasına pilot uygulama olarak Sakarya ilinden başlandı. TAEK görevlileri ölçümlerin yanı sıra cihazların sağlıklı bir şekilde kullanımı konusunda da dişhekimlerini bilgilendirecek.

• Prof.Dr. Taner Yücel FDI Bilimsel Komitesi'nde, 24-27 Ağustos 2005 tarihlerinde Montreal'de yapılan FDI Kongresinde TDB Başkan Vekili Prof.Dr. Taner Yücel'in FDI Bilimsel Komitesine seçilmesiyle FDI'nın TDB çalışmalarına verdiği değer bir kez daha görüldü.

• Sağlık kuruluşları ruhsatlandırma yönetmeliği kabul edilirse meslek birlikleri ve odaların birçok yetkisi ellerinden alınacak.

• Şirket olarak faaliyet gösteren muayenehaneler kapatılmaya başlandı. Dişhekimleri 90'ların başından itibaren şirketleşmeye başlamışlardı. Bu durum çeşitli resmi yazı ve yönetmeliklerde de yer alarak kabul görmüştü. Ancak 2001 aniden görüş değiştiren Sağlık Bakanlığının aksi yönünde verdiği karar sonucu muayenehanesi olan ve şirket şeklinde bir araya gelmiş meslektaşlarımızın muayenehaneleri kapatılmaya başlandı.

• TDB 12. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi 20-25 Haziran tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. Kongreye paralel olarak yeni bir uygulamayla Expodental 2005 – İDEX'05 fuarı da TDB ve DİŞSİAD işbirliği ile organize edildi. Kongrenin ilk üç günü yapılan MSS'de "AB Sürecinde Dişhekimliği Hizmetleri Kurultayı" gerçekleştirildi. MSS kapsamında sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanunu yasa tasarısında yer alan maddeleri dişhekimliğini ilgilendiren bölümleri tek tek ele alınarak incelendi.

• FDI'nın ilk kadın başkanı Michele Aerden İstanbul'daki kongreye katıldı. 2400 meslektaşımızın katıldığı kongrede 3000

metrekarelik fuar alanı yer aldı.

• TDB Merkez Yönetim Kurulu belediyelerin ve MİB'lerin ağız diş sağlığı birimleri oluşturmaları sorunu ve sahte dişhekimleriyle mücadelede karşılaşılan sorunlarla ilgili görüşmek üzere İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'yu ziyaret etti.

• TDB Pakistan'da 8 Ekim'de meydana gelen depremden sonra Pakistan halkı ve oradaki meslektaşlarımıza yardım kampanyası düzenledi.

• Hatalı hekimlik uygulaması yasası ve genel sağlık sigortasının yürürlüğe girmesi ile çok önem kazanacak olan "tanı ve tedavi protokolleri"nin hazırlanması çalışmaları hızla devam ediyor.

• TDB Başkanlar Konseyi Toplantısı 11-12 Kasım 2005 tarihlerinde Safranbolu'da yapıldı. Toplantıda dişhekimliği alanında yerel yönetimleri vasıtasıyla bazı sermaye gruplarına çıkar sağlanması ve yine çeşitli sermaye gruplarının etik değerlerinin dışına çıkarak oluşturmaya başladıkları özel diş hastaneleri de gündeme alındı. Toplantıda alınan en önemli karar kamunun muayenehaneden hizmet satın aldığıında BUT üzerinden fiyatların kabul edilemeyeceğiydi.

• 21-22 Kasım tarihlerinde Özbekistan'da düzenlenen ve Kafkaslardan Orta Asya'ya uzanan 5 ülkenin dişhekimliği birliklerinin katıldığı bilimsel kongrede Türkiye'den TDB, dişhekimliği fakültesi, Sağlık Bakanlığı ve TBMM'yi temsilen isimlerin olduğu bir delegasyon hazır bulundu.

• Toplumun ağız diş sağlığı hizmetleri talebini karşılayamayan kamunun muayenehanelerden de hizmet almasının önünün açılması amacıyla TDB yetkilileri Emekli Sandığı, Bağkur, SSK, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve dişhekimi milletvekilleriyle çeşitli girişimlerde bulunmaya devam ediyorlar.

• 24 Kasım'da İçişleri Bakanlığı valiliklere bir yazı göndererek belediyelerinin yetki alanları içerisinde kalmalarını istedi.

• TDB Genel Başkanı Celal Korkut Yıldırım muayenehanelerden hizmet alınmasıyla ilgili olarak Başkan Recep Erdoğan'a bir mektup gönderdi. "Önce vatandaşın ve dişhekimlerinin mağduriyeti çözülsün."

• Maliye Bakanlığı 15 Şubat tarihinde yayınladığı genelgeyle bazı belediyeler ve mahalli idari birliklerinin yasanın kendilerine tanıdığı ayrıcalıkları kötüye kullanarak haksız rekabete yol açmaları üzerine söz konusu kuruluşların özel sağlık kuruluşu olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtti.

TDB yasasını hazırlayan ve TBMM'den geçmesini sağlayan dönemin Devlet Bakanı, Prof.Dr. Ercüment Konukman:

Meslek odasının siyasete uzak durmasını istiyorduk

Dışhekimlerinin ayrı bir Birlik olarak örgütlenmesini öngören böyle bir yasa fikri nasıl ortaya çıktı?

Bir meslek grubunun reform niteliğinde bir kanuna sahip olması çok ideal bir şeydi. Bu ideali gerçekleştirdiğimiz için ben mesleğim adına ve meslektaşlarım adına gurur duyuyorum. Dışhekimliğine 25 yıl fiilen hizmet ettim. Dışhekimliği fakültesinde öğretim üyesiyken 1983'te, bir çağrı üzerine siyasete atıldım. 1983'te İstanbul milletvekili oldum ve iktidar grubunun meclisteki grup başkanvekilliğini üstlendim. Dolayısıyla hem mesleki bilgi birikimim hem de siyasetteki -bu biraz abartılmış da olduğulu durumum, beni mesleğimin sorunlarını bir kanun yoluyla çözme noktasına itti. Hazırlıklarımız, meslektaşlarımızla beraber çalışmamız neticesinde olgunlaşınca bir kanun teklifi olarak ben hasbelkader kendi ismimle meclise bu teklifi sundum ve komisyonlara geldiği andan itibaren de bir reaksiyonla karşılaştım.

Bu, meslektaşlardan gelen bir reaksiyondur. O zaman Türk Dış Tabipleri Cemiyetleri vardı. Bizim teklifimiz komis-

yonlarda görüşülmeye başladığı andan itibaren başta İstanbul'daki Türk Dış Tabipleri Cemiyeti Yönetimi ve idarecileri, İstanbul'daki fakülte yönetimi, pek çok dışhekimliği örgütü bu kanuna karşı gelmeye çalıştılar. Dediler ki, biz tıp mensubuyuz. Tıp camiası içerisinde dışhekimlerini koparmaya çalışıyorlar, bu olmaz. Ayrıca dediler ki 'biz meslek icabı henüz olgunlaşmış bir kitle değiliz. Dışhekimlerinin bir oda kurması ve birlik tesis ettirmesi daha çok zaman alır. Dolayısıyla biz TTB içerisinde yerimizi muhafaza edelim'.

Ancak bu noktada bir başka tehlike belirdi. Bu tehlike de bütün Anadolu'da yaygın olarak yasadışı faaliyet gösteren sahte dışhekimleriydi. Bunlar grup grup organize olmuşlar ve mevcut siyasi partilerin milletvekillerine tesir etmeye başlamışlardı. Bunlar 'aman dışhekimleri birliği kanununu çıkartmayın, çıkartırsanız bizim mesleki ehliyetimiz elimizden gider. Bunlar bizim mağdur olmamızı istiyorlar' diyorlardı. Milletvekilleri konuyu çok iyi bilmedikleri için 'bu insanların ekmeğiyle niye oynuyorsunuz' diye bize geliyorlardı. Ancak bi-

zim tek partili iktidarın vermiş olduğu avantaj, mesleki sorunları çok iyi bilmenin verdiği avantajımızı kullanarak bu kanunun -56 maddesi galiba- bir an evvel çıkarılmasını temin ettik ve rahatladık.

Tabipler Birliği içinde yer almaya neden karşıydınız?

Mesleğin sorunlarının TTB içerisinde çözülemediğinin, çözülmesinin de imkansız olduğunun farkındaydım. TTB'nin Merkez Konseyi'nde yedide iki dışhekimle temsil ediliyorduk. O zaman TTB siyasetle uğraşan kendi meslek sorunlarını ikinci plana atan bir yapıdaydı. Orada bizim sorunlarımızı halletmenin imkanı ihtimali yoktu. Meslektaşlarım sahte dışhekimleriyle uğraşmıyorlardı. TTB hiç uğraşmıyordu. Dolayısıyla mesleki sorunlarımızı bir disiplin altına alabilmek için böyle bir örgüt içerisinde organize olmak lazım geldiğine inandım. Bu arada teknisyen arkadaşlarımızla ve bürokrat arkadaşlarımızla bir ön temas kurdum. Onlardan bir tanesi Orhan Özkan'dır. Altyapının hazırlanmasında Orhan Özkan ve ekibi

bize büyük bir destek oldu. Bir de solcu olarak bilenen ama işinin ehli olduğunu bildiğim Tonguç Görker'in kanun metninin hazırlanmasında bize büyük faydası vardı. Tonguç'un bürokrat olarak çok yeteneği vardır. Redaksiyon esnasında, taslağın hazırlanmasında etkinliği fazla oldu.

Tonguç Görker, Orhan Özkan benim emrimde çalışan insanlardı. Öyle bir komisyon yoktu. Hazırlıkları bizim önümüze getiriyorlardı. Bu iki arkadaş süper gayret içerisindeydiler. Böylece dört başı mamur diye düşündüğümüz günün koşullarında çok başarılı gördüğümüz bir kanun metni ortaya çıktı.

Nitekim karşı olanlar da kanun çıktıktan sonra birdenbire sahip çıkmaya çalıştılar. Doğrusunu da yaptılar. Odalarda seçim mücadelesine girdiler. Çoğunda seçimleri kazandılar. Birlik başkanlığını da kazandılar. Yerlerine oturdular ama bazen de gene eski huyları depresiti; diğer Birlik temsilcileriyle birlikte basın toplantıları yapmaya başladılar, siyaset yapmaya çalıştılar. Halbuki maksadımız, bu mesleğin sorunlarını dile getirmek, çözmek ve onları meslektaşlarımızı da imkanları iyi hale getirebilmekti. Siyaset yapmak her baba yiğidin harcıdır ama meslek birliklerinin harcı olmamalıdır diye düşünüyorum.

Meslek sorunları ülke sorunlarından ayrı düşünülebilir mi?

Doğrudur ama bunda aşırı giderlerse sıkıntı çekiyorlar. Dozunu iyi ayarlarsanız sempatiyle karşılanabilir ama hep siyaset yapıyorsanız, mesleki sorunlarınızı bir kenara atıyorsanız bu da olmaz. Ama iş rayına oturdu. Görüyorum ki son yıllarda idarecilerimiz hep kendi meslektaşlarının sorunlarıyla içiçediler. Onların çözümleri için gayret sarf etmektedirler. Çok güzel bir Birliğimiz oluştu. Hani 20 sene evvel siz bu işi beceremezsiniz, Oda da kuramazsınız,

Konukman, 1996'da Prof.Dr. Yılmaz Manisalı ve Nejat Eczacıbaşı'yla birlikte TDB onur üyeliğine seçildi.

1989'da Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen bir bilimsel toplantı sonrası TDB Genel Sekreteri Eser Cilasun, dönemin Sağlık Bakanı Halil Şıvgın ve Devlet Bakanı Ercüment Konukman görülüyor.

Birlik de yapamazsınız diyenler şimdi iyi ki zamanında adım atılmış diyorlar. Ben de bununla mutluluk duyuyorum.

Yasanın çıkma aşamasında camia içinde sürdürülen tartışmalar hangi minvalde gelişiyordu?

Anladığım kadarıyla benim bu işte öncülük etmem bir takım kimseleri rahatsız etmişti. Çünkü daha önce benim fakültenin ayrılışının bir altyapısı vardı. Bu altyapı içerisinde birileri ile fikri açıdan ters düşüğümüz herkesin bildiği bir şeydi. Benim de aklımdan siyaset geçmezdi. Pat diye bir yerlere geldik. ANAP'a girince herkes bana deli dedi. Dediler ki, asker parti kuruyor. İstifa ediyorsan MDP'ye gir, onlar iktidar olacak, belli zaten. Turgut Özal'ın kuracağı partiyi iktidar etmezler. Ederlerse de sizi bir yere getirmezler. Bir kumar oynadık belki, bu kumar tuttu. Çok da iyi oldu. Üç devre milletvekili oldum. İki devre bakanlık yaptım. Dolayısıyla siyasette belirli noktalarda söz sahibi olabildim.

Odalardan ve TDB'nin kurulmasından sonra herhangi bir sürtüşmeniz oldu mu? İlişkileriniz nasıldı?

Hayır olmadı. Yılmaz Bilgin ve ekibi, siyasi görüşleri benden farklı olmasına rağmen çok ciddi bir zemin hazırladılar. Benimle temas kurdular, ben de onlara yardımcı oldum. Güzel bir organizasyonla seçimler mücadeleli fakat seviyeli bir şekilde geçti ve Birlik seçimleri de çok mükemmel, bize yakışan bir tarzda bitti.

Odalarda ve TDB'de yönetimi alalım diye bir çabanız olmadı mı?

Hayır olmadı. Olması da lazım gelmezdi. Rahmetli Turgut Özal da bizim adamlarımız olsun diye baskı yapmadı. Çünkü bir mesleki gruptu. Ama bir ara hakikaten arkadaşlarımız siyasi fikirlerini ön plana çıkartan açıklamalar yaptılar. TDB kongresinde ben çıktım 'Biz bu Birlik'i siyasi iktidarlara karşı muhalefete alet olsun diye kurmadık. Yanlış yapıyorsunuz. Bilginiz olsun' dedim. Mesleki sorunlara bu kadar vakıf olmasaydım bu işin peşine düşmezdim. Bana ne derdim. Bana ne getirecek. Bundan sonra mesleği yapmayacağım, oy olarak da birşey getirmez. Kaç tane oy getirir bana ki. Hiçbiri vermezdi. Bana ne, niye uğraşayım ki diyebilirdim ama öyle demedim. Ben hakikaten mesleğini seven bir insanım. Yani ben nasıl koptum onu Allah bilir. Dedim ya, birisi arkamdan itti siyasete. Yoksa ben 24 saatimi mesleğimde geçirmeyi heveslenen, kitap yazan bir insandım. Ben 83'te siyasete girdim ama mesleğimi bırakmadım, 86'da Oral Diagnoz ve Hastalıklarında Teşhis'i yazdım.

Meslektaşlarımıza ileteceğiniz bir mesajınız var mı?

Biz bir rüyayı gerçekleştirdik. Bu rüya kendi mesleki örgütlenmemiz içerisinde sorunların çözülmesiydi. Eksikliklerimiz oldu, ideali yakalayamadık ama bizden sonrakiler inşallah bu işi daha ileri götürür ve daha ideal bir meslek birliği kanununun çıkmasına yardımcı olur.

Türk Dişhekimleri Birliği yarasının hazırlanmasında görev alan Ankara Dişhekimleri Odası eski Başkanı Orhan Özkan:

270 dişhekimini tek tek dolaştım

Türk Tabipleri Birliği içerisinde yer alırken neden böyle bir ayrışma hareketi başladı?

Ülkelerin siyasal yapısındaki değişiklikler ekonomik, sosyal ve kültürel yapıları da etkiler. Bunun sağlık ve sosyal konularda örnekleri çoktur. Özellikle sağlık hizmetlerinde gelenek ve göreneklere karşı, bir kültür değişimi uğraşı da verilir.

Osmanlı döneminde 1908 Meşrutiyeti 22 Kasım'da "Dişçilik Mektebi"nin kurulmasında, 1932 Darülfünundan üniversiteye dönüş reformu eğitim programlarımızda ve kadrolarda değişimlere neden olmuştur.

14 Mayıs 1950 genel seçimleri sonrası değişen iktidarla; ekonomide liberalleşme, sağlık hizmetlerinde de (Dr. Behçet Uz ile) tam devletleştirme politikası benimsendi. 23 Ocak 1953 tarihinde de TTB kanunu (6023 sayılı) yürürlüğe girdi.

1961'deki seçimlerden sonra Anayasa (1960) değişikliği ve buna bağlı olarak devlet kurumlarındaki yeni yapılanmalar dolayısıyla (DTP, sendikalar, grev, lokavt, 224 sayılı sosyalleştirme vb.) değişiklikler oldu. Ancak, 1953'deki TTB kanunu gereksinmelere yanıt veremez olduğundan 1970, 1974 ve 1978 yıllarında değiştirilmek istendi. Hazırlanan yasa tasarılarının tümü kanunlaşmadan kadük oldu. Dişhekimlerinin sorunlarının çözümü gibi...

Tabip odalarının yedi kişilik yönetim kurullarında iki diş tabibiyle temsil edilebiliyorduk. Bu da sorunlarımızın çö-

zümünde etkimizi azaltıyordu.

Halkımızın ağız ve diş sağlığını korumak için, sayıları dişhekimlerinden en az 5 kat fazla olan sahtecilere karşı yeterli mücadele verilmiyordu. Kamu kurumlarındaki dişhekimliği kadrolarının da artırılmasına çalışılmıyordu. 1960'da çıkarılan "Tıbbi Deontoloji Tüzüğü" yeterince uygulanamıyor, meslektaşlarımız arasında etik ve disiplin suçları artıyordu.

Sağlık örgütlenmesi ise dağılım, ulaşılabilirlik, personel, araç-gereç ve etkinlik bakımından yetersizdi. Hekimlerin dağılımındaki dengesizlik ve toplumun sağlık eğitimindeki noksanlık gibi genel nedenler sağlık sorunlarımızı arttırıyordu.

TTB geneldeki bu sorunlarda ve tabiplerin branşlarına özel sorunlarda gerekli politikaları üretilmiyordu. Bu koşullarda dişhekimlerinin de sorunlarına yeterli ilgiyi gösteremiyordu. Tabip odası olmayan illerde oda temsilcileri sadece tabiplerden görevlendiriliyordu. Oralarındaki dişhekimlerinin sayısı, odaya kayıt ve disiplin durumları izlenmiyordu. Genelde bir meslek şovenizmi içinde dişhekimlerinin bilimsel çalışmaları bile yeterli ilgi ve desteği görmüyordu.

Bu koşullar içinde sorunları ile yalnız bırakılan meslektaşlarımız, eczacılar ve veteriner hekimleri gibi bağımsız bir örgütlenmenin gereğini duymaya başlamışlardır. Bu örgüt; cemiyet ve dernek dışında "Tüzel kişiliği" ve özel kanunu olan bir örgüt olmalı idi. 1964 yılında dişhekimliği yüksek okulunun fakülte-

ye dönmesi, bilimsel özgürlükten sonra "Örgütsel Özgürlük" düşüncesine de kuvvet kazandırdı.

Türk Diş Tabipleri Cemiyeti'nden bağımsız bazı dişhekimleri cemiyet ve dernekleri vardı. Onlarda da konu güncelleşti. Genel kurullarında gündeme girdi. Örneğin başkanı olduğum İzmir Dişhekimleri Derneği 1974 Genel Kurulu'nda dişhekimleri odası ve Birliği kurulması kararı alındı. Aynı Genel Kurulda dişhekimlerinin "Röntgen Şua İzninden ve Emeklilikte Kıdemden" yararlanması için gerekli girişimlerin yapılması kararı alınmıştır.

Bu konuda yapılan girişimler sonucu Türk Diş Tabipleri Cemiyeti ve İzmir Dişhekimleri Derneğince Emekli Sandığı'nda ve Sağlık Bakanlığı'nda yapılan görüşmeler olumlu sonuçlandırıldı. Ancak, kamu dişhekimlerinin kazandığı bu hak, maalesef yine bazı dişhekimlerince kötüye kullanıldığından sonradan kaldırıldı. TTB bu konuda da hiçbir katkı ve katılımında bulunmamıştır...

12 Eylül 1980'den sonra kurulan hükümet ve Danışma Meclisi'nce, meslek kuruluşları kanunlarının yenilenmesi kararı alındı. Bu kararlar ilgili olarak SSK Bakanlığı Müsteşarı, rahmetli Dr. Ertuğrul Aker başkanlığında bir komisyon kuruldu. TTB Kanunu yeniden yazılacaktı. Komisyonunda sağlık hizmeti veren tüm kurum ve kuruluşların (Bakanlıklar, SSK gibi) temsilcileri ile TTB Gen.Bşk.Dr. Erdal Atabek, sonraları Bşk. Vekili Dr. Fikret Pamir ve Ankara Tabip Odası Başkanı Doç.Dr. Nevzat

Eren yer alıyordu. Bende komisyonun raportörlüğüne seçildim. O zaman, "Sağlık Propagandası ve Tıbbi İstatistik" Genel Müdürü'ydim. 8-9 ay süren çok ciddi ve detaylı bir çalışma sonucunda TTB kanun taslağı hazırlandı.

Ancak kanunlaşması için Danışma Meclisi'ne sevk edilmedi. "1982 Anayasa çalışmaları bitsin, sağlık (56) ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları (135) maddeleri son şeklini alıp Anayasa halk oylamasından geçsin ve ondan sonra TTB kanun tasarısı meclise sevk edilsin" denildi. Anayasa oylandıktan sonra da yeni kanun çıkarılmak yerine Bakanlar Kurulu'nun isteğiyle, 6023'ün sadece bazı maddelerinin değiştirilmesi ile yetinildi. Siyasi olaylar ve tercihler sosyal yapılanmada yine, etkisini göstermişti...

Türk Dişhekimleri Birliği kurulurken herhangi bir mesleki örgütle bağınız var mıydı?

SSY Bakanlığı Mesleki Öğretim Genel Müdürlüğüne (1978) atanmamdan sonra, Cemiyet'in Ankara şubesine kaydoldum. 1983'te yapılan genel kurulda şube başkanlığına Prof.Dr. Hüsnü Yavuz Yılmaz, başkan vekilliğine de ben seçildim. Aynı genel kurul TTB'den ayrı olarak Oda ve Birlik kurulması için gerekli çalışmaların başlatılması kararını aldı. TDB kanun taslağı hazırlanmak üzere benim başkanlığında Doç.Dr. Cem Baykan ve şubemiz genel sekreteri Osman Özyürek'ten oluşturulan komisyon çalışmalarına başladı. TTB için hazırlanmış, bakanlıkların ve kurumların (SSK, belediyeler vb) ve TTB'nin onayından geçmiş eski taslak üzerinde çalıştık. Ankara dışındaki bazı illerin, cemiyetlerin İzmir ve Samsun gibi görüşlerini aldık. TTB'den ayrı bir örgütlenmeye gitme kararımızı Cemiyet Genel Merkezi'ne bildirdik. Genel Başkan Prof.Dr. Özen Tuncer ilgi gösterdi. Cemiyet'in tüm şubelerinin, bağımsız derneklerin ve SSY Bakanlığının temsilcilerinin katılımı ile İstanbul Ü. Dişhekimliği Fakültesi'nde toplantılar yapıldı. TBMM'de girişimlerimiz oldu. 1984 yılında İstanbul Milletvekili Prof.Dr. Ercüment Konukman'ın, TDB kurulmasıyla ilgili bir kanun teklifinin sağlık komisyonu gündeminde olduğunu öğrendik. Bu teklifi kimin yazdığını bilmiyoruz. Ancak dişhekimleri için gerekli yararı sağlamaktan uzak olduğunu gördük. Sayın Konukman da görüşlerimize katıldı. Uzmanlarca hazırlanmış ve bizim redakte ettiğimiz teklifin sağ-

lık komisyonuna girmesi sağlandı. 3224 sayılı kanun böyle çıktı...

Tabipler Birliği'nden ayrılırken ayrılmaya taraf olan ya da karşı çıkanlar kimlerdi, gerekçeleri nelerdi?

TTB'den ayrılışımızın bir kısmını yukarıda özetledim. Başta Prof.Dr. Ercüment Konukman olmak üzere, TBMM Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı Eskişehir Milletvekili Eczacı Mustafa Balcı, Gazi Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Köksal Baloş, İzmir Başkanı Rahmetli dişhekimi Sevim Erman ile birçok meslektaşımızın, bazı milletvekillerimizin yakın ilgi ve desteğini gördük. 30 yılı aşkın bir uğraş içinde destek gördüğümüz meslektaşımızdan isimlerini unuttuklarımdan özür dilirim.

Bağımsız örgütlenmemize karşı çıkanları, TBMM komisyonunda aleyhte konuşanları ve bunlara katılan dişhekimlerini bugün için açıklamayı uygun görmüyorum. O zamanki TTB Genel Başkanı ve yöneticileri, TTB odalarında görevli meslektaşlarımızdan bazıları ve Cemiyet'in o günkü yöneticileri bu yeni örgütlenmeye karşı idiler. Kazanılmış ve bugün yararları yadsınamayacak bu uğraşımıza karşı çıkanların hatalarını, kısa zamanda olmasa da anladıklarını görmenin mutluluğunu yaşadık. Çünkü aynı meslektaşlarımız TDB ve odalarında görev almak için bizlerden de fazla uğraş vererek görevler aldılar. Yeni oluşuma karşı olmalarındaki gerekçelerinin başında; aidatlarını düzenli ödeyen, genel kurullarda çoğunluk sağlayan, uslu dişhekimlerini kaybetmek; TTB'den ayrılmalarını istememeleri doğaldı. Ayrılışımızla ilgili karikatürlerinde bizleri "ayak" tabipleri ise "baş" olarak göstermek duygusallığından da kurtulamadılar.

3224 sayılı kanunumuzun aleyhinde TTB yayın organlarında yazdıkları makalelerden başka, kanunumuzun 'veto' edilmesi için Cumhurbaşkanı'na bile gittiler. Onların kazançları da 6023 sayılı kanunlarındaki antidemokratik ve günümüze uymayan 15 maddelerinin bizim kanunumuza konulan hükümlerle değiştirilmesi oldu. Böylece TTB ve odaları daha sağlıklı bir yapıya kavuşturdular...

İlk seçimler yapıp TDB yönetimi oluşturulurken yaşananlarla ilgili anılarınız...

TDB'nin kurulması için 10 odamızın oluşturulabilmesi, bu amaçla bazı illere yaptığımız geziler, teşvik ve destek konuşmalarım, yeterli maddi olanağı sağlamaktaki güçlüklerimiz, kendimize bina buluncaya kadar Ankara Tabip Odası'nın tüm imkanlarından yararlanma desteğini veren 1985-1986'daki başkanı rahmetli Prof.Dr. Ahmet Yayıoğlu'nun ilgisini ve 270 meslektaşımı tek tek dolayarak odamıza üye olmanın gereğini anlatmaktaki zorlukları ve yorgunluklarımı unutamıyorum.

TDB'nin ilk yıllarında yaşanan zorluklar nelerdi?

TDB ve odalarının ilk yıllarında; böyle kuruluşlarda deneyimi az olan meslektaşlarımız, yetenekli personel ve yeterli maddi olanak bulunmaması, bazı meslektaşlarımızın ise odaya kayıtlı olmak zorunluluğuna uymamaları, bazılarının da yıllarca çözülmemiş sorunlarına hemen çare bulunmasını istemeleri karşılaştığımız zorlukların önemlileridir.

20. yılında TDB'yi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kanunumuzun en önemli özelliklerinden birisi, TTB'den farklı olarak, tabandan tavana olarak kurulmasıdır. 3224'de esas ve öncelikli odalar olduğu için, önce odalarımız kurulmuş ve onlar da TDB'yi kurmuştur. Birçok maddelerimizle TTB Kanunu'ndan daha demokratik bir yapıya sahibiz.

Bugün 32 Odamız ve TDB; ekonomik olarak sorunsuz, bilimsel ve özlük hakları için ciddi çalışmaları olan, güçlü ve güvenilmesi gereken kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütüdür.

Kıvanç duyuyor ve başarılar diliyorum.

Eser Cilasan, Metin Pamukçu ve Orhan Özkan bir TDB Kongresi sırasında

Türk Dişhekimleri Birliği yasının
hazırlanmasında görev alan
dişhekimi Tonguç Görker:

1960'lardan beri bu yasa üzerinde çalışıyordum

Dişhekimlerinin ayrı bir yapıda örgütlenmesi fikri nasıl ortaya çıktı?

Bu tartışma çeşitli düzeylerde hep yapılmıştır. Tabipler Birliği içinde sorunlarımızın yeterince üzerine gidilmediğine dair eleştiriler yapılagelmıştır. Türk Diş Tabipleri Cemiyeti döneminde de bu doğrultuda çeşitli girişimlerimiz olmuştur. Tabii o dönemler Cemiyet'in kendisi de merkezi bir yapılanma değildi. İstanbul'da Türk Diş Tabipleri Cemiyeti varken diğer büyük illerde de ayrı birer örgüt olarak diş tabipleri cemiyetleri kurulmuştu. O dönemde bunları aynı çatı altında toplamak için uzun görüşmeler yapıldı ve nihayetinde Ankara'nın da özverili davranması sayesinde diğer illerdeki bütün cemiyetler İstanbul'daki Türk Diş Tabipleri Cemiyeti'nin şubeleri haline dönüştüler.

68'de falan yine bu ayrı örgütlenme konusu gündeme geldi. Ben bir kanun taslağı hazırladım ama gene tereddütler var. O sıra ben TTB Başkanı oldum, Merkez Konseyi'nde.

Daha önce Rüknettin Tözüm başkanı ama bir iki küçük hadiseden sonra istifa etti gitti. 'Ben o komünistle çalışmam' demiş beni kastederek. Allah Allah. Biz komünizmden falan bahsetmedik. Siyaset bile konuşmadık. Neyse yedekleri çağırdık, hiçbiri gelmek istemedi. Yedi kişilik yönetim kurulu kaldık altı kişi, başkan da yok.

En sonunda patladılar. Necdet (Çoruh) vardı, 'Bana bak' dedi, 'biz zor durumdayız. Çünkü seni başkan seçmemiz lazım. İşleri iyi yürütüyorsun, başka birini seçme riskine giremeyiz. Ama seni de seçersek bizi yuhalarlar. Ne biçim adamlarsınız, dişçiden başka başkan çıkaramadınız mı diye suratımıza tükür-

rürler'. Dedim o zaman ikinci başkanlıktan da istifa edeyim. 'Hayır, istifa etme, vekaleten yürüt'. Bakın dedim beni onore ediyorsunuz teşekkür ederim ama benim mesleğimi aşağılıyorsunuz. Ben bu şekilde devam edemem. Ona rağmen seçmediler. Öncesindeki hikaye budur.

Sonra nasıl başkan oldunuz?

Aynı durum Erdal Atabek'in Ankara'ya görevli gitmesiyle beraber ortaya çıktı. O zaman kanun şöyle; İstanbul dışında görevli olanlar başkan olamıyor. Bu defa Erdal Atabek başkan, istifa etmesi istenmiyor. Formül üretildi, 'Erdal Atabek'in yokluğu sürecinde dönem sonuna kadar Tonguç Görker'in vekalet etmesine karar verildi' diye karar çıkarıldı. Buna bir şey diyemedim. Burada 'dişhekimi başkan olamaz'dan gidilmiyordu çünkü. Ondan sonra üç sene başkanlığı yürüttüm. Sonra Erdal döndü, ben de zaten o sıra artık örgütleri ayırma hazırlığındaydım. Ben başkanken de bunu konuşuyorduk aramızda. Arkadaşlar dedim 'ayrılmamız lazım. Ben şu anda TTB başkanıyım. Sahiden çok fazla iş var. Ben gündeme dişhekimleri maddesini koyamıyorum. Onların faaliyetleri içerisinde bizimki araya sıkışmaz. Biz de bu adamlara yüküz bana göre, kendi örgütümüzü kuralım. Sonunda arkadaşların akılları yattı. Yeniden kanunu elden geçirdik. Çeşitli temaslar yapıyoruz. Ben bunu tamamlayamadan Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığından ayrıldım. Sağlık Bakanı Mete Tan'la birbirimize girdik. Adam beni izole etmiş, yetkilerimi kaldırmış. Müsteşar olarak protokolde varım ama hiçbir şey bana sorulmuyor. Ben niye otu-

rayım burada. Osman Yaşar beş sene oturmuş bu şekilde. Ben adamı eleştirdim senelerce, şimdi kendim oturur muyum? Seni dediler Londra'ya veririz. Bunaldım kaçtım bir süre Londra'ya. Döndükten sonra da Bingöl'e sürdüler. Bingöl'deyken bir ara geldiğimde Özen'le (Tuncer) bu ayrılma işini tekrar konuştuk, Cemiyet başkanıydı o sıra. 'Biz vazgeçtik, istemiyoruz' dedi. İkona etmeye çalıştım, bu vaziyetteki sıkıntılarımızı anlattım ama olmadı.

O sırada ben mahkeme kararıyla geri döndüm. 12 Eylül döneminde geldim, bir daha girişimde bulundum, yine niyetleri yok. O dönem seçimler yapıldı, yeniden parlamento oluştu. Milletvekillerinden tanıdıklarımız var. Ercüment (Konukman) Bakan o zaman, meteorolojiye filan bakıyor. Niye olmasın, Ercüment verebilir bunu dedik. Hazırladık dilekçeyi, Ercüment de sundu Meclis'e. Kanun teklifi verildikten sonra Orhan Özkan da onlarla birlikte uğraşmaya başladı. Bu yandan burada bana baskı yapıyor, bizim arkadaşlarımız tarafından. Geri adım atmadım inanıyordum çünkü buna. Sahiden faydalı olacağını biliyorum. Bu defa Nusret Fişek devreye girdi. Nusret Fişek benim taptığım hocam, beni planlamaya sokturan adam. Tartışma yapmadım hiç, Nusret Hoca'yla ben tartışmam. Hemşehrilik de var ayrıca, o da Malatyalı ben de Malatyalıyım. Ama o konuda haklıydık. Gitmedim görüşmeye, utandım hoca bu konuyu açacak diye.

Peki neden karşıydılar?

Camia büyük oluyor, aidat alıyorlar. Daha güçlü olsun diye. Ama kardeşim, olmuyordu. Çünkü bizi temsil edemi-

yordu. Edemezdi de. Ben başkanken edemedim. Dişhekimlerinin bir konusunu götüremedim. Tabipler Birliğinin görülmemiş konuları vardı. Haklıları kendilerine göre. Nihayetinde Ercüment sahip çıktı, Ankara örgütü uğraştı, ben buradan yazıyla destekledim. Tek tük destekleyen arkadaşlar oldu yani.

Kanun böyle çıktı ama ben bir kanun daha verdim Ercüment'e, teknisyenlerle ilgili. Yanında hemşire kanunu da var. O hemşire kanunu engellenmiş Ankara'da. Teknisyen kanunu çıktı sonra. O kanun duruyor fakat işlemedi. Şimdi kanunun çıkma hikayesi bu. Ben örgütte değildim çıkarken. Dışarıdan uğraştım. Bunu namus meselesi yaptım açıkça söyleyeyim. Merkezi Ankara yaptılar ama gene de başkanın Ankara'dan seçilmesi kaide yoktur. TTB yasasında başladılar o işe, genel merkez Ankara'da olacak diye. Ama orada başkan da Ankara'dan seçilecek şekilde yaptılar. Bizim yasanın bir avantajı da şu oldu. TTB'nin aidatının belirlenmesini onlara bırakmadılar. Hala onların aidatı yetersiz. Bizim yasada Genel Kurul karar verir demiştik. Ona dokunmadılar. Dikkatlerini çekmedi herhalde iyi oldu.

TDB'nin çalışmalarını genel olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sizinle görüş farkım şu. Siz yalnız muayenehane hekimliğiyle uğraşıyorsunuz, ilgileniyorsunuz. Eğer kamu hizmetindeki dişhekimine siz bir şey sağlarsanız muayenehanedeki dişhekiminin de yararına olur bu. Neden? Çünkü kamu hizmetlerinde dişhekimine şunu veriyorsa onun altında muayenehanede çalışmaz boşuna. Beni devlet çağırdığı zaman ben o parayı isterim. Tam gün yasası çıktığı zaman belki hatırlayacaksınız birdenbire muayenehaneler çok daha fazla para kazandılar. Neden? Çünkü adam devletten hizmet isteyeceğim diye oraya koşup yalvarmaya lüzum kalmadı. Devlete girdiği zaman alacağı para budur. Daha çok paraya gitmedi adam. Kamuda eğer dişhekimine bir yer sağlarsanız o bütün dişhekimlerine yansır.

Her ocağa en az bir dişhekimini verdirirsiniz, ünit koydurursunuz. On bin dişhekiminin işi hazırdır. Bir işsizlik sorunu var şu anda. Bunu çözmüş olursunuz. On bin hekim yalnız ocağa. Ayrıca merkezler oluyor, protezin, ameliyatın yapıldığı yerler. On beş bin dişhekiminin işi kamuda hazır olur. ●

Türk Tabipleri Birliği döneminde Merkez Konsey'de dişhekimlerini temsilen bulunan Sinan Yıldız:

'Dişhekimlerinin ayrılmasını siyasi nedenlerle istiyorlardı'

Türk Tabipleri Birliği (TTB) çatısı altındayken dişhekimlerinin örgüt içindeki ağırlığı nasıldı?

TTB Merkez Konseyi yedi kişiden oluşuyordu. Bunlardan ikisinin dişhekimisi olması gerekiyordu. Böyle bir kontenjan vardı. Merkez Konsey İstanbul'daydı. 83'e kadar böyle devam etti ve TTB'nin merkezini yasa değişikliğiyle Ankara'ya aldılar. Gücünü kırmak, muhalefetini zayıflatmak istiyorlardı. İstanbul'da Erdal Atabek'in başkanlığında güçlü bir Tabipler Birliği vardı ama Ankara'ya geçtikten sonra da Nusret Fişek ve ekibinin yönetiminde devam ettiği için 12 Eylül yönetiminin istediği şey gerçekleşmedi. O yıllar siyasi terörün kol gezdiği, ortalığı birbirine kattığı yıllardı. TTB Merkez Konseyi'nde birlikte çalıştığımız Dişhekimisi Sevinç Özgüner ve daha birçok meslektaşımız teröre kurban gitti. Bundan dolayı can güvenliği sorunu olsun demokrasiyle ilgili talepler olsun, mezuniyet sonrası eğitim vs. gibi taleplerden çok daha öne çık-

mişti. Bunun doğru olup olmadığı tartışılabilir tabii. O günün koşullarında meslek örgütünden çok demokratik kitlenin örgütü gibi çalışıyorduk.

Genel Merkez neden Ankara'ya alındı?

Tümüyle siyasi nedenlerden kaynaklanıyordu. Daha sonra dişhekimlerinin ayrılması yönündeki yasanın çıkarılması da bana göre öyle bir çabaydı. Çünkü Erdal Atabek ve arkadaşları yıllardır TTB'yi yönetiyorlardı, bıraksalar daha uzun yıllar yönetebilirlerdi, büyük bir destekleri vardı. Genel Merkezi Ankara'ya alarak Erdal Atabek'i başkanlıktan uzaklaştırmış oldular. Erdal ağabeyin Barış Derneği davası nedeniyle üzerine geliyorlardı. TTB uzun süre faaliyetten men edildi. Daha sonra TTB'ye dava açıldı, gerçi beraat etti ama iktidar Tabipler Birliği'ni zayıflatmak istiyordu. Dediğim gibi belki bu örgütler bugünün ölçülerine göre biraz fazla politiktir ama bu onların meslek örgütü

niteliklerini kaybettikleri anlamına gelmez.

TTB döneminde dişhekimlerinin özgül sorunlarıyla ilgili çalışmalar yapılıyor muydu?

Bir muayenehanenin geliri nasıl arttırılır, nasıl daha iyi kazanır gibi çalışmalar yoktu ama sağlık politikaları ilgi alanımızdı. Ölüm cezalarının kaldırılması, düşünce özgürlüğünün sağlanması yönündeki çabalarımızın yanı sıra Barolar Birliği'yle Tıp Hukuku Kurultayı gibi etkinlikleri içeren çalışmalar da yapıldı. Tam Gün Yasası'nın hazırlanması ve savunulmasının, ardından maaşların arttırılması gündeme geldiğinde 'Tamam tam gün yasasını çıkardınız ama bunun devam edebilmesi için maaşları enflasyon oranında arttırmanız gerekir. Başka türlü bu yasayı uygulayamazsınız' dedik. O anlamda baktığımızda dişhekimlerinin hakkı savunulmadı değil. Ama o dönemde dişhekimlerinin % 70'ini oluşturan serbest çalışanların sorunları biraz gözardı edildi.

Dediğim gibi o dönemde daha genel problemlerle ilgilendiğimiz için ne bizim ne de tabiplerin mesleki sorunlarıyla yeterince ilgilendiğini söylemek mümkün. Aslına bakarsanız bütün meslek odalarının yönetimleri ve aktif çalışanları için geçerli olan tavrı buydu. Neden böyle diyorum? Önceki dönemde, diyelim 1974-75 yıllarına kadar 14 Mart'lar daha çok baloyla falan kutlanan tıp bayramı havasında günlerken artık kamu sağlığının, işçi sağlığının, işyeri hekimliğinin, sağlık emekçilerinin sendikalaşma taleplerinin daha fazla tartışıldığı açıklamaların yapıldığı bir hafta halini aldı.

O dönemde en çok üzerinde çalışma yapılan konulardan birisi de 1219 sayılı yasanın değiştirilerek o günün koşullarına uygun hale getirilmesiydi. Bunun için aşağı yukarı üç ay süreyle bakanlıklar arası bir kurulla birlikte çalışıldı. Çalışmaya katılanlardan bir tanesi de Orhan (Özkan) ağabeydi. Çünkü bakanlıkta görevliydi. Fikret Işık diye bir doktor vardı, bakanlıkta görevli. Bu çalışmalar aşağı yukarı üç ay sürdü. Bir yığın ortak toplantılar yapıldı ve sonunda ortak bir noktaya varıldı. Ama sonuçta üzerinde anlaştığımız şey çıkmadı. Onlar apayrı bir şey çıkarttılar.

Siyasi erk TTB'yi yeniden şekillendirme çabasının içindeydi ama bu bizim desteklediğimiz bir olaydı. Muhalefet ettiğimiz bir olay değildi. Biz sadece o değişikliklerin kendi düşündüğümüz biçimde olmasını istiyorduk. Sonuçta da de-

diğim gibi ortak belli noktalara da varıldı. Ama buna rağmen o şekilde değişiklik çıkmadı.

1982 yılında Milli Güvenlik Konseyi Ankara'da Meclis'te sağlık sorunlarının tartışıldığı bir toplantı düzenledi. Bu toplantı tam üç hafta sürdü. TTB buna dört kişiyle katıldı. Üçü Merkez Konsey'den bir tanesi Ankara Tabip Odası'ndan; Nevzat Hoca vardı o zaman. Sağlık modelinden tut, finansmanına kadar, çalışma yasası, tam gün yasası, yani sağlıkla ilgili ne varsa hepsi tartışıldı orada. Bir rapor haline getirildi ama bu rapor da ortadan kayboldu.

Tabipler Birliği çatısı altında da dişhekimlerini ilgilendiren Asgari Ücret Tarifesi'nden disiplin cezalarına kadar birçok konu vardı. Dişhekimleriyle ilişkilerinizi nasıl kuruyordunuz?

Tabip Odası çalışmaları içerisinde aktif olarak yer alan dişhekimleri vardı. Dişhekimliğiyle ilgili sorunları bu meslektaşlarımız kanalıyla gündeme getiriyorduk ama o çalışmada olmayan, daha doğrusu eksik olan nokta şuydu: Dişhekimlerinin çoğunluğu serbest çalışıyordu ama biz Tabipler Birliği'nde çalışan dişhekimleri olarak serbest çalışanlardan daha fazla kamuda çalışanların hak ve sorunlarıyla ilgilidik.

Tabipler Birliği'nden ayrılma sürecinde ne tür tartışmalar yaşandı?

Tartışmaların temel nedeni şu, biz diğer hekimlerle birlikte bir kamu sağlığı modeli oluşturma düşüncesiyle ve sendikalaşma hareketinin birliktayken daha güçlü olacağı inancıyla birlikte örgütlenmeyi savunuyorduk. Bunun bölünmesinin her iki tarafın güçten düşmesini getireceğini düşünüyorduk ve bu anlamda da ayrılma olayının doğru

olmadığını savunuyorduk.

Türk Diş Tabipleri Cemiyeti'yle ilişkiniz nasıldı?

Cemiyetle çok fazla ilişkimiz yoktu ama zaten Cemiyet de pek aktif değildi. Cemiyetin ilk aktif hale gelmesi de gene bizim arkadaşların çabalarıyla olmuştu. 1982-83 sıralarıdır.

O dönem sizin de içinde bulunduğunuz ekibin TDB'nin kurulmasına karşı çıkmasına rağmen kurulunca da örgütü sahiplenip yönetimi aldığınız noktada bir eleştiri de var...

Doğru ama yasayı biz çıkarmadık, bu eleştirileri yapan insanlar çıkardılar. Üye olmak mecburiyetinde olduğumuz bir örgüt var, yani burada sahip çıkmayıp ne yapacaktık? Üye olacaktık. Üye olunca da mecburen bunun genel kurullarına da seçimlerine de katılıyorsunuz. Ayrıca bu iş tepeden inme şekilde de olmadı. Örneğin İstanbul'da rekor oranda katılım olduğu bir kongre yapıldı. Üstelik bu insanlar sadece seçime değil genel kurul tartışmalarına da katıldılar. Sanırım ondan sonra biz dahil hiçbir meslek örgütünde o düzeyde bir katılım sağlanamamıştır. Erken davranmak denince, herhalde yasayı çıkarana eren davranma şansları bizden çok daha fazlaydı. Bizim çok erken davranma şansımız yoktu. Burada yanlış anlaşılacak nokta şu: Biz zaten daha önce de sahip çıkıyorduk meslek sorunlarına. Daha önceki çalışmalarımızda eksik bıraktığımız bazı noktalar olsa da dişhekimlerinin sorunlarına sahip çıkan yine bizdik.

Ayrılmanın dişhekimlerine yararı ya da zararı konusunda bugün baktığınızda nasıl düşünüyorsunuz?

Yararı zararı farklı yönlerden değerlendirmek lazım. Şu olmadı; Türkiye'de sağlık çalışanlarının ortak bir sağlık politikası oluşturulamamıştı, halen de gerçekleşmiş değil. Tam tersine o anlamda bizim düşündüğümüz şeyler yarım kaldı. Bu anlamda baktığımızda olumsuz oldu. Ama öte yandan dişhekimlerinin daha çok özellikle serbest çalışan dişhekimlerinin sorunlarına yoğunlaşılması anlamında önemli ilerlemeler sağlandı. Bilimsel çalışmalar gelişti, uluslararası kongreler düzenlenmeye başlandı. O anlamda baktığımızda gelişme var. Politik tartışmalar daha azaldı, bu yanlış diye söylemiyorum ama sonuçta daha azaldı. Genel sağlık politikalarına ilişkin çalışmalar daha ağırlık taşıyordu.

Yasa çıktığında İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanı olan Prof.Dr. Yılmaz Manisalı:

Türkiye’de örgütlülük bilinci hâlâ zayıf

Odaların ve Birliğin kurulmasından önceki tartışmalardan biraz bahsedersiniz? Sizin o dönemdeki tavrunuz nasıl gelişti?

Daha önce Türk Diş Tabipleri Cemiyeti vardı. Türkiye’de bilimsel dişhekimliği eğitiminin başladığı 1908’den sanırım üç yıl kadar sonra kurulmuş bir dernektir. Odamız kuruluncaya kadar Türkiye’de dişhekimleriyle ilgili bütün konularda gerekli girişimleri yapmış, ülkeyi yurtdışında temsil etmiş, ülkemizde meslekle ilgili panel, kongre, konferans düzenlemesinde yararlı girişimlerde bulunmuş dernektir. Odalar kuruluncaya kadar da çok başarılı bir süreç geçirmiştir. Genel merkezi İstanbul’daydı, belli şehirlerde de şubeleri vardı. Onun için küçük çapta bir Dişhekimleri Birliği gibi görülebilir. Odaların ve TDB’nin kurulması sürecinde ben tam olarak karşıt değildim. Ama Türkiye sağlık mesleklerinin müşterek bir oda kurması fikrini daha doğru buluyordum. Daha geniş kapsamda hizmet verebilecek kuruluş olacaktı. Yoksa fikir olarak ‘bu uygulanamasa bile bizim bir odamız olmasın’ diye bir düşüncemiz yoktu. Ayrılmak isteyen arkadaşlarımızın tek

üzerinde durdukları nokta, ‘hekimler bizim hakkımızı yiyorlar, ayrı bir oda oluşturacak olursak o zaman biz kendi aidatlarımızı toplayacak ve kendimize hizmet edebileceğiz.’ Yani daha ziyade bilimsel etkenler değil de maddi çıkarlar öne çıkarılıyordu. Oda kurulmadan evvel birçok defalar tartışma olmuştur aramızda. Ve neticede arkadaşların önemli bir kısmının ayrı bir oda kurulmasına taraftar olduğunu gördüm. O nedenle bunu engellemek için bir teşebbüsüm olmadı. O dönemde parlamentoda olan meslektaşlarımız bu konu üzerine eğildiler ve parlamentodan çıkarılması için gayret sarfettiler. Onu da takdirle anmak gerekir. Oda kurulmuş ve zaman içinde iyi sonuçlar almıştır. Ben de bunu görmekten memnunum.

İstanbul Dişhekimleri Odası’nı kurduğunuz ve Genel Kurul sonucu ilk Başkanı siz oldunuz. İlk Genel Kurul’da ortam nasıldı? Herhangi bir baskıya maruz kaldınız mı?

Ben mesleğin hemen hemen her alanına gereken ilgiyi göstermiş ve hizmeti yapmış bir insan olmanın huzuru içerisindeyim. İDO kurulmadan bir dönem

önce Cemiyet’in başkanlığını yürütüyordum. Oda kurulurken arkadaşlarım Başkan olmamı istediklerinde oradaki deneyimlerim nedeniyle bir takım katkılarım ve tavsiyelerim olabilir düşünceyle görevi kabul ettim.

Bu tür örgütlerin genel kurullarına valiler genellikle muavinlerini veya bir temsilcilerini yollarlar. O günkü atmosfer içerisinde İstanbul Valisi bizzat gelerek toplantının, seçimlerin sonuna kadar orada kaldı. Bu biraz da o günkü iktidarın bir gövde gösterisiydi diyebiliriz. Seçimler, adeta o dönemde Türkiye’de mevcut olan ilerici ve tutucu görüşlerin bir yarışması şekline dönüştü. Ama tüm bunlara rağmen, dıştan yapılan bir takım girişimlere rağmen seçimleri çok büyük bir ekseriyetle ilerici görüşü savunan meslektaşlarımız aldı.

Bu iki grup hangi eksenlerde ayrılıyordu dersiniz bir sağ-sol farklılığından ziyade tutucularla toplumsal görüşleri olan insanlar şeklinde bir ayırım oluşmuştu. O zaman da öyleydi bugün de öyle. O zaman bu ilerici kesimde yer alan arkadaşlarımızın oyları sonucu tayin etti. Bu süreçte dediğim gibi devletin ‘gözümüz üzerinizde’ anlamında bir

tavri vardı ama doğrudan bir müdahale olmadı.

Genel Kurul'dan önce diğer gruptan bazı arkadaşlar bana geldiler, 'Hocam, biz sizi çok takdir ediyoruz, seçimi de zaten biz kazanacağız, sizin de bizim listemizde yer almanızı istiyoruz' dediler. Aralarında sevdiğim, taktir ettiğim insanlar vardı. Ben de dedim ki 'Biz bu seçimi %90'lık bir çoğunlukla alacağız, o yüzden isterseniz siz bize katılın'. Sonuçta da % 90 olmasa da ezici bir çoğunlukla bizim liste kazandı.

Daha sonra TDB Genel Kurulu yapıldı. O Genel Kurul sürecinden de biraz bahseder misiniz?

Orada da aynı faktörler etkili oldu. Özellikle İstanbul'dan giden arkadaşlar evvelce Cemiyet'te çalışma yürütmüş insanlar olarak bu işlerde oldukça deneyim sahibiydi. Cemiyet'in şubeleri olan illerde görev yapan insanlarla da ilişkide oldukları için TDB Genel Kurulu'nda da zorlukla karşılaşmadık. Yine aynı baskı demeyelim de telkinler orada da devam etti. Ercüment Konukman var, o zaman bakandı. Bazı bürokrat dişhekimleriyle birlikte etkili olmak istedilerse de delegasyonun çoğunluğu ilerici düşüncelere daha yatkın ve demokrasi kültürünü benimsemiş insanlardı. Dolayısıyla o platformda da başarılı olamadılar. Büyük bir ekseriyetle bahsettiğim ilerici grup yönetime seçildi ve o zamandan bu zamana da kişiler değişse de aynı demokrat anlayış TDB'yi yönetmiştir. Bunun kolay kolay değişeceğine de inanmıyorum. Dişhekimleri her zaman mesleklerinde olduğu gibi fikirlerinde de yeniliği, doğruluğu kendilerine prensip edilmiş insanlar topluluğudur.

Oda kurulmasının eski döneme göre ne gibi faydaları oldu?

Cemiyet gibi gönüllü olarak üye olunan bir kuruluşla, Oda gibi yasayla kurulan bir örgüt arasında işlerin yürüyüşünü kolaylaştıran bazı farklar var tabii. Cemiyet zamanında tüm rutin işleri yürüten bir muhasebecimiz vardı. Bu eleman hem muhasebesini tutar, hem de bütün aidatları toplama işini üstlenirdi. Bir hafta Beyoğlu'na bir hafta Kadıköy'e çıkar, toplayabildiği kadar aidat toplardı. İşler o toplanan parayla yürütülmeye çalışılırdı. Oysa bir kuruluş iş görebilmek için ekonomik bakımdan güçlü olmalıdır. İşte bu gücü temin edebilmek

için organize olma işini başarmıştır. Ekonomik bakımdan mesele %100 olmasa bile çözülmüştür.

Onun dışında sosyal alanda ihtiyaç duyulan şeylerin hepsi gerçekleştirilememiştir. Bir dayanışma fonu kurulması ya da dişhekimlerinin çalışmadıkları zamanlarda desteklenebilmesi gibi sosyal konularda tam başarılı olduğunu söyleyemeyiz. İleride umarım bu konularda da başarılı olunur. Mesela Almanya'da dişhekimlerinin bankası var. Dişhekimleri oradan daha kolaylıkla ve uygun koşullarla kredi alabiliyor. Bunlar da illerde yapılabilir. Sahte dişhekimleriyle ilgili meselede özellikle İstanbul gibi büyük illerde önemli bir gelişme sağlandı ama Türkiye genelinde bu sorunun tamamıyla ortadan kalktığını söyleyemeyiz. Tabii burada TDB'nin ve odaların çabalarının yanında devletin de çaba sarfemesi gerekiyor.

Dişhekimleri zaman içerisinde kendi meslek örgütlerini sahiplendiler mi?

Türkiye'de hiçbir meslek grubunda insanlar kendi kurumlarına karşı sorumluluklarını yerine getirmezler. Aidatlarını zamanında ödemezler, herhangi bir nedenle yardım kampanyası açacak olursanız çok küçük bir yüzdesi katılır, ilgisizlerdir. Aynı durum bizim odalarımız için de TDB için de geçerlidir. Eğer sıkıştırmazsanız aidatlar ödenmez. İstanbul'da bildiğim kadarıyla 6 bin dişhekimisi var. Zorunluluk getirmeyip aidatlarını siz lütfen yollayınız deyin. Elliden fazla aidat toplanacak olursa ben mahcup olurum. Dolayısıyla Türkiye'de insanlar bu tür faaliyetlere genel olarak ilgisizdir. Ama bizim Odamız da, TDB de yaptığı kongrelerle, toplantılarla, pa-

nellerle meslektaşları aktive etmeye çalışmıştır ve bunda oldukça da başarılı olmuştur.

Meslektaşların çoğu gündelik ihtiyaçlarını diğer konulardan daha fazla önemserler. Bu Cemiyet zamanında da böyledi. Mesleğe büyük katkıları bulunmuş bir hocamızın anma töreni var deseniz on kişi gelirdi, ama o zamanlar Cemiyet vasıtasıyla dağıtılan yeni bir akrilik ya da amalgamın geldiğini duyduğumuzda 600 dişhekimisi başvururdu. Bu bir gerçek. Ama yıllar içinde bu bilinçte de benim gördüğüm kadarıyla büyük bir gelişme var.

Avrupa ülkelerindeki dişhekimisi örgütleriyle kıyaslırsınız ne gibi farklar var?

Birçok açıdan fark kalmamıştır. Geçen Odadan aidatla ilgili bir yazı gelmişti, açtım telefonu, nedir diye sordum, hemen bilgisayardan baktılar ve sorunun ne olduğunu anında öğrendik. Teknik açıdan son derece iyi örgütlenmiş durumda. Bizde örgütlülük bilincinin zayıf olmasından kaynaklanan sorunlar var. Onlar orada bu bakımdan okuldan itibaren spor kollarında, düşünce kulüplerinde aktif olarak yer alıyorlar ve daha sosyal olarak mezun oluyorlar. Oradaki meslek örgütlerinin de imkanları daha güçlüdür. Mesela İngiltere tabiplerinin büyük bir binası vardır. İçinde kütüphaneleri falan olan çok güzel bir merkezdir. Ben Cemiyet döneminden beri bir lokalimiz olsun diye düşünmüş, böyle bir şeyin özlemine duymuşumdur. Meslektaşların biraraya gelebilecekleri böyle bir lokal ihtiyacı vardır bence. Yapılabilir mi? Yapılır ama meslektaşların biraz daha ilgili biraz daha sosyal olması lazım.

TDB 2. Olağan Genel Kurulu'ndan

4. Dönem TDB Genel Başkanı Eser Cilasun:

Güçlerin bölüneceğini düşünerek karşı çıktık

Türk Dişhekimleri Birliği'nin kurulması gündeme geldiğinde siz ve arkadaşlarınız nasıl tepki verdiniz?

84 yılında Ercüment Konukman'ın girişimiyle dişhekimlerinin ayrı birlik olarak örgütlenmesi yasa çalışmaları yapılırken başlangıçta karşı çıktık. Aslında karşı çıktığımız, 12 Eylül'ün böl, parçala, yönet zihniyetiydi. Biz dedik ki Türk Tabipler Birliği içinde olalım, orada sayımızı arttıralım. Tabipler de, biz de, üye sayısı oranında temsil edilelim. Hatta eczacılar da, veterinerler de bizimle birlikte örgütlenmiş ve bir sağlık meslek birliği oluşturulmuş diye düşünüyorduk. O nedenle ayrı bir dişhekimleri birliği kurulmasının doğru olmayacağını düşündük başlangıçta. Dediğim gibi, 12 Eylül mantığı da çok önemliydi, çünkü 12 Eylül sonrası meslek örgütlerine kayıtlı olma zorunluluğunu da kaldırdılar, meslek örgütlerini zayıflatmak amacıyla. Örneğin, 12 Eylül'den önce Tabipler Birliği döneminde askerler de bize üye olmak zorundaydı. Askeri hekimlerin odalara üye olmasını yasakladılar vs. O nedenle biz güçlerimiz bölünmesin, tek çatı altında buluşalım diye çabaladık ama olmadı. O dönemin ANAP'ı baskın çıktı. Ayrı bir yasa çıkarıldı. Ve o yasayı çıkarana zannettikler ki biz ayrılmak istemediğimiz için sonra-

dan meslek örgütüne de sahip çıkmaya-
cağız. İki farklı şeyler, bunu anlamaları çok zor oldu. Bizi hep 'karşı çıkanlar şimdi yönetime talip' diye eleştirdiler. Kuvvetin bölünmesine karşı çıkmak başka bir şey, oluşan bir örgüte sahip çıkmak başka bir şey. 85 Haziran'ında yasa çıktıktan sonra 'madem bize rağmen yasa çıktı; o halde sahip çıkalım, burada yerimizi alalım' diye düşündük ve örgütlenmenin içerisinde yer aldık. Olabildiğince daha ileri görüşlü insanların, demokrat insanların bu yönetimlere gelmesini sağlamaya çalıştık. İlk Genel Kurul'umuzda Ercüment Konukman bizzat gelerek benim aleyhimde propaganda yaptı, bizim seçilmemizi engellemek için. Benim adımları kullanarak 'Bu, eski komünist. Ne işi var yönetimde...' şeklinde benimle ilişkisini bilmediği bir arkadaşına söylüyor, bana oy vermesinler diye.

TDB yasası çıkarken yürütülen tartışmanın tarafları arasında kimler vardı?

Encüment Konukman ile birlikte uğraş veren Orhan Özkan ve Cemal Meriç vardı benim tanıdığım. Karşı çıkan ekibin içinde, İstanbul'dan Yılmaz Manisalı, Ankara'dan ben, o zamanki TTB Başkanı Nusret Fişek vardı. Nusret Fişek

'dişhekimlerini ayırarak, kuvvetimizi parçalayarak haksızlık yapıyorsunuz bize' dedi. Meclis komisyonuna gidip kuvvetler bölünmemeli şeklinde savunma yaptı. O da bizim gibi 12 Eylül mantığıyla çıkan yasaların kötü olacağını ve dişhekimlerinin mağdur olacağını düşünüyordu. Sonradan Nusret Fişek ile sağlık meslek birlikleri platformu nedeniyle de çok yakın mesaimiz oldu. Öyle bir başkan hiçbir meslek birliğine gelmedi daha. Sonra derece uygar, demokrat ve aydın bir insandı. Sonra bir gün ikili bir sohbetimizde o da benim gibi itiraf etti: 'Ben buna çok karşı çıktım ama bak şimdi güzel bir Birlik oluşturduz ve beni yanılıttınız' dedi. Çok zarif bir insandı.

Sağlık bakanları değiştiğinde meslek birlikleri başkanları olarak birlikte ziyaret ediyorduk sağlık bakanlarını. Mustafa Kalemli Bakan olalı 10-12 gün gibi bir şey olmuştu, ziyarete gittik. Nusret Fişek, ben, Yılmaz ağabey ve bir iki kişi daha var. Nusret Fişek, 'Sayın Bakan, ben bilim adamıyım, bir istatistiksel çalışma yaptım. Bu ülkede sağlık bakanlarının bakanlık ömrü ortalama on bir ay' dedi. Çok sinirlendi Kalemli. Fırladı ayağa 'hocam ne demek istiyorsunuz' dedi. Kolundan tuttu 'oğlum otur, niye sinirleniyoruz. Söyledim, ben bir bilim

adamıyım. Bir istatistiksel çalışma yaptım. Bunda sinirlenecek ne var ki'. 'Hocam daha on gün oldu koltuğa oturalı' dedi Kalemli, 'böyle laf mı söylenir'.

Sonra ne kadar kaldı bakanlıkta?

On ay.

Yasa çıktıktan sonra neler yapıldı?

85 Haziran'da yasa çıktı. Önce odalar oluşturuldu. Bir kurucu yönetim kurulu oluştu Ankara'da. Ben o kurucular arasında önce yer almadım, bir göreyim gelişmeleri diye. Kurucu olmak için gidip vilayete başvurmak gerekiyordu. Açıkçası ağırıma gitti kurucu olmak için validen izin almak. Sonra gidip odaya kaydımı yaptırdım. Ankara Dişhekimleri Odası'nın ilk kongresinde ben Türk Dişhekimleri Birliği delegeliğine seçildim. Ondan sonra diğer illerle irtibat kurduk. İstanbul'a, İzmir'e gidip arkadaşlarımla görüştim. Yanlış hatırlamıyorsam altı veya yedi oda kurulduktan sonra dişhekimleri birliği kongresi yapılabiliyordu geçici maddeye göre. Bunu sağlayabilmek için çeşitli bölgelerde TTB döneminde çalıştığım arkadaşlarımla görüştim. Orada demokrat, aydın dişhekimleri kim var, kiminle görüşebilirim oda kuruluşu için diye. Böyle ön referanslarla, dişhekimleriyle konuşup bir örgütlenmeye gittik.

Bu ilk yönetimdeki dişhekimleri örgütlü yapılardan gelen insanlar mıydı?

Çoğu değildi. Mesela Yılmaz Bilgin hayatında hiçbir dernek çalışması yapmamıştı. Ama son derece dürüst, aydın, temsil niteliği olan birisiydi. Önce seçilmek istemedi Yılmaz ağabey. 'Ben emekliyim, beni halime bırakın' dedi. Ama biz Yılmaz ağabeyin kişiliğinin kuruluş aşamasında çok önemli olduğunu düşündük. O sakın, birleştirici yapısının çok önemli olduğunu düşündük. Haklıydık da; üç dönem başkanlığımızı yaptı ve bizi çok güzel temsil etti.

İlk genel kurulda nasıl liste oluşturdu, kimlerle daha çok ilişki kurdu?

İzmir ve İstanbul odasındaki arkadaşlarla görüştük. İstanbul'u daha çok tanıyordum. Oralardan genel kurul delegeliğine seçilmiş arkadaşlarla, oda yöneticileriyle görüştük. Konya'da Haluk Poçan vardı, Haluk da geçmişte TTB'nin içerisinde örgütlenmiş, örgütçü bir arkadaş. Haluk'la görüştim. Ve bu arkadaşlarla ilk yönetim kurulunu oluş-

turduk. O yönetim kurulunda örgüt deneyimi anlamında Nazif Bey'in parti çalışmaları vardı. O anlamda bir örgütçülük deneyimi vardı. Benim ve Kazmir'in örgütçülük deneyimimiz vardı. Cengiz Özyalçın bir yönetim kurulu toplantısına katıldı, sonra istifa etti. Onun dışında Ankara'da olanların özellikle çok fazla örgütçülük deneyimi yoktu. Ama çok kısa sürede ayak uydurdular ve bu işi çok sevdiler.

İlk Genel Kurul hazırlıklarını kim yaptı?

Ankara Odası yaptı. Her ne kadar oda yönetimi tam bizim istediğimiz gibi olmadıysa da Birlik delegeliği daha çok bizim istediğimiz şekildedeydi. Çünkü karşı listedeki arkadaşlar daha çok oda yönetimine önem verdiler, Birlik delegeliğini önemsemediler. Ama sonuçta Ankara'da yapılacak genel kurul ve Ankara Odasının imkanlarıyla yaptık. Genel Kurul delegeleri geldiği zaman benden başka iki tane daha kadın vardı, çok üzülüyordum. Feminist değilim ama bu meslekte o tarihte dahi %45 civarında kadın vardı. Kadınların yönetime istekli olmamaları beni üzüyordu. Meslekte isteklisin ama yönetimde bizi erkekler yönetsin diyorsun.

Yönetim kurulu seçildik, Kenan Evren'i ziyarete gittik. Cumhurbaşkanlığına ziyaret etmenin bir prosedürü var. İsim, görev bildiriyorsunuz, kimler gelecek onu söylüyorsunuz. Randevu için başvuruyorsunuz, 15-20 gün sonraya randevu veriyorlar. O aradaki sürede de gidecek kişiler için güvenlik soruşturması, MİT soruşturması yapıyorlardı. Yönetim olarak Kenan Evren'i ziyarete gittik. Bana döndü, siz de mi dişhekimisiniz dedi. Ben de 'Sayın Cumhurbaşkanımız, malumunuz sizi TDB Yönetim Kurulu adına ziyaret ediyoruz. Dişheki-

mi olmayanın bu yönetimde yer alması söz konusu değil. Ama eğer arzu ederseniz size hekimliği ispatlayayım. Muayenehane adresimi vereyim. Buyurun, dışerinizde bir sorunuz varsa gideyim.' Çok utandı o zaman, 'Kusura bakmayın, ben asker kökenli olduğum için askeri hastanelerde hep erkek hekim görmeye alıştığımız için şaşırırım' diye düzeltmeye çalıştı. Yani ülkenin cumhurbaşkanı olmuş adam bir kadının dişhekimliği olabileceğini düşünemiyor.

Size herhangi bir zorluk çıkardılar mı ilk yönetim döneminde?

Hayır. Örgütlenme konusunda bir zorluk çıkarmadılar. Ama ilk yönetim kurulunda odalarla yazışmalarımız çok komikti. Birlik kuruldu, çok güzel yönetimimiz var, disiplin, denetleme kurulumuz var ama bir tane baskılı kağıdımız yok. Aslında baskısız kağıdımız da yok, hiçbir şeyimiz yok. Paramız da yok, toplantı yapacak yerimiz de yok. Yılmaz ağabeyin muayenehanesi Atatürk Bulvarı üzerindeydi. Yeri gayet güzel, çok merkezi, hepimizin ulaşımı için kolay. Benim salonum müsait, orada yapabiliriz toplantıları dedi. Ve orayı TDB binası gibi kullanmaya başladık.

Amblem çalışması nasıl oldu?

İlk amblem çalışması eş-dost kanalıyla oldu. Kim bir amblem yapar TDB'ye diye. İlk olarak papatya gibi bir amblemimiz vardı. Dişlerin köklerini merkeze yönlendirerek bir logo çalışması yapılmıştı. O çalışma zannediyorum Yılmaz Bilgin'in eşine aitti. Her birimiz kendi çevremizden, çocuklarımız, yeğenlerimiz, akrabalarımız, elinden çizim gelen herkese rica ettik bize bir amblem çalışması yapın diye. Aramızda para toplayarak TDB'ye yazıları yazabilmek ➡

TTB Genel Başkanı Nusret Fişek, TEB Genel Başkanı Mekin Tanker, TDB Genel Başkanı Yılmaz Bilgin, TDB Genel Sekreteri Eser Cilasun ve TVHB Başkanı Şubat 1989'da bir Sağlık Meslek Birlikleri Danışma Kurulu toplantısında.

için bir daktilo aldık. Birkaç ay Yılmaz ağabeyin muayenehanesinde toplantılarımızı yaptık. Klasörlerimizi, dosyalarımızı muayenehanesinde bize ayırdığı bir dolapta muhafaza ettik. Odalarla yazışmalarımız için o adresi verdik.

Masraflar nasıl karşılanıyordu? Yazışma, posta paraları...

Cepten. Herkes üç beş kuruş bir araya getiriyor, cepten harcıyoruz. Daha sonra odalardan %25'lik payımızı istemeye başladık. Ama onlardan para gelinceye kadar hep cepten harcadık. Kim üstünde ne kadar para varsa veriyordu. Bir top kağıt almak lazım, birimiz gidip bir top kağıt alıyorduk.

Birlik yönetim kuruluna Ankara'da gelen insanlar nasıl geliyorlardı? Onlara harcırah ödenebiliyor muydu?

İlk zamanda yol parası nereden vereceğiz? Herkes kendi cebinden verip geliyordu. Odalarından alabiliyorlarsa alıyorlardı, ona biz karışmıyorduk. Birlik harcırah falan vermiyordu. Bir de üstüne cebimizden para verip Birliğin harcamalarını yapıyorduk. Tabii ki büyük bir özveriyle oldu bu işler. Hepimiz hem maddi hem manevi olarak çok ciddi özveride bulunduk. Daha sonra Yılmaz ağabeyin bir kat üstünde Numan ağabeyin muayenehanesinin karşısındaki daire boşaldı. Numan ağabey orayı Birliğe ucuza kiraladı. Orası kiralandıktan sonra işler biraz daha hal yoluna girdi.

Bu arada mesleki çalışmalara hangi konularla başladınız?

O sene sonbaharda ilk Olağanüstü Yönetmelik Kongresi yaptık. İlk yönetmelikleri çıkardık. Ekim ya da Kasım ayıydı. Altı ayda biz üç dört tane yönetmelik yaptık. Benim iki avukat arkadaşım herhangi bir ücret almaksızın mevzuat konusunda bize yardım ettiler. İlk ihtiyacımız bir disiplin yönetmeliğiydi. Onun bir an evvel çıkması gerekiyordu. Çünkü dağınık bir meslek grubunu disipline etmemiz gerekiyordu. Odalarla ilk yazışmalarımız çok komikti. Çünkü odalarda da yönetime gelen arkadaşlarımızın çoğunun geçmişte örgütsel deneyimi yoktu. Kamu kurumu niteliğinde meslek örgütü nedir dediğimizde, tanımlayabilecek kişi sayısı bile bir elin parmakları kadar azdı. Metin Bozkurt'un bu konudaki bir deyimini çok seviyorum. Komşu kızına mektup yazar gibi bize resmi yazı yazıyordu ar-

Eser Cilasun TDB 2. Genel Kurulu'nda konuşmasını yaparken (1988)

kadaşlarımız. Bir odadan yazı gelmiş, değerli meslektaşım diye başlıyor. Resmî bir yazı, TDB diye başlamayı akıl etmiyor. Sonunda da çalışmalarınızda başarılar diler, gözlerinizden öperim diye bitiriyor. Ve bu yazıları hiç arşivlemedik. Çünkü arşiv, tarihi bir belge. Böyle yazıların arşive girmesi çok ayıp. O yüzden bu tür yazıları hemen resmî yazışma üslubu bu değildir diye bir notla ifade ettik kayda dahi almadan.

O dönem bölge toplantıları yapılmaya başlandı. Bundaki amacınız neydi?

TTB içerisinde örgütlendiğimiz dönemde her tabip odasında dişhekimleri aynı derecede etkin değildi. Odalarda bir kişiyle temsil ediliyorduk. TTB'de iki kişiyle temsil ediliyorduk. Orada yönetimdeki etkinlik oradaki dişhekiminin becerisine kalmış bir şeydi. Dolayısıyla dişhekimlerinin sorunlarıyla yeterince ilgilenilemiyordu. Ben sonra bir toplantıda söyledim; ben dedim bu yasanın çıkmasına karşı çıkmıştım ama yanılmışım. Hepinizden özür diliyorum, yanılmışım. Demek ki dişhekimlerinin kendine özgün sorunlarını çözmesi için böyle bir örgütlenme gereklimiş. Ama o günün şartları bizi öyle düşünmeye itmişti.

Bir de şundan da kaygılandık. Tabip Odasında ve TTB'de bir ya da iki kişiyi temsilci bulmakta dahi zorlanıyorduk. Dedik ki bir iki tane temsilci bulmakta zorlanırken biz odaları nasıl yöneteceğiz. Nasıl olacak bu iş? İyice keşmekeş

olacak, kimse sahip çıkmayacak diye düşündük ama yanılmışız. Aynı örgüt olunca demek sahip çıkılıyormuş. Sorunuza dönersek, dişhekimlerinin dağınıklığı toparlamak ve ortak politikaları aktarmak için bölgelere gitmek gerektiğini düşündük. İlk bölge toplantısını Van'da yaptık. İnsanlar iletişim anlamında yüz yüze geldiklerinde birçok şey çok daha kolay çözülüyor. İlk bölge toplantısı gündemsiz bir tanışma toplantısı oldu. Herkes çok doluydu, çok konuşmak istiyordu. Olağan Genel Kurul'da da yönetmelik genel kurulunda da içini yeterince dökemediğinden yakınıyorlardı. Onun için dedik ki serbest kürsü gibi bir şey olsun bu. Kim ne konuşmak istiyorsa iki gün boyunca konuşsun, herkes ne söylemek istiyorsa söylesin, sorunları tartışalım. Böyle karşılıklı yüz yüze geldiğimizde insanlar birbiriyle daha güzel bir ilişki kuruyorlar. Bizim mesleğimizde, şimdi çok daha azaldı ama, geçmişte birbirini karalama faaliyeti çok yoğundu. Ama insan tanıdığı birini zor karalar. Yüzünü gördüğü, oturup birlikte yemek yediği insanı zor karalar. Bölge toplantıları o açıdan çok yararlı oldu diye düşünüyorum. Meslektaşlar arası saygı çok daha iyi durumda şimdi.

O günlerde size en çok gelen sorunlar neydi? Birliğin uğraştığı sorunlar neydi?

En çok sahte dişhekimleriydi, hatırladığım kadarıyla. İkinci sırada, tabela. Herkes çünkü beş metrelik tabela asma-

ya hevesliydi. Önce tabela kurallarını belirledik. Buna bir çok insan tepki gösterdi. Sahte dişhekimleri çok ciddi bir sorunumuz ama bana göre birinci sorun buydu.

Odalarla ilişkileriniz nasıl gelişti?

Bizi Birlik olarak görmeleri bir yıldan fazla bir zaman aldı. Ondan sonra evet bu bizim Birliğimiz demeye başladılar. Sonra biz Başbakanlık'la ve Dışişleri Bakanlığı'yla yazışarak odaların ve Birliğin protokoldeki yerini kurala bağladık. Bunlar bizim toplumda yerimizi almamız için önemli şeylerdi. Daha sonra ilk asgari ücret tarifesini hazırladık. Hazırladık ama, yasa gereği bunu Sağlık Bakanlığı'nca onaylandıktan sonra Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi lazım. Başbakanlığa Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere bir üst yazıyla gönderdik. Birbuçuk ay geçti, yayımlanmıyorlar. Defalarca aradım, müsteşar yardımcısı telefonuma çıkmıyor. Bir gün çıktı telefonuma. Dedi ki, 'paralı ilan olarak yayımlarım'. 'Allah Allah, niye paralı ilan olarak yayımlayacaksınız' dedim. 'Ne alakası var?' 'Valla' dedi 'paralı ilan yapmamız lazım. Dişhekimleri bu kadar para kazanıyor, bir ilana verecek paranız yok mu sizin' dedi. Dedim ki, 'birincisi, dişhekimlerinin kazandığı para ne benim meslek Birliğimi ilgilendirir ne de sizi. İkincisi, yasa, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer diyor. Böyle bir şey yapamazsınız, yasa ya aykırı olur.' 'Yok efendim, biz paralı ilan yaparsanız yayınlarız, başka türlü yayınlamayız' dedi kapattı telefonu. Ben tekrar bu sefer saat başı aramaya başladım. On gün falan da böyle bir kovalamaca sürdü. En sonunda gene bir gün çıktı telefonuma. Dedi ki 'bunun yayımlanması gerektiğine inandığım için değil ama sizin telefonlarınızdan bıktığım için yayımlıyorum, bıktım beni aramanızdan'. Ve ondan sonra yayımlandı. Böyle bir kovalamaca, böyle bir ikna etme çabası verdik.

TDB'nin baştaki durumuyla bugünü arasında bir değerlendirme yaptığınızda...

Tabii ki çok fark var. Şimdi yerini bulmuş durumda. TDB, kurulduktan kısa bir süre sonra Hacettepe Üniversitesinde bir bilimsel kongre yapıldı. Bilimsel kongreye TDB'yi davet etmediler. O zaman Dekan Aytekin Bilge, benim de öğrenciliğimden hocam. Arkadaşlara dedim ki ben bu kongreye katılacağım ama dişhekimleri olarak. Kongrenin açılı-

şına çağırılmadık. Ben kongreye gittim. Kürsüden Aytekin Bilge, 'Türk Dişhekimleri Birliği de burada' dedi. Hemen lafına müdahale ettim yerimden, arkadaşlar da bir yere oturmuşum. Siz TDB'yi Birlik olarak kabul edip davet etmediniz ki, ne işi var TDB'nin burada. Ben dişhekimleri Eser Cilasun olarak kongreden bilimsel anlamda yararlanma amacıyla geldim. Başlangıçta fakülteler çok tepkililerdi bize. Fakülteler, sanki TDB'yi kendilerine ve uzmanlık derneklerine alternatifmiş gibi gördüler. Tepki gösterdiler. Oysa burası sizin de Birliğiniz diye anlattık onlara. Fakülte dekanlarıyla bir toplantı yaptık ve kendimizi anlattık. İzmir'de yapılan ilk uluslararası kongremiz çok önemliydi bu ilişkilerin yumuşaması açısından.

Bilimsel kongre organizasyonları nasıl başladı?

İlki, bahsettiğim İzmir Kongresiydi, 1992'de. FDI kongrelerine gidip gelirken 'madem FDI bilimsel kongre yapıyor, biz de Türkiye'de TDB olarak yapabiliriz' düşüncesi doğdu. İzmir'de de o tarihte Efes Otelinin Convention Center'i inşa ediliyordu. İzmir'de yapalım dedik. 91'in Ekim'inde buna hazırlık anlamında İzmir'den kongrede görev yapacak grubu da alarak İtalya'ya gittik, Milano Kongresine. 12 kişilik bir gruptuk. İstanbul, Ankara, İzmir odalarından, TDB'den arkadaşlar vardı. Fakat sonra İzmir'deki inşaatın bitip bitmeyeceği belirsizliğini yaşadık. Arkadaşlar deneyimsizlikleri nedeniyle çok sıkıntı yaşadılar. Ve bir gün Gülümser Hanım'ın morali bozuldu, iptal edelim İzmir Kongresi'ni dedi. Binanın bitip bitmeyeceği belli değil, ekipte problemler var, iptal edelim dedi. Uzun uğraşlardan sonra ikna ettik Gülümser Hanım'ı. Kongreye bir hafta kalmış hala kongre salonu ortada yok. Yalvar yakar, adamların hastalarına bakarak, özel işlerini takip ederek, araya bir yığın aracı koyarak o salonu bitirttik. Bizim kongre yapılmıyorsa o salonun biteceği de yoktu. Bir akşam evvel hepsi yapıldı. Öyle bir kongre serüveniyle başladık. Ama o birinciyi yapmasaydık bugün onüçüncüyü yapamazdık.

FDI'la ilişkiler nasıl kuruldu?

Birlik kurulduktan sonra yurtdışı ilişkileri kurmamız gerektiğini düşündük. O zaman Demir Temuçin vardı yönetimde. Demir'in yabancı dili çok iyidir. Onun yazışmalarıyla biz FDI'ya üyelik için başvurmalıydık dedik. Kendimizi

hem Türkiye'de hem de eşzamanlı olarak yurtdışında kabul ettirmek durumundayız. Ama ciddi bir aidat ödemesi vardı. Onu ödemekte zorlanıyorduk. FDI'nın ülkedeki dişhekimleri sayısına göre tespit ettiği bir aidat vardı o zaman. Biz bunu düşük ödemek için Türkiye'deki dişhekimleri sayısını çok az gösterdik FDI'ya. Bir hile yaptık, başka çaremiz yoktu. Tabii bu yazışmalar, kabul edilmiş bir hayli zaman aldı. İlk katıldığımız FDI Kongresi Singapur Kongresi'dir. Öyle öyle FDI ile ilişkilerimiz pekişti. Gittiğimiz zamanlarda ilk günden başlayarak Türkiye'de de biz kongre yapabiliriz dedik. Bizi kongre yapacak ülkeler arasına alın dedik ve sonuçta gelinen nokta şimdi FDI ile ilişkilerin olduğu noktadır. O zaman çabalamasaydık yıllar sonra bu ilişkileri pekiştirmek çok daha zor olacaktı.

TDB'nin geldiği noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Gayet sağlıklı büyüyor bana göre. Mesele, mevzuatları açısından diğer sağlık meslek örgütlerinden çok daha iyi durumda. Kuruluşumuzdan kısa bir süre sonra tüm sağlık meslek birliklerini bir araya getiren Sağlık Meslek Birlikleri Danışma Kurulu diye bir kurul oluşturduk. Üst birlik oluşturamadık yasa olmadığı için ama böyle bir danışma kurulu kurduk. Ve iki tane sağlık meslek sorunlarının tartışıldığı ve bir çoğunun da sorunlarının ortak olduğu iki tane genel kurul tarzında toplantı yaptık büyük salonlarda.

1992'de TDB Genel Başkanı oldunuz...

Evet, üçüncü dönemden sonra Yılmaz ağabey yorulmuştu, ben başkanlığa aday olmaya karar verdim arkadaşlarımdan da desteğiyle ve dördüncü genel kurulda Genel Başkanlığa seçildim. Türkiye'nin ilk kadın meslek örgütü başkanımı. Türkiye'de hiçbir meslek örgütü bizden önce kadın başkan seçemedi. Benden bir hayli sonra Füsun Sayek TTB başkanı seçildi. Bir dönem Genel Başkanlıktan sonra bir dönem Yüksek Disiplin Kurulu başkanlığı yaptım. Ondan sonra da ayrıldım. Şimdi bana ihtiyaç olduğu her yerde destek oluyorum. Reklam Kurulunda çalışıyorum. TDB'nin mevzuat komisyonunda görev yapıyorum. Akıl sağlığım, vücut sağlığım yerinde olduğu sürece de elimden gelen desteği sunmaya devam ederim.

İlk Dönem TDB MYK üyesi Kazmir Pamir:

Madem bebek doğdu, onu en iyi biz büyütürüz dedik

Siz dişhekimlerinin Tabipler Birliği'nden ayrılmasına pek sıcak bakmamıştınız. Kaygınız neydi?

Türk Tabipleri Birliği yasayla kurulmuş güçlü bir kuruluştur ve bunun içinde de dişhekimlerinin bir yeri vardı. Yedi kişilik yönetim kurulunda iki tane dişhekiminin olması gibi. Birlikten kuvvet doğar fikriyle aynı sağlık sorunlarını paylaşan hekim grubunun içinde kalmayı daha doğru buluyorduk. Tabipler Birliği çeşitli sorunlarda hükümete karşı çıkan muhalif bir örgüt. Hükümet de yandaş bir örgüt kurma hevesindeydi. Bizim ayrılmamak istemememizin bir nedeni buydu. İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nde Türk Diş Tabipleri Cemiyeti'nin şube başkanlarıyla, bütün fakültenin dekanları ve ilgili kişileriyle bir toplantı yaptık. O toplantıda TTB'den ayrılmama tezini savunduk. Ama sonunda yasa çıktı. Önce odalar kuruldu ve TDB de ilk Genel Kurulunu 19-20 Nisan tarihinde yaptı. Ben o zaman hem İstanbul Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu'ndaydım hem de delege olarak seçilmiştim. TDB kurulmadan önce, İzmir'den Levent Özses ve Ankara'dan

Eser Cilasun bir gün bizi ziyareti geldiler. Bir toplantı yaptık ve TDB genel kurulunda aynı görüşü paylaşan insanların birlikte hareket etmesi için bir çalışma programı hazırladık. Yani TDB ne yapmalı, beklentilerimiz neler, eğer kazanırsak neler yapacağız gibi... Onu da Genel Kurulda ben okumuştum. Diğer odalardan gelen arkadaşlar çalışmayı çok beğendiler ve tebrik ettiler. Çok iyi bir konuşmaydı dediler.

Ercüment Konukman da oradaydı. Konuşmamızda yasa konusunda bizlere hiç danışılmadığını, yasa bazı eksiklikler olduğunu söylediğimizde bir ara biraz sınırlendi ama sonunda nasıl olsa kazanırız diye düşünüyorlardı. Fakat sonuçta bizim liste kazandı ve zannediyorum on dönemdir yakın görüşte olan arkadaşlar yönetimi devam ettiriyorlar. Büyük bir başarı, özellikle dişhekimliği alanında kolay olmayan bir şey.

Yasada eksik yanlar vardı, hala da var: Delege sayısının üye sayısına göre belirlenmesi, küçük odalardaki toplanacak paraların tüm gelirinin %25'inin TDB'ye iletilmesi gibi. Bunların değiştirilmesi gerektiğini o zamandan beri söyledik.

Bir kısmı sonradan bazı genelgelerle düzeltilmeye çalışıldı.

TTB'nin tavrı ne olmuştu?

TTB de o dönemde ayrılmamamız gerektiği görüşündeydi genel olarak. Biz o dönem çocuk sakat doğmasın diye çalışıyorduk. Doğduktan sonra bu çocuğu en iyi biz büyütürüz dedik ve 20 yaşında bir delikanlımız var şimdi. Şimdi TTB de memnun, çünkü çoğu sorunda ayrı yasaları olan iki güçlü örgüt aynı şeyi söylediği zaman tek örgütün söylemesinden daha etkili oluyor. Hatta eczacılar ve veteriner hekimleri de içeren dört meslek grubunun birlikte hareket etmesi daha da etkili olmuştur. Bunun için hem genel merkezler düzeyinde hem de İstanbul düzeyinde koordinasyon kurulları kurup birlikte çalışmalar belirli eylemler yaptık ve ses getirdi.

Onların daha çok kamuda çalışan üyelere sahip olması nedeniyle bazı detaylarda ayrılıyor olabiliriz ama genel tavrımız hep birlikte hareket etme yönünde oldu.

Yasayı çıkaran hükümet kanadı daha avantajlı olmasına rağmen dişhe-

kimleri ilk Genel Kurul'da sizi desteklediler. Bu nasıl gerçekleşti?

Dediğim gibi yasa çıktıktan sonra belli bir çalışma yapmaya başlamıştık. Ortak toplantılar yaptık. Üye sayısı az olan Odalar genel konuşmaların sonunda mantıklı ve geleceğe yönelik dişhekimlerinin yararına önerilerde bulunduğumuz için bize oy verdiler. Mesela Ankara kendi içinde zaten üç ayrı gruptan oluşan bir delegasyondur. İstanbul'da iki grup çıkmıştı ama tüm delegasyon bizim gruptan seçilmişti. İzmir aynı şekilde gelmişti. Diğer grup ilk günden itibaren sadece kişisel pazarlıklar yürütüyordu. Yani beni seçersen biz de sizinle beraber oluruz. Halbuki biz ilkelerimizi koyduk. Böyle olduğu zaman insanlar sizin görüşlerinize ve onları hayata geçirebileceğinize ikna olduktan sonra size oy veriyorlar. Seçimde de hemen hemen bizim grubun tamamı kazandı.

Bahsettiğiniz Çalışma Programı'nda neler vardı? Bunlarda zaman içinde ne gibi ilerlemeler sağlandı?

Türk Tabipler Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile birlikte Sağlık Meslek Birlikleri Danışma Kurulu'nu oluşturduk. Dünya Dişhekimliği Birliği'ne üye olduk ve ilk sene bile Dünya Dişhekimliği Birliği Genel Kurulu'na TDB'den temsilci yolladık. İlk günden beri uzmanlık dallarıyla ilgili sorunumuz vardı. Diş protez teknisyenlerinin görev ve yetkilerinin belirlenmesini istedik. Muayenehanelerin birinci basamakta olması gerektiğini belirttik. Yüksek Sağlık Şurası'nda en az bir dişhekiminin olmasının sağlanmasını istemiştik, bu sağlandı. Bakanlıkta Ağız Diş Sağlığı Genel Müdürlüğü kurulmasını istemiştik, hala kurulamadı. Dişhekimleri kamu ve kadro idari görevlerde hekimlerle eşit tutulmalı demişiz. Bu da kısmen sağlanmış kısmen sağlanamamış. Dişhekimleri eskiden başhekim yardımcılığına bile getirilemezken bu dönemde müsteşarlığa bile gelen dişhekimleri oldu. Belirli şeyler sağlanabilmiş.

Mezuniyet sonrası eğitime büyük önem verilmesini istemiştik ve şu anda geldiğimiz noktaya hakikaten kıvanç duyabiliriz. TDB her yıl dünyadaki son yenilikleri tüm dişhekimlerine aktaran büyük kongreler yapıyor. Sürekli Dişhekimliği Eğitimi puanının zorunlu hale getirilmesini istemiştik, zorunlu olmadı ama yine de meslektaşlarımız bunun önemini kavramaya başladı. Bütün dişhekim-

liği alet ve malzemelerinin ithali konusundaki yetki TDB'ye verilmeli demişiz. Tabii bunda da sorun çıkmış. Sağlıkta KDV kaldırılmalı demişiz, kalkmasa da uzun zaman sonra % 8'e indi ve bir rahatlamaya sağladı.

O dönem TDB'nin yaptığı en güzel çalışmalarından biri bölge toplantıları. Van'a gittik. Van'daki dişhekimleriyle beraber bir toplantı yaptık. Ve bu toplantının çok yararını gördük. Bölgesel toplantılarda Birlik Yönetim Kurulu'nun o bölgeye gidip oradaki dişhekimlerinin sorunlarını dinlemesi yararlı oluyor. Dişhekimlerinin her yerde sorunları aynı değil. Onlar bize geleceğine biz gidelim bir bakalım diyorduk.

Geri kalmış bölgelerde dişhekimliği olmayı yerlerde meydana diş teknisyenlerine bırakmamak için özel müsaade ile ikinci muayenehane açılmasına için TDB'nin çalışma yapmasını gündeme almışız ama dişhekimliği sayısı gittikçe arttığı için gerek kalmamış.

Muayenehanelerin standardizasyonun sağlanması ve ruhsata tabi olmasını savunuyorduk. Bu, aradan epey zaman geçtikten sonra 1999'da sağlandı ama kısa süre sonra aynı Sağlık Bakanı tarafından bazı maddeleri budandı.

Burada hayata geçirilemeyen hedeflerin çoğunluğu hükümetlerin olumsuz yaklaşımlarından kaynaklanıyor. Sağlıkla ilgili yasaları çıkarırken konuyla ilgili tüm taraflardan bilgi ve önerilerin alınması gerektiğini sürekli yinelememize rağmen bu antidemokratik iş yapma yöntemini değiştiremedik.

Kaynak israfını önlemek için hizmet tek elden yürütülmelidir demişiz ki şimdi bunu yapıyorlar. Kişi başına sağlık hizmeti harcaması artırılmalıdır demişiz.

Sağlık hizmetlerinde dişhekimlerinin yeri ve yönetimdeki yeri belirlenmelidir demişiz. Sağlık politikası diğer politikalarından ayrılamaz demişiz.

Hep hükümetler mi engel oldu?

Hükümetler de zaman zaman iyi şeyler yapmaya çalıştı. Her dönemde gelen Sağlık Bakanı kendine göre politika izlemeye çalıştı. Bülent Akarcalı zamanında özel sağlık sigortası gibi genel sağlık sigortası getirmeye çalıştılar ama olmadı. Yıldırım Aktuna zamanında çok geniş, hemen hemen tüm sağlık kesimlerinden öneriler alarak çok iyi şeylerin yapılmasına yakın Sağlık Bakanlığında ayrıldı. Yani hiçbir şey yapılmadı değil, bir şeyler yapılmaya çalışıldı ama hiçbir zaman hayata geçirilemedi.

TDB'nin 20 yıllık bilançosunu çıkarıldığınızda başarılı buluyor musunuz?

Bana sorarsanız hedeflerine varmada TDB %80'e yakın başarılıdır. Kendi gücünü aşan bir başarı elde etmiştir. Kalan %20'de de hükümetlerin payı büyüktür. Ama onun dışında TDB'nin yönetim kurulunda çalışanlarının hakikaten çok özverili çalıştıklarını ve büyük emek harcadıklarını söylemek lazım. Bunun sonucu olarak bana göre çok başarılılar, karneleri pek iyi. Eksikler olabilir, onlar da sonraki dönemlerde genç arkadaşlarımızın katkılarıyla tamamlanır. Mesela web sayfası daha etkili hale gelebilir. Çok güzel bir dergisi var. 20 senedir düzenli çıkan sayılı mesleki yayından biri. Bu büyük bir başarı. Ve her dönem daha da geliyor. Genel başarıyı sorarsanız tüm meslek grupları arasında TDB birinci sıradadır.

İzmir'de ilk kongresini yapmaya hazırlanan TDB ekibi 1991 FDI Milano Kongresi'nde. Orta sırada sol baştaki Kazmir Pamir.

İlk Dönem TDB Genel Sekreteri Ateş Erinanç:

Temeli yoğun emekle atıldığı için güçlü

TDB'nin kuruluşunda yer almadan önce herhangi bir örgütlü çalışmada yer almış mıydınız?

Dişhekimliğiyle ilgili örgütlü bir çalışmam yoktu. 3224 sayılı yasa çıktıktan sonra Ankara Dişhekimleri Odası'nın kuruluşunda görev aldık. Tabii bunun öncesi Türkiye'de bazı illerde Diş Tabipleri Cemiyetleri vardı. O cemiyetler içerisinde de Ankara'da Orhan ağabey (Özkan) ve Cemal Meriç gibi isimler vardı. Onlar da bu 3224 sayılı yasa için oldukça uğraştılar. Ankara Odası kurulduktan sonra Orhan ağabey ve Cemal Meriç oldukça muhalif davrandılar. Bu bir gerçek. Ankara'da oda seçimlerine biz Çağdaş Grup olarak girdik. Çağdaş Grubu çok yıpratmaya çalıştılar ama yapamadılar. Birlik yönetimine geldikten sonra hem Oda da hem de Birlik içerisinde oldukça muhalif davrandılar.

TDB kurulup ilk yönetimi oluşturduktan sonra ne gibi zorluklar yaşadınız?

O dönemde para yok, pul yok. Dişhekimlerinde de duyarsızlık var odalara karşı. Yasa çıktı ne olacak, oda bize ne verecek filan gibi olumsuz düşünceler var. Toplanıyorsunuz kağıt yok, sekreter yok, bilgisayar yok bir daktilo bile yok. Bir yerden daktilo bulunuyor. Yılmaz ağabeyin muayenehanesinde toplanıyorduk. Sonra bir yer kiralandı. Yönetim kurulunun oturup toplanacağı bir masa yok. Şuradan buradan eşyalar toplandı. Bir yandan toplantılar yapılıyor, kararlar alınıyordu, bölgelere gidiliyordu. Herkes harcamasını cebinden yapmak durumundaydı. Harcır rah vermiyorduk, Birlik'in kasasında para yoktu. Bu tür zorluklarla işi götürmeye gayret ediyorduk. Tüzükler çıkacak, topluyoruz, sağa sola yazı yazıyoruz ama

insanlar organize olmamışlar tabii, gelen cevaplar yetersiz. Yönetim kurulunun düşüncesinin, yapmak istediklerinin gerisinde şeyler geliyor. Taslak yoluyorsunuz kavgalar çıkıyor. İlk dönem çok çok zorluk içerisinde geçen bir dönemdi.

Odalarla ilişkileriniz nasıldı?

İlişkiyi bölge toplantıları yaparak geliştirdik. Çağdaş grup olarak girdiğimiz için çağdaş gruba yakın olanlar ve olmayanlar vardı. Yakın olanlar bize yardımcı olmaya çalıştılar. Yakın olmayanlarsa kongreler de dahil devamlı ket vurmaya çalıştılar.

Dergiyi, TDBD'yi çıkarmaya başlamıştık. Dergiyi bastırarak parayı bulmak büyük problem. İki sayı çıkar bir sayı çıkmaz, yazı gelir, gelmez. Fakülteye gidersin, hocalardan yazı istersin. Onlarda da TDB'ye bir karşı duruş var. Yazı vermezler. Bir ara yazı işleri müdürlüğünü de yaptım TDBD'nin. Velhasıl, inanılmaz zorluklarla TDB bugün geldi. Birinci dönem özellikle çok zor oldu. İkinci dönemde artık yavaş yavaş toplamaya başlamıştık. Odalar artık aidat paylarını göndermeye başladılar. Paralar gelmeye başlayınca iki sekreter aldık, büro eşyaları, bilgisayarı, masayı, sandalyeydi alındı. Daha geniş bir daire tutuldu, sonra da kendi yerini aldı.

Yeni bir örgüttünüz, mevzuatınızı nasıl oluşturduunuz?

3224 sayılı yasanın içerisinde bu olay yönetmelik veya tüzüklerle belirlenecektir denildiği halde yönetmelik ve tüzük nasıl hazırlanır bilmiyorduk. Bütün arkadaşlar taslaklar hazırlıyordu. O taslaklar üzerinde tartışmalar yapılıyor ve ondan sonra ortaya ana bir tüzük taslağı çıkıyordu. Tabii bu taslağı hazırladık-

tan sonra iş geliyor hukuk tarafına. Hukukçumuz yok. Yanılmıyorsam Eser ablanın tanıdığı bir avukat yardımcı oldu. Onda sonra da tüzükler, kanunlar, genel müdürlüğüne gidiyor, orada yanlışları oluyor geri dönüyor. Tekrar oturuyor, konuşuluyor.

Tabipler Birliği'nden ayrılma durumunu nasıl değerlendiriyordunuz?

Etle tırnağın birbirinden ayrılması pek kolay bir şey değildi. Ancak o dönemdeki Tabipler Birliği içinde dişhekimlerinin sorunları yeterince ele alınmıyordu. Dişhekimlerinin kendi örgütleri içerisinde şahsiyetlerini bulmaları da çok anlamlı bir şey. Sonuçta TDB'nin TTB'den ayrılması iyi oldu.

TDB'nin bugün geldiği noktayı nasıl buluyorsunuz?

TDB bugün yönetimiyle, kadrosuyla, verdiği hizmetle ilk dönemin veya ikinci dönemin hayal edemeyeceği bir yerde. Gençler keşke bu tarihi biraz okusalar, bilseler de şu anda TDB'nin nerele gelmiş olduğunu daha iyi kavrasalar. Uluslararası sempozyumlar, kongreler yapıyor. Bırakın uluslararası biz şehir içinde o dönemde toplantı düzenlemiyorduk. Türkiye içerisinde toplantı düzenlemiyorduk. Bölge toplantıları olduğu zaman tabii o dönemde dişhekimlerinin de bu tür etkinliklere açığından çok güzel ilgi oluyordu ama bu kalite yoktu. Yani dergisinden tutun uluslararası toplantılara kadar, bugünkü TDB'nin vardığı nokta American Dental Association ile yarışabilecek düzeydedir. Temeli iyi atılmıştır. Altta hakikaten belki beş dönemin yoğun emeği vardır. Kolay kolay Türkiye'de su katılmayacak sivil toplum örgütlerinden birisi olduğunu görüyorum dışarıdan.

İlk Dönem TDB Genel Saymanı Nazif Yurdakul:

Para olmayınca saymanlık yapmak zor olmadı

TDB'nin kuruluş sürecinden biraz bahseder misiniz?

TDB'nin kuruluşu gündeme geldiği sırada ben Yenimahalle'de dişhekimliği yapıyordum. Biz grup olarak birbirimizi tanıyorduk. Çağdaş grup diye çalışma yürütmeye başladık. Grubumuz ilk kongrede yönetime seçildi. İlk kurulduğunda ne maddi imkanımız vardı ne de yerimiz. Hatta birçok cihazımızı vadeli senet vererek aldık. Hiçbir imkan yoktu. Ama o zaman kuvvetlenmeye başlayan Birlik gittikçe gelişti ve bugünlere geldi.

Siz yönetimde saymanlık görevini yürütüyordunuz galiba...

Ben daha evvel CHP Yenimahalle yönetiminde de saymanlık görevini yürütüyordum. Zaten bazı arkadaşlarla birbirimizi parti dolayısıyla tanıyorduk. Organizasyonu böyle oldu.

Parasız bir örgütte saymanlık nasıl bir şey?

Zor değil. Üstelik bazen para veriyorsun fatura alamıyorsun, zaman zaman cebimizden koyarak kapatıyorduk hesabı. Yani büyük zorluklar içinde yürüttük ve bizden sonra gelen arkadaşlar daha da büyüttüler, geliştirdiler. TDB bugünkü mutlu gününe geldi.

Dergi çıkmasında çok zorlandınız mı?

Yönetim Kurulu olarak bütün dişhekimlerine ulaşabilmek için bir dergi çıkaralım dedik. Ama dergi kararı aldıktan sonra finansmanı bizi düşündürdü. Hatır gönülle reklamlar toplanmaya başlandı. Dış depolarından, dış macunu firmalarından, bazı tıbbi firmalardan rica ederek finanse ettik. Hatta bazen para kalıyordu, kiraya katkı yapıyorduk.

Devlet kurumlarıyla ilişkileriniz nasıldı?

O dönem bütün kurumlarla temas kur-

duk biz. SSK Genel Müdürlüğü, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, Maliye Bakanlığını hatta Cumhurbaşkanlığını iki üç defa ziyaret ettik. Dertlerimizi anlattık. Hepsi gayet iyi karşıyorlardı. Yani politik bakımından bize ters olanlar bile olumsuz davranmıyorlardı. Ağrılığımızı koyabiliyorduk.

TDB'nin TTB'den ayrılması iyi oldu mu sizce?

Bence iyi oldu. Sonradan, bir araya gelerek kanun müsait olmamasına rağmen eczacılar, tabipler ve dişhekimlerinin üst birliğini kurduk. O zaman Mekin Tanker vardı Eczacılar Birliği

Genel Başkanı. TTB Başkanı Nusret Fişek ve bizden de Yılmaz Bilgin vardı. Fakat kanunda böyle bir şey olmadığı için üst kuruluş, federasyon gibi bir şeyi kabul ettirmedik bakanlığa. Tabii politik olarak da sıcak bakmıyorlardı.

Meslektaşlarımıza söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Ben şunu isterim. Biz okurken bize şunu çok iyi öğrettiler: Meslek onurunu koruyun. Meslektaşlar arasındaki ilişkide, hastalarla ilişkide mesleğe aykırı bir şey yapmamalarını; buna dikkat etmelerini isterim ben. Yani deontolojiye uyunlar.

TDB ilk Merkez Yönetim Kurulu üyesi Haluk Poçan:

Tüzüğümüzü hazırlamak için aylarca çalıştık

Daha önce yönetici olarak görev aldığım Konya – Karaman Tabip Odası'nda dişhekimliğinin ve dişhekimleri arkadaşlarımızın sorunlarına yeterince ilgi gösterilmediği gibi bizlerin kendilerine yük olduğumuz yönünde bir kanaat oluşmuştu. Yaşanan sıkıntılarımızdan hareketle mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunlarına daha kalıcı çözümler bulabilmek amacıyla tüm meslektaşlarımızı tek bir özerk çatı altında birleştirmeyi düşünüyorduk. O dönemde TBMM'de görüşülmek-

TDB ilk Merkez Yönetim Kurulu üyesi Cemil Altay:

İlk altı ay muayenehanelerde toplandık

Sevgili Meslektaşlarım, Yaş altmışbeş yolun yarısı eder diyelim ve geçmiş yılları sizinle yad edelim.

İnsan yaşamında güzel anlar vardır; sevgiler, başarılar, ferdi veya toplumsal heyecanlar, varolmanın getirdiği koşuşturmalar...

Türk Dişhekimleri Birliği'nin kuruluşunda katkımın olması da bu heyecanlardan biridir. Çocuklarıma ve siz meslektaşlarıma bıraktığım en büyük mirastır. Yani tarih yazmak gibi bir şey. O günlerin heyecanı ve zevki hala damagımdadır.

Yıllardır Türk Tabipleri Birliği çatısı altında yaşamaya çalışan mesleğimiz ve meslektaşlarımız, şimdi kendi birliklerini kuracak ve yeni bir güç olacak, yani Türk Dişhekimleri Birliği kurulacak. Biz bu kuruluşun doğum sancuları içinde görev alan kişileriz. Sizler ise şu anda büyüyen, güçlenen Birliğimizi daha büyük hedeflere koşturan kişilersiniz. Yeni ufuklara doğru koşun, koşun, koşun diyorum.

Gelin hep beraber 1986'nın Nisan ayına gidelim. Ankara'nın bahar havasında Birliğimizin nasıl kurulduğunu beraber

yaşayalım. O yıllar çok aktif yıllarımdı. Hatay'da SODEP'i kurmuştum. İskenderun Çevre Koruma Derneği Başkanlığı'nı ve Türk Tabipleri Birliği'nin İskenderun temsilciliği görevini yapıyordum. Toplumun, yasaların, hayatın içindeydim. Hataylı sayın meslektaşlarım beni TDB'ye delege seçerek Birliğin kurulması için onurlu bir görev vermişlerdi. Böylece büyük bir heyecanla Ankara'ya geldim. Beni Eser Cilasun karşıladı. Oradaki bulunan değerli meslektaşlarımla tanıştırdı. Herkeste bir heyecan vardı. İnsanlar birbirini tanıyor, birbirlerine bilgi aktarıyor, TDB'nin politikalarını tartışıyorlardı. Hava artık ısınmaya başlamıştı. Tipik Ankara kulislerini yaşıyorduk.

Ve o gün geldi. Toplantı salonu insan ve heyecan doluydu. Yapılan kulislere göre seçimlere iki liste girecekti. Divan başkanlığına Prof.Dr. Yılmaz Manisalı, ikinci başkanlığa ben seçilmiştim. Kongre çok olgun geçti. Seçimleri bizim liste kazanmıştı.

Ertesi gün rahmetli başkanım Yılmaz Bilgin'in muayenehanesinde buluştuk. Görev taksimi yaptık. Her onbeş günde bir toplantı yapma kararı aldık.

Hatırladığım kadarıyla altı ay muayene-

hanelerde toplanarak görevimizi yürüttük. Bir müddet yol paramızı da kendimiz karşıladık.

Seçildik ama, zamanın hükümeti ve üniversiteler bizi bir türlü kabullenemiyorlardı. Çünkü seçimlerin sonucu onların istediği gibi olmamıştı. Bize bu kanunu çıkaran hükümet bizi sahiplenmiyordu. Ama biz yılmadık çalıştık.

Altı ay sonra bir yer kiraladık. Artık masamız, sandalyemiz vardı. Yavaş yavaş büyümeye başlıyorduk. Bir taraftan Türkiye'yi teşkilatlandırıyor, diğer taraftan yönetmelikler çıkarıyorduk. Bölge toplantıları yapıyor, oda başkanlarını çağırıyor, görüşlerini alıyorduk. Böylece Birlik artık start almıştı.

Yazımın başında söylediğim gibi TDB kuruluşunda bulunmak, yönetiminde çalışmak ve ikinci başkanlık görevini yürütmek benim ve ailem için bir onurdur. Bu gururla bu günümü yaşıyorum. O gün yönetimde görev alan ve aramızda bulunmayan arkadaşlarımı rahmetle anıyorum. Bu yasanın çıkmasında emeği geçen başta Prof.Dr. Ercüment Konukman kardeşim olmak üzere herkese teşekkür ediyorum. İyi günler sizlerin olsun...

te olan 3224 sayılı kanunun da öncülüğünde Türk Dişhekimleri Birliği'nin ilk adımları atıldı. Kanunun görüşmeleri sırasında Konya'daki kurucu arkadaşlarımızla çalışmalara başladık.

Konya'daki değerli meslektaşlarımız Ahmet Birlik, Naci Gürdin, Necati Hilmi Küçük yıldız, Rasih Yardım öncülüğünde siyasetten gelen bir alışkanlık olarak "erken davranan yol alır mantığıyla" Konya Dişhekimleri Odası'nı oluşturduk.

Konya Dişhekimleri Odası'nın kuruluşunu takiben meslektaşlarımızın sorunlarına makro düzeyde çözüm bulabilmek amacıyla TDB'nin çalışmalarına hız verdik. Bu dönemde 1969'lardan beri tanıdığım çağdaş, demokrat, politik yapısından ödün vermeyen kişiliğine saygı duyduğum sayın Eser Cilasun'la temaslarımız oldu. Aynı dönemde TDB'nin ilk başkanı, birliğin bu günlere gelmesinde kilometre taşı olan merhum Yılmaz Bilgin'le tanıştık.

Sancılı bir dönem içerisinde Yılmaz Bilgin önderliğinde kurulan TDB yönetimine bu değerli arkadaşlarımızın özverisiyle

birlik yönetimine girdim.

TDB'nin kuruluş dönemi gibi emekleme dönemi de sancılı ve sıkıntılı oldu. TDB'nin toplantıları Yılmaz Bilgin'in muayenehanesinde yapılmaktaydı. Daha sonra Atatürk Bulvarı'ndaki kendi yerimize taşındık ve yeni kurulan Birliğimiz kendi yerinde çalışmalara başladı. Özellikle Ankara'da yönetime giren meslektaşlarımızın özverili çalışmaları ve birlik avukatımızın görüşleri ışığında her ay yapılan uzun soluklu toplantılarda en ince detaylarına kadar emek harcıyarak tüzüğümüz yürürlüğe girdi. Kuruluşumuzdan bu yana TDB'de görev alan tüm meslektaşlarımızın temel amacı, mesleğimizi ve meslektaşlarımızı daha ileriye taşımak ve ülkemize ağız ve diş sağlığı konusunda daha bilinçli bir toplum yaratmak olmuştur.

Bu bağlamda gerek TDB'nin kuruluşuna büyük emek sarfeden mesai arkadaşlarıma ve bu bayrağı bizlerden devir alarak çitayı daima yukarıya taşıyan bizden sonraki yönetim kurullarına saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

İlk Dönem TDB MYK üyesi Demir Temuçin:

En büyük güçlük dişhekimlerini sürece katmaktı

TDB kurulurken dişhekimlerinin ayrı bir örgütlenme gibi bir talepleri var mıydı?

Bir bölümün böyle bir isteği vardı. Bunlar da, Ercüment Konukman kanalıyla bu isteklerini dile getirdiler ve böyle bir yasa çıkmasını sağladılar. Bizim karşı çıkmamıza rağmen yasa çıktı. Yasa çıktıktan sonra yeni örgütlenmeye sahip çıkılması gerektiğine inandık. Askeri yönetimin son dönemleriydi. Ankara Dişhekimleri Odası ilk kurulan odalardan biriydi, Genel Kurulda biz Çağdaş Dişhekimleri Grubu adı altında seçimlere katıldık. Bu, o şartlar içinde cesaret isteyen bir olaydı. Daha sonra diğer odalar ve son olarak Birlik kuruldu. Ben daha sonra TDB yönetimine geçtim. Birlik'in ilk kuruluş sürecinde bir sürü sorunumuz vardı. En önemlisi tabii maddi yetersizlik vardı. Bu işlerle ilgilenmeyen bir kitleyi sorunlarımızın çözümünü için meslek örgütü çalışmasına katmak ve sorunlarımızı anlatmak gerekiyordu. Bu bakımdan çalışacak arkadaş bulmakta da zorlanıyorduk. Fakat zaman içinde bunların hepsi tabii yavaş yavaş halloldu.

Örgütlenmek zor oldu mu?

Dişhekimlerini üye yapmak çok zor olmadı. Zaten özellikle muayenehaneci hekimler daha önce de muayenehane açmak için Tabip Odası'ndan aynı şekilde izin alırdı. Kurulduktan sonra da dişhekimleri odasından izin alacaktı. O konuda pek sorun yaşamadık. Daha çok arkadaşları bilgilendirip, bu konularda çalışmaya yöneltmek zaman aldı.

Bu arada dişhekimlerinin birikmiş bir sürü sorunları olduğu ortaya çıktı. O zaman en önemli so-

run sahte dişhekimisi sorunuydu. Kamuda çalışan dişhekimlerinin özlük hakları, doktorlarla aynı kategoride sayılmaları gibi problemler gündemimizdeydi. TDB'nin uluslararası platformda FDI nezdinde kabulünü sağlamaya çalıştık. Daha evvel Cemiyet zamanında gözlemci üye olarak kaydolmuşlardı, fakat biz Birlik olarak üyeliğimizi gerçekleştirdik.

Yönetimde iller nasıl temsil edildi?

İlk Yönetim Kurulu çalışmalarında bütün odalardan arkadaşlar yönetimde temsil edilmek istiyorlardı. Fakat İstanbul ve Ankara gibi büyük illerin odalarının üye sayısının çok olması bu tip odalara temsilde daha ağırlık verilmesi fikrini doğurdu. Böyle bir formül bulunmaya çalışıldı. Belirli bir miktar Ankara, İstanbul, İzmir'den, kalan belli bir miktarı da sırasıyla isteyen diğer illerden seçilmeye çalışıldı.

Tabii yeni örgütlenmenin getirdiği çeşitli teknik aksaklıklar, problemler, sekreter bulmadan tutun da gelen delegelerle nerede, nasıl toplantı yapacağımız konusunda bir sürü sorun çıktı. İkinci sorunumuz dişhekimliği fakülteleriyle oldu. Çünkü TDB yokken dişhekimleri problemlerini daha çok fakülteler kanalıyla dile getirip, fakülteler kanalıyla hallediyorlardı. Fakülteler bunu kendilerinde doğal bir hak olarak görüyorlar-

dı. Onların bize alışması gerekti biraz. Beraber çalışmamız gerektiğini anlattık. Zaman içinde bunların hepsini aştık. Bu süreçte, TDB'nin Tabipler Birliği'nden ayrılmış olduğunu ayrı bir örgüt olduğunu insanlara anlatmak gerekti. Bütün devlet kurumlarında kendimizi tanıtmaya çalıştık. Özellikle asgari ücret tarifesi ve bunun Resmi Gazete'de yayımlanmasının sağlamak için bayağı uğraş vermemiz gerekti. Fakat sonunda hepsini yaptık. Zaman içerisinde bence arkadaşlar, meslektaşlar bu işleri sahiplendi. Birisinin yukarıdan problemleri çözmesini beklemek yerine kendi örgütleriyle problemlerini çözmeyi öğrendiler, anladılar. Bu dönemden kaybettiğimiz arkadaşlarımız oldu. İlk başkanımız Yılmaz Bilgin ve ilk yönetimde yer alan Hüseyin Elmacı çok değerli katkılar sunan iki arkadaşımızdı. Şimdi aramızda değil. Epey bir zaman geçti ve bence şu anda iyi bir noktaya geldi Birlik. Problemlerin ne kadarı halloldu ne kadarı hallowmadı, o ayrı bir şey. Fakat bir mesleki örgütlenme olarak bence dişhekimleri kendilerini ispat ettiler. Bu ilk kuruluş döneminde Sağlık Bakanlığı'nı ve gerekli bütün bakanlıkları ziyaret ettik. Cumhurbaşkanına çıktık. Devletin bu tip örgütlenmelere çok sıcak baktığı söylenemez. Biz sağlık sorunlarını da bildiğimiz gibi hallederiz mantığıyla yaklaştıkları için zaman zaman bu kuruluşlarla çalışmamız zor oldu fakat bir yerde de mecburduk. Biz de elimizden geldiği kadarıyla etkin olmaya çalıştık. Hala da aynı şekilde sürüyor bence bu iş. Burada bence en önemlisi her şeyden önce böyle bir meslek grubunun kendi içinde örgütlenip, problemlerini dile getirip, problemlerine çözüm arayışı ve buradan çıkarak ülkenin sağlık sorunlarına ve de daha da ileri giderek ülkenin genel sorunlarına çözüm aramasıydı. Çalışmayan bir saatin içinde bir parçayı iyi çalıştırsanız bile saatin doğru gitmesini sağlayamıyorsunuz çünkü.

Göteborg FDI Kongresi sırasında Eser Cilasun ve Demir Temuçin bir klinik ziyaretinde.

Ayrı bir örgüt kurmanın gerekliliği sonraki süreçte daha iyi anlaşıldı

Gelişmişlik örneği sayılabilecek sivil toplum örgütleri güçlendikçe, demokratik katılım haklarını kullanabildikleri süreçte; hem kendi sorunlarına daha doğru yaklaşımlarla çözüm aradılar hem de yaşadıkları toplumun sorunlarına çözüm önerileri üretebildiler.

Dişhekimleri de bundan ayrı düşünülemez. Bilimsel kuruluşumuzun ilk yıllarından beri meslektaşlarımız cemiyet ve derneklerde kendilerini ifade ettiler. TTB'nin 1953'te kurulmasıyla dişhekimleri de bu Birliğin içinde yer aldılar. TTB yönetiminde bir ya da iki üyelikle temsil edilen dişhekimleri, ülkemizin genel sağlık politikalarına çözüm ararken dişhekimliği sorununa da çözüm aramaya çalıştı. Ancak, ulusal sağlık politikaları kapsamındaki çalışmalarda mesleğimiz sorunları daha az yer aldı. Diğer yandan 1963 yılında 224 sayılı sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi adlı yasanın gerçek anlamıyla uygulanmasının TTB tarafından savunulması ile birlikte genel sağlık sigortasının yaşama geçirilmesini isteyen görüşlerin var olması meslektaşlarımızın tabip odaları dışında da dernek ve cemiyetlerde örgütlenmeye devam etmesine sebep oldu.

1960'lı, 1970'li yıllar ülkenin tüm bireyleri gibi meslektaşlarımızın da kendini politik olarak daha kolay tanımlayabildiği, bireyci değil toplumcu bakabildiği, meslek örgütlerinin baskı unsuru olabildiği zamanlardı.

Ben o dönemde daha fazla katılım sağlayarak, çözüm önerileri üretmek güçlü bir Birliğin içinde kalmanın ulusal sağlık politikası içinde dişhekimliği sorunlarına ve halkın ağız dış sağlığı sorunlarına çözüm bulanacağına inanıyordum. Çünkü İzmir Tabip Odası'na kaydımı yaptırdığım günden itibaren oda çalışma gruplarında yer aldım. O zamanlar dişhekimliği, tabip ayrımı görmemiştim ve sorunlarımızın ulusal sağlık sorunlarından ayrı düşünülmeceğini görmüştüm. Yönetimde yasa gereği bir dişhekimim vardı ama çalışma gruplarında bir sınırlama yoktu. 1979-1980 yılların da TTB Merkez Konseyi İzmir delegeliği, 1980-1981 yıllarında İzmir Tabip Odası Yönetim Kurulu üyeliği yaparak mesle-

İlk Dönem TDB MYK üyesi
H. Avni Aydemir

ğimizi temsil edebilmişim.

1980'li yılların başlarında TTB ile yukarıda belirtilen nedenlerle görüş ayrılığı olan meslektaşlarımız ayrı bir Birlik ve oda örgütlenmesi çalışmalarını başlattılar. Mesleğini seven, mesleğin sorunlarının çözümlerinin kendi meslektaşlarımızda olduğuna inanan ve bunlar için çaba harcayan, örgütlülüğe inanan saygı ile anmamız gereken meslektaşlarımızın çabalarıyla Türk Dişhekimleri Birliği Kanunu yürürlüğe girdi.

Bu olay da örgütlü mücadelenin miladı olarak 22 Kasım gibi unutulmayacak günlerden biriydi. Tüm meslektaşlar bu oluşuma destek verip güç katmalıydı. Yeni oluşumu geçmiş birikimlerimizle dinamik kılmalıydık.

Yasamız öncelikle odaların oluşturmasını gerekli kılıyordu. Farklı görüşte olsalar da meslektaşlar oda seçimlerine heyecanla hazırlandılar.

Dişhekimliği tarihinde belki de daha sonra olamayacak kadar büyük katılım ve listelerle seçimlere girildi. Bu çok güzel bir ivmeydi, kim kazanırsa kazanırsa yapılacak çok iş vardı ve yakalanan dinamizmi düşürmemek gerekiyordu. Hepimizin politik görüşleri vardı, doğal olarak görüşlerimizin doğrultusunda belirlenen politikalarımız vardı.

O dönemlerde odaları politikaya alet et-

meyelim sözleri bazen karalamaya bile varan tenkitlere sebep oluyordu. Esas olan Ulusal Sağlık Politikası içinde Ağız Dış Sağlığı diye adlandırılabilen politikayı doğru saptamalıydık. Evet, ne olursa olsun politika yapmalıydık ve durumumuzu belirlemeliydik, bunun için birlik ve dayanışmamızı yükseltmeliydik. Politikamız Oda ve Birliğimizi politikaya alet etmek değil, onları daha ileriye taşımamıza yön vermektir.

23 Nisan 1986'da tüzel kişiliğine kavuşan TDB'nin ilk yönetim kuruluna seçilenlerden birisi de bendim.

Birlik yönetiminde yer alan tüm arkadaşlarım gibi ben de bizi bekleyen sorunların bilincindeydim. Öncelikle Tabip Odaları deneyimlerimizden gelen birikimlerimizle kurumsal olmayı, demokratik yapılaşmayı sağlamayı ve en önemlisi katılımı arttırmayı hedefliyorduk.

Mali sorunlarımız nedeniyle ilk günlerde Ankara Odasının binasını kullanmaya başladık. Görev ve temel sorunlarımız belliydi.

O günlerdeki heyecanlar nedeniyle sanki Birliğimiz oluşturulmamış gibi bazı odalarımızın kendi başlarına ya da birkaç odayla beraber hareket etmeleri TDB Yönetim Kurulu'nu biraz daha merkezîyetçi bir yapıda çalışmaya itti. Tepki de alsak o gün için yeni bir Birliğin içinden yeni yeni birliklerin doğmasını engellemiştik.

Birlik ve Odalar arasındaki iletişimi arttırmak, bölgesel sorunları yerinde saptamak ve Ulusal Sağlık Politikası konularında ortak bir görüş oluşturmak amacıyla Van'dan başlayarak Bursa, Trabzon ve Adana'da bölge toplantıları yaptık.

İlk yönetim kurulunu oluşturduğumuz tüm arkadaşlarımızın yanı sıra rahmetle andığım kıymetli ağabeyim ve Başkanım Yılmaz Bilgin ve değerli dostum, mesai arkadaşım Hüseyin Elmacı'ya bu güzellikleri paylaşma fırsatını bana verdikleri için teşekkürlerimi borç bilirim.

Bugün, TTB'den ayrılarak kendi birliğimizin kurulmuş olmasının Ağız Dış Sağlığı politikasının oluşmasında, özlük sorunlarının çözülmesinde, kendimizi tanımlayabilmemizde ne kadar önemli olduğunu hep beraber yaşıyoruz.

TDBD'nin ilk Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Süha Alpay:

Dergimiz de TDB'yle birlikte gelişti

İlk dönem
TDB MYK üyesi
Numan Kuzanlı:

'Oda bizim için ne yaptı'

O dalarımızın TDB'nin kuruluşunun 20. yılını tamamladık. Kuruluş evvelinde ve aşamalarında büyük mücadeleler verildi. En büyük engeller siyasiler ve meslektaşların ilgisizliği idi. Siyasilerin (şimdi de olduğu gibi) üç büyük hesabı vardı. REY... REY... REY... Kamu kurumu niteliğinde olan odaların, işlerine karışacağı, siyasilerin güçlerini azaltacakları endişesinde idiler. Bu yüzden oda ve birliklerin kurulması bir kısım kimselerle engellenerek yıllarca geriye atılmıştır. TBMM içinde içinde ve dışında pek çok sağduyulu meslektaş ve bürokratın katkılarıyla yıllarca mücadele verildi. Birliğimiz öyle kolayca kurulmadı. Esasen kamu kurumu olan birlikler, hizmetlerin bilinçli organizasyonlarında büyük yararlar sağladılar. Ama (hangi partiyeye mensup olurlarsa olsun) siyasetçiler her şeyi kendilerinin iyi bildiğini memleket ve millet yararına yaptıklarını söylerler. Mahalli İdare Birlikleri (MİB) belediye ortaklığı adı altında ağız-dış sağlığı polikliniklerinin yarattığı kaos ve olumsuzlukları da bir defa daha gördük. TDB kurulmadan evvel 1984-1986 iki yıl Türk Tabipleri Birliği Yüksek Disiplin Kurulu Raportörlüğü yaptım. Birliğimizi kurduktan sonra bir yıl TDB Yüksek Disiplin Kurulu Raportörlüğü, dört yıl TDB Yönetim Kurulu üyeliği, altı yıl TDB Dergisi Yayın kurulu üyeliği ve başkanlıklarında bulundum. Meslek içi eğitim yönetmeliği hazırlayan komisyonun başkanlığını yaptım. Adı geçen yönetmeliğin yasallaşmasını sağladık. Bu dönem içerisinde pek çok özverili çalışkan ve değerli meslektaşla tanışma fırsatı elde ettim. Bu benim için büyük zevk ve kıvanç oldu. Gelin hep beraber odamız için çalışalım. 'Oda bizim için ne yaptı?' diyeceğimize biz odaya mesleğimize bir şeyler yapalım.

TDBD (Türk Dişhekimleri Birliği Dergisi) TDB kurulduktan çok kısa bir süre sonra yayımlanmaya başladı. İlk sayısından itibaren hep üye sayısı kadar yayımlandı, başta odalar aracılığıyla dağıtılırken, sonradan doğrudan üyelere postalanarak dağıtılmaya başlandı. Kimi zaman aylık gecikmeler olmuşsa da genelde düzenli bir yayın yaşamına sahip oldu ve giderek gelişti.

TDB'nin çok meslektaşımızca bilinmeyen kuruluş dönemi göz önüne alındığında böyle bir derginin çıkarılmasının hiç de kolay olmadığı görülür. 1985 yılında, Türk Dişhekimleri Birliği Kanunu Meclis'ten çıkarken ben Türk Tabipleri Birliği Merkez Yayın Organı Haber Bülteni'nde yayın kurulu üyeliğine henüz başlamıştım. 1986 yılında ilk genel kurulunu yaparak ilk yönetimine kavuşan TDB, benim için de yeni bir ilgi alanı oldu. O zamanın Birlik kasasında hiç para yoktu, Birliğin bir mekanı bile yoktu. Dergi düşüncesini ortaya attığımda çok gerçekçi görülmemişti ama henüz dört yıllık hekim olmama bakılmaksızın yönetimce tam destek verilmişti. Derginin ilk sorumlu yazı işleri müdürü olmuştum. İlk yayın kurulumuz bütün sektörü dolaşarak reklam toplamaya başladı. Bir yandan da dergi içeriğini tamamlamaya çalışıyorduk. İlk sayı basılırken başında beklemiştik düz mavi renkte bir kapağı vardı, boyaları karıştırarak özgün bir renk yakalamaya çalışmıştık. Her şeye ayrı bir özen gösterdik. Şimdi ayrı bir dergi olarak çıkan bilimsel bölüm "Dişhekimliği Klinikleri" için ayrı bir ara kapak hazırlamıştık. Bu kapakta dişhekimliğinin ayrı bilim dallarını simgeleyen şekiller çizmiştim. Bunlar dış kapakta yer aldılar. İşte bu derginin hikayesi böyle başladı.

TDBD, sağlık politikalarındaki girişimlere tanık oldu, Odaların kuruluş sürecindeki zorluklarda yardımcı olmaya, yol gösterici olmaya çalıştı. Birliğin üyelere sesini duyurma aracı oldu. 86 da Özal Hükümeti döneminde Temel Sağlık Kanunu çıktı. Bu yasa dergide uzun boylu tartışıldı, farklı görüşlere yer verildi. Sonraki hükümetler yeni sağlık politikalarıyla karşımıza çıktığında TDBD en iyi tartışma platformuna dönüştü. Uzmanlık ve benzeri birçok konuda politikalarımız TDBD'nin sayfalarında gelişti, boy verdi ve en önemlisi meslektaşlarımızla paylaşıldı. Dişhekimliğinde etik değerler, benzeri kurallar, hep dergi aracılığıyla meslektaşlarla paylaşıldı. TDBD ol-

masaydı eminim bugün dişhekimliği daha olumsuz bir noktada olurdu; mesleki dayanışma belki daha az olur, etik sorunlarla daha fazla boğuşuyor olurduk.

Dergi aynı zamanda TDB'nin vitrini olarak görülmeli. Karşılıksız olarak mesleğimiz için çaba gösteren kişilerin çalışmalarının, dergi aracılığıyla duyurulması önem taşımaktadır.

Sahte dişhekimleriyle ilgili bir kanun tasarısı için tam gün zamanını mecliste geçiren meslektaşlarımızdan, bu sırada bürosunda çalışan diğer meslektaşlarımızın haberdar olması önem taşıyor bence. Derginin, meslek için görev üstlenip çaba gösteren meslektaşlarımızın tanınip teşvik edilmesinde önemli bir rol oynadığını düşünüyorum.

Dergi, TDB ile birlikte büyüdü gelişti bu günlere geldi. Yarın da bu önemi sürecek. Kuşkusuz iletişim devrimi tüm hızıyla sürüyor ve internet ortamında haberleşme giderek önem kazanıyor. Bu dinamik süreç derginin güncelliğini de olumlu yönde etkiliyor.

Taner Önal, üç ay önce kırılıp bir türlü tam iyileşmeyen kolu nedeniyle askı takıyor.

Odaların ve TDB'nin kurulduğu dönemdeki çalışmalarınızdan biraz bahseder misiniz?

Yasa çıktığı dönemde ben Trabzon'da çalışıyordum. Yaklaşık 15 yıldır orada yürütüyordum dişhekimliği. Eser Cilasun'un eşi Uğur Cilasun arkadaşım. Tabip odasında çalışıyorlardı. Odalar kurulmaya başladığında Trabzon'da bu işi kim yapar diye düşünmüşler. Yapsa yapsa Taner yapar deyip beni aramışlar. Telefon açtı olur dedim.

Oda kurmak için en az 100 dişhekiminin olması lazım. O dönem Trabzon'da 60-70 civarında dişhekimimi vardı. Giresun, Artvin, Gümüşhane ve Bayburt illerini de aldım. Ahmet Armutçu vardı, yardımcım. Onunla birlikte epey çaba harcayarak bütün bu illerdeki dişhekimlerini üye yaptık. Yeni kurulan, taze bir örgüttük. Daha dişhekimleri bu işin tam farkında değillerdi. Dişhekimlerini bu işe inandırmak çok zordu bizim orada. Bir de bizim oradaki meslektaşların çoğu Erzurum mezunuydu, bize göre daha muhafazakar eğilimliydimler, sosyal yönleri de pek gelişkin değildi. O yüzden biraz kan uyuşmazlığı oldu ama sağolsunlar bana ağabey olarak hürmet ettikleri için pek bir sorun çıkmadı desek de ikinci genel kurulda beni düşürmek için falan liste oluşturdular ama başaramadılar.

Örgütlenme sürecinde çok sıkıntı çektiniz mi?

Trabzon Dişhekimleri Odası'nı kurduktan sonra çok büyük bir para sıkıntımız vardı. Aidatlarını ödemiordu çoğu.

3. Dönem TDB MYK üyesi Taner Önal:

Tabancayla muayenehaneme geldiler

Ayaklarına kadar gidip kayıt paralarını, aidat paralarını falan topluyorduk. Birlik paylarını yollamadım, sağolsunlar bizi bir süre idare ettiler.

Meslektaşları bir araya getirmek amacıyla balolar düzenliyorduk. Birbirlerini tanısınlar sosyal iletişim artsın diye... Ama dişhekimlerinden katılım çok az oluyordu. Biletleri gene doktorlara falan satmak zorunda kalıyorduk. Balodan kazandığımız paralarla bir Oda Merkezi tuttuk. O zaman maddi imkanımız çok yoktu ama kredimiz genişti. Valiyle tanışıyordum, Vilayetin bütün imkanlarını etkinlikler için kullanabiliyordum. Dişhekimlerinin çoğu oralydı. Ben de ana tarafından Ofluydum ama o pek kabul edilmiyordu. Yabancı gibi görülüyordum. Dışarıdan gelip nasıl bu Başkan olur diye düşünüyorlardı. Onu da ağabeyliğimle samimi yaklaşarak aşttık; seviyorlardı beni sağolsunlar. Hala 22 Kasımlarda falan çağırırlar beni giderim, hasret gideririm. Unutmadılar sağ olsunlar.

İlk dönemde en çok hangi sorunlarla karşılaştınız?

Anadolu'da dişhekimliği yapmak çok ayrı bir olay. Bazıları diplomalarını sahte dişhekimlerine veriyorlardı. Onlara mani olduk. Sahte dişhekimlerini yakalattım, kapattırdım. Bir gün bir tanesi yeni aldığı cihazları falan kaptırmış, bayağı da borca girip almış. Benim habirim yok, tanımıyorum da. Beline tabancayı takmış, beni vurmaya gelmiş. İçeri girdi, ben ilk başta görmedim tabancayı, konuşmaya başlayınca çekmedi. Ya dedi, ağabey ben seni vurmaya gelmiştim. Neyse sonra olay tatlıya bağlandı, sonra da herşeyi bırakıp İstanbul'a gitti.

TDB'ye hangi dönem geçtiniz?

1986'da Trabzon Dişhekimleri Odası kurulduktan sonra 1990'a kadar iki dönem başkanlık yaptım. Üçüncü dönem başkanlığı yürüttüğüm sırada TDB Yönetim Kurulu'na seçilince ikisini birarada yürütmenin doğru olmayacağını düşünerek Oda başkanlığından ayrıldım.

3. Dönem TDB Merkez Yönetim Kurulu'nun sanayinin temsilcileriyle yaptığı bir toplantı sonrası; sağdan ikinci (beyaz ceketli) Taner Önal.

8. Dönem TDB Genel Başkanı Prof.Dr. Onur Şengün:

Bilimsel etkinlik sayısı yılda 20'den 200'e çıktı

TDB yirminci yılını kutluyor. Sizce TDB'nin mesleğe yaptığı en önemli katkılar nelerdi?

Öncelikle TDB'nin 20. yılını kutluyor ve tüm meslektaşlarıma mesleklerinde daha nice yıllar diliyorum.

TDB, 1986'daki kuruluşundan günümüze kadar hem ürettikleri açısından hem kazanımları açısından çeşitli aşamalar geçirdi. Öncelikle bir mesleğin tanımının yapılması, çalışma alanlarının belirlenmesi, kendi örgütlenmesini tamamlaması, meslektaşlarının etik kurallarından başlayarak tüm davranışlarına kadar neler yapacağına dair yönetmeliklerin, kanunların ve tüzüklerin hazırlanmış olması ve bunların da uygulama yönergeleriyle bütünleştirilmiş olması, en köklü kazanımıdır TDB'nin.

Meslek örgütlerini birarada tutan en önemli şey, sorunlarının meslek örgütünün katkılarıyla çözüldüğünü gören meslektaşlardır. Sorunlar adım adım meslek örgütünün katkılarıyla çözüldükçe örgütün etrafındaki bütünleşme çok daha güçlü olacaktır.

TDB Eğitim Komisyonu'ndaki çalışmalarından da biraz bahseder misiniz?

O dönemdeki çalışmalarımızın en önemlisi Sürekli Dişhekimliği Eğitimi sisteminin genelgesinin hazırlanması ve bunun çalışmalarının başlatılmasıydı. O yıllarda tüm Türkiye'de yıl içerisinde 20 civarında bilimsel etkinlik yapıyordu. Şu anda ise bu sayı 200'ün üzerine çıkmış durumda. Hem bilimsel etkinlikler artmış hem Türkiye'deki bilimsel dergiler kredilendirilmiş ve kredilendirme henüz bir zorunluluk olmadığı halde meslektaşlar bu sistemi büyük bir memnuniyetle karşılamış ve bu sisteme uyum göstermiştir.

TDB'nin diğer meslek örgütlerine göre kamuoyundaki saygınlığını na-

sıl değerlendiriyorsunuz?

70'li yıllardan kalma bir korkuyla meslek örgütü denilince birçok insan irkiliyor. Toplumun gelişmesinin önündeki engelleri ortadan kaldırmaya yönelik bu tür sivil toplum kuruluşlarıyla meslek kuruluşlarının etkisi Türkiye'de henüz tam olarak anlaşılabilmiş değil.

TDB, iktidarları haklı gördüğü uygulamalarda desteklemiş ama eleştireceği yerlerde de eleştirisinden geri kalmamıştır. Pek çok konuda devletle birlikte çalışmış, işbirliği yapmış, yönetmelikler hazırlamış ama 'işbirlikçi' olmamıştır. Şu anda hâlâ halkımızın TDB'yi çok fazla tanıdığını zannetmiyorum. Bu, kamuda çalışan meslektaşlarımızın sayısının tıp hekimlerinde olduğu gibi büyük toplumsal olayları peşinden sürükleyebilecek kadar yüksek olmamasından kaynaklanıyor.

Dişhekimlerinin meslek örgütüne güveni ve bağlılığıyla ilgili gözlemlerinizi nasıl?

TDB meslektaşlar tarafından artık tanındı. Burada problem birçok meslektaşımızın Oda ya da Birlik ne yapar, bunun farkında olmamasından kaynaklanıyor. Bunun haricinde meslektaşlar da herhalde Birliklerinin kendileri için bü-

yük çabalar içerisinde olduğunu, bir şeyler gerçekleştirdiğini -özellikle dergimizi takip eden meslektaşlar- biliyorlardır. Her zaman her örgütte olduğu gibi bizde de eleştiriler ve karşı fikirler, kabul edilmeyen şeyler olacaktır. Bunlar demokratik bir ortamda değerlendirilir ama hiçbir zaman bu değerlendirmenin de belden aşağı vurur tarzda olmaması gerekir.

Uluslararası plandaki çalışmaları ve FDI ile olan ilişkileri nasıl değerlendiriyorsunuz?

TDB, FDI'nın her toplantısında temsil görevini yerine getirmiş, orada görevlerini başarıyla sürdürmüştür. Prof.Dr. Nermine Yamalık FDI'nın Dental Practice Komisyonu'na seçilerek çalışmalara katkı yapmıştır. Şu anda da başkan yardımcısı olarak çok büyük bir başarıyla görevini sürdürüyor. TDB, Türkiye'deki dişhekimliğini dışarıda FDI toplantılarında olsun, ERO toplantılarında olsun, başarıyla temsil ediyor ve gücünün de ötesinde bir temsil görevi üstlenerek sorumluluğunu yerine getiriyor. Toplantıların hiçbirisinde TDB'ye yönelik hiçbir eleştiriyi hem kendi dönemimde hem de daha sonraki dönemde duymadım.

TDB'nin 1996'da düzenlediği 1. Toplum Ağız Diş Sağlığı Kurultayı'ndan

TDB Genel Başkanı Celal Yıldırım:

Politikalarımızı sadece muhalefet üzerine kurmadık

Odalar ve TDB kurulurken siz karşı mı çıkmıştınız?

Tam olarak karşı çıktığımız söylenemez, biz sağlık mesleklerinin birlikte örgütlenmesinden yanaydık. Bu, eksik bir değerlendirmeydi. O zaman bizim yapmamız gereken, bir üst birlik oluşturulmasına yönelik öneriler sunmaktı. Bu yasanın eksiklerine yasalaşma süreci içerisinde müdahale edebilseydik, öneri sunabilseydik daha sağlıklı bir yasa ortaya çıkabilirdi. Ama Türkiye’de hakim olan külliye reddetme ya da külliye kabul şeklinde bir zihniyet olduğu için biz o sürecin dışında kaldık.

3224 sayılı yasayla bu meslek grubu kendi özgüvenini sağlamış durumda. Ama diğer sağlık meslek kuruluşlarıyla birlikteliğimiz konusunda bir takım sıkıntılarımız var. Bu ancak örgütlerin özel çabalarıyla gerçekleşen bir birliklilik oluyor. Biz ve eczacılar ağırlıklı olarak özel çalışan meslek grubuyuz. Hekimler ise ağırlıklı olarak kamuda çalışan bir meslek grubu olduğu için farklı politik önermeler söz konusu olabiliyor ama bu yapıların hepsinin amacı topluma daha kaliteli ve erişilebilir sağlık hizmeti sunulması. Sağlık alanında da mü-

hendislerde olduğu gibi TMMOB tarzı bir üst birlik olsaydı Türkiye’deki sağlıkla ilgili değişikliklerini etkileme süreci çok daha iyi olurdu.

Kurulurken temel sorunlar neydi? Süreç içinde bunların ne kadarı çözümlenebildi?

Dişhekimleri odaları ve TDB kurulup yola çıktığımızda ben 30 yaşındaydım. Kendi adıma sorunlara o kadar hakim, sorunların çözümüyle ilgili politik analizlere sahip bir insan değildim açıkçası. Türk Diş Tabipleri Cemiyet’inde 1983 yılında yönetim kurulu üyeliği görevinde bulunmuştum. Ama şunu gördüm, bizden daha yaşlı olan meslektaşlarımızın da birçoğunun bizden çok farklı olmadığını gördüm. Bunun temel nedeni biz dişhekimleri olarak TTB ve Tabip odalarında bir kişiyle temsil edilebiliyorduk. Çok doğal olarak tabipler odalarının yönetim kurullarında; tartışmalarının ağırlık noktasını tabiplerin sorunları işgal ediyordu. Doğal bir şey. Bunun dışında Cemiyet vardı ama o da gönüllü bir örgütlenmeydi, yapabildiği çalışmalar sınırlıydı.

TDB kurulurken önce sorunların ve çö-

züm yollarına yönelik olarak hangi araçların kullanılacağını tespit edilmesi süreci yaşandı. Bana göre bu süreci çok hızlı topladık. Sahte dişhekimlerine yönelik düzenleme geç de olsa yapıldı. Uzmanlık konusuyla ilgili yoğun bir tartışma sürecine başladı. Dişhekimliği fakültelerindeki eğitim sistemiyle ilgili eğitim kurultayları yapıldı. Kamuda ve özelde çalışan meslektaşlarımızın özlük haklarına yönelik kurultaylar gerçekleştirildi. Sürekli dişhekimliği eğitiminin zorunlu olması için öneriler hazırlandı. Bunlar gibi meslekle ilgili onlarca konuda politikalar üretildi Bizim o ilk beş-on yıllık sürecimiz ayaklarımızın üzerine kalkma süreciydi.

Türkiye’deki mevzuatı öğrendik. Biz kalkıp sürekli dişhekimliği eğitiminin zorunlu olması için bir yönetmelik hazırladık. Ama o yönetmeliğimiz reddedildi. Böyle bir yönetmelik anayasaya aykırı dediler. Zorunlu sürekli eğitimin ancak ilköğretim dönemi için geçerli olabileceği söylendi. Bu da şunu gösteriyor; biz ayağa kalkarken, bir yandan öğreniyor bir yandan da üretmeye çalışıyorduk. Karşında sevsen de sevmesen de uymak zorunda kaldığın yasalar, yö-

netmelikler ve tüzükler var. Bu kuralların bir kısmı günün koşullarına cevap vermiyordu. Bunları değiştirme sürecini yaşadık. Öğrenme süreci içerisinde TDB zaman zaman kafasını duvara vurarak, zaman zaman da yanılmadan çok ciddi işler yaptı. Hem dişhekimlerinin özlük haklarıyla ilgili düzenlemeler hem toplumun ağız, diş sağlığının bilincinin geliştirilmesine yönelik çok ciddi çalışmalar yaptı.

Siz İstanbul Dişhekimleri Odası'nın kuruluşunda da görev aldınız. O günlerde karşılaştığınız güçlüklerden biraz bahseder misiniz?

İstanbul Dişhekimleri Odası'nın ilk genel sekreteriyim. Biz diğer odalara göre daha iyi olanaklara sahiptik. Cemiyet'in merkezi İstanbul'daydı, faaliyete orada başladık, bu çok önemli bir ekonomik destekti. Ayrıca İDO en çok üyeye sahip odaydı. Buna rağmen ben çok iyi hatırlıyorum, yaptığımız yönetim kurulu toplantılarında yiyecek-içecek masrafını kendimiz karşıladık. Hatta kendi aramızda bir kural koymuştuk. Toplantıya en son gelen bir sonraki toplantının yemek masrafını karşılamak zorundaydı. TDB'nin durumu daha da zordu. O dönemde Yılmaz ağabey var, Eser Cilasun var. TDB çok ciddi anlamda ekonomik kriz içerisinde. Eser abla zaman zaman telefon açardı, paramız yok, TDB'ye destek istiyoruz derdi. Biz de İDO olarak %25lik payımızı ödeyip ödemediğimize bakmadan imkanlarımız ölçüsünde destek çıkardık.

Bu yirmi yılda acı-tatlı birçok olay yaşandı. Acı anlarımızdan biri, biliyorsunuz 22 Kasım'larda sertifika törenleri düzenlenir. Bir keresinde yine meslekte 25., 40. ve 50. yılını dolduran meslektaşlarımıza sertifikaları verildi. 50. yılını dolduran bir meslektaşımız konuşmasını yaparken çok duygulandı, çok heyecanlandı ve kalp krizi geçirdi. Bu durumu gören dönem arkadaşlarından biri daha kalp krizi geçirdi ve aynı anda iki meslektaşımızı orada kaybettik. Sonraki yıllarda da bu törenlerde tam donanımla bir ambulans bulundurmaya başladık.

Bugün gelinen nokta tatmin edici mi sizce?

Örgütsel anlamda o ekonomik koşullardan şimdi çok farklı noktalara geldik. Ankara'ya toplantılara giderken yol pa-

ramızı, konaklamamızı kendi cebimizden karşıladık. Odalarımızın ya da Birliğin bir desteği olamazdı. Daha sonraları yaptığımız harcamalar bir iki ay sonra bize verilmeye başlandı. Şimdi bakıyorum, toplantıya gönderilen yöneticinin ulaşım, konaklama bedelini kendi odası karşılayabiliyor. Odalarımızın neredeyse %70'i idari işlerini yürüttüğü kendilerine ait dairelere sahip .

Meslek politikaları noktasında kazanımlarımıza baktığım zaman iyi bir noktada mıyız? 20 yılın sonunda daha iyi noktada olabilirdik. Türkiye'de siyaset biraz daha katılımcı bir şekilde yürütülebilseydi bunu başarmak da mümkündü. Yoksa benzer kuruluşlarla karşılaştığımız zaman biz onlara göre daha iyi pozisyondayız. Ama daha iyi bir noktada olabilirdik.

Oturuyorsunuz Sağlık Bakanlığı'nın bürokratlarıyla muayenehanelerin standardizasyonu ile ilgili bir yönetmelik çıkartıyorsunuz. Sağlık Bakanı Osman Durmuş döneminde bu yönetmelik çıkıyor. Aynı Bakan bir buçuk sene sonra kendi imzaladığı yönetmelikte Odaların yetkilerini turpanlıyor. Dolayısıyla, kendi yetkilerini paylaşmayan ama kendi yetki ve sorumluluklarını da yerine getirmeyen bir zihniyet hakim olduğu sürece ileriye dönük atılımlar yapmak çok mümkün olmuyor.

Kendi inisiyatifimizle yapacağımız işlerde ise TDB çok büyük başarılar imza atabiliyor. Örneğin uluslararası kongreler kendi inisiyatifimizle yapabildiği etkinlikler. Bunu herhangi bir siyasetçinin engelleme olanağı da yok, herhangi bir siyasetçiden, siyasi partiden bir destek istemek gibi pozisyon da yok. Kendin, emeğinle, gücünle, ciddi anlamda profesyonelce organizasyon yapıyoruz.

Dişhekimliği fakülteleriyle ilişkiniz nasıl gelişti?

Odalar ve TDB kurulduğu zaman fakültelerin bir duruşu vardı bize karşı. Cemiyet, öğretim üyelerinin ağırlıklı olduğu bir yapılanmaydı. Odalar kurulduktan sonra zorunlu üyelik nedeniyle serbest çalışanların

ağırlıklı olduğu bir yapılanma oluşunca ne yazık ki bazı fakülteler bu yapılanmaya karşı tepki duydular. İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Oda ile çok sıcak ilişkiler içerisinde olurken başka bir fakültenin dekanı karşıt bir pozisyon aldı. Başka illerde de benzer durumlar yaşandı. Biz bu süreci aşmak için çok ciddi girişimlerde bulunduk. Dişhekimleri Odalarının sadece serbest çalışan dişhekimlerinin değil, fakültelerin, kamuda çalışan meslektaşlarımızın da örgütü olduğunu anlatmaya çalıştık. O süreci bizler sabırla, iyiniyetle, fakültelerle ilişkilerimizi diri tutarak aşmaya çalıştık. Bizimle görüşmeyen, bizi muhatap almayan insanlar yıllar sonra bu yaptıklarının yanlış olduğunu ifade ettiler.

Hükümetlerde de böyle bir tavır vardı. Hükümetlerin klasik tavrıdır; meslek örgütlerine hep önyargıyla yaklaşırlar. Meslek kuruluşları da kendilerini hükümete, iktidara karşı muhalefet olarak konumlandırırlar. Biz bu noktada kendimizi farklı konumlandırdık: Sen kendi ilkelerini, politikaları belirlersin; politikanın hükümetlerin uygulamalarıyla uyuşan ve çatışan noktaları vardır. Uyuşan noktalarda hükümetlerle işbirliği yaparsın, çatışan noktalarda da hükümetlere karşı çıkarsın. Bazı meslektaşlarımız iyi iş yapabilmek için hükümetle işbirliği içerisinde olmak lazım diye düşünüyor. Bazı meslektaşlarımız da meslek kuruluşlarının muhalefet örgütü olması gerektiğini düşünüyor. Bu iki zıt görüş aslında birbirine benziyor. Biz çizgimizi bu yandaş ve karşıt olma ikilemine girmeden belirlemeye çalışıyoruz.

Celal Yıldırım bir TDB genel kurulunda Birlik çalışanları ve TDB yöneticileriyle birlikte.

Dişhekimlerinin sorumlulukları

Dişhekimlerinin hastalarına, kamuya ve mesleğe iyi tanımlanmış, profesyonel ve etik görevleri vardır.

Ancak, bu alanda düzenli değerlendirmelerin yapılması gereklidir, çünkü dişhekimlerinin rolleri ve sorumlulukları çeşitli iç ve dış güçlerin etkisiyle sürekli değişmektedir ve meslek geliştirildikçe bunlar daha fazla genişlemektedir. Dişhekimlerinin sorumlulukları üzerinde önemle durulmasına rağmen, mesleki hakları da özel bir ilgi hak etmektedir, çünkü bunlar dişhekimlerinin sorumluluklarıyla çok yakından ilgilidirler. Ayrıca, bu haklar dişhekimlerine hastaları ve toplumu koruma amaçlarını yerine getirmede, tedavi kalitesini sağlamakta ve geniş sorumluluklarını yerine getirmede yardımcı olmaktadır. Bu üç serilik makalelerin ilk bölümünde dişhekimlerinin sorumlulukları analiz edilirken ikinci bölümde dişhekimlerinin mesleki hakları üzerine odaklanılmıştır.

■ Nermin Yamalık*

Bir meslek, “uzmanlık hizmeti sağlayıcılarının hizmet ettikleri toplumun var olan ihtiyaçlarına ve menfaatlerine her zaman öncelik vererek kendi menfaatlerinin üzerinde tutacaklarını açıkça ve ortaklaşa olarak taahhüt ettikleri ve bunun karşılığında toplum tarafından bu şekilde hareket edeceklerine dair güven sağladıkları kolektif bir uzmanlık hizmeti” olarak tanımlanabilir¹. Bu tür tanımlanmış bir mesleki statü, toplumla bir meslek arasında karşılıklı bir anlaşmanın sonucu olarak toplum tarafından verilir (bahsedilir). Dişhekimlerinin mesleki statüsü ve bununla ilişkili mesleki otonomileri ve kamu

güveni sadece mesleki yeterliliklerine değil aynı zamanda tedaviye ilişkin etik değerlere, ve mesleğin kendi gönüllü yükümlülüklerine, ahlaki değerlerine ve temel standartlarına da dayanmaktadır¹⁻⁵. Bu değerler, standartlar ve yükümlülükler mesleki statünün sürdürülmesi için hayati önem taşımaktadır, çünkü bunlar verilen hizmete güvenlik ve değer katmaktadırlar, kaliteli tedaviyi temin etmektedirler, oral sağlığı geliştirmektedirler ve kamunun güveninin sürdürülmesini sağlamaktadırlar²⁻⁴. Bunlar ayrıca dişhekimlerinin yasal görevlerine belirli mesleki ve etik sorumlulukları da ekledikleri için özellikle önemlidirler. Öte yandan, mesleki yeterlilik, bilgi ve becerinin yanı sıra entelektüel olgunluğa, özgüvene ve mesleki değerlere de dayanmaktadır⁵. Yasal görevlerinin yanı sıra, dişhekimleri için mesleğin gönüllü yükümlülüklerinin, mesleki sorumluluğunun standartlarının anlaşılması ve bu sorumlulukların

bir bütünlük içinde yerine getirilmesi de çok önemlidir^{2,5,8}.

Ancak, meslekle toplum arasındaki sosyal sözleşme katı değildir ve hatta yazılı bile değildir¹. Mesleki etik kodlar ve kamu taahhütleri, dinamik, olgunlaşan ve yeni durumlara adapte olmak için sürekli değişen bir “sosyal sözleşme” ile sonuçlanmaktadır¹⁻². Dişhekimlerinin hastalarına, kamuya ve mesleğe iyi tanımlanmış, profesyonel ve etik görevleri olmasına rağmen^{3,4,7}, sosyal sözleşmenin dinamik doğasından dolayı bu sorumluluklar sürekli değişime tabidir¹. Meslek veya toplum tarafından yeni talepler veya yorumlamalar ortaya çıktığında bu alanda düzenli değerlendirmeler yapılması gereklidir. Ayrıca, meslekler zamanla geliştikçe ve değiştikçe, değişim sürecini katalize eden dış ve iç güçleri ve bu güçlerin profesyonelliğin idealleri üzerinde potansiyel etkilerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu süreç hiç kuşkusuz ki sağlık mes-

* Prof.Dr., Bu makale dizisi FDI-Dental Practice Komitesi projesi olarak Prof.Dr.Nermin Yamalık tarafından hazırlanmıştır. International Dental Journal'da basımına başlanmış olan ve 3 bölümden oluşan bu makale dizisi derginin editöründen alınan izin doğrultusunda tercüme edilerek dergimizde de aynı sıra ile yayımlanmaktadır (Yamalık N. Dişhekimliği profesyonellerinin sorumlulukları ve hakları. Int Dent J 2006;56 Number:2 :109-111).

lekleri için çok daha fazla önemlidir^{1,9,10}.

Düzenli analiz gereklidir

Teknoloji patlaması, değişen pazar güçleri, hasta haklarının artan önemi, tedavi içeriğindeki değişiklikler ve tedavinin sunumu ve mesleğin artan talepleri, yenilenmiş bir bakış açısının gerekliliği ve "tıbbi profesyonellik" kavramı giderek daha fazla tartışılmaktadır^{9,10}. Son dönemdeki girişimler, tıbbi profesyonelliği idealleriyle, temel prensipleriyle ve taahhütleriyle birlikte yeniden tanımlamayı amaçlamaktadır¹⁰. Profesyonelliğin değerlerini tehdit eden ve hekimlerin mesleğin değerlerine ve sosyal sözleşmeye bağlı kalmalarını zorlaştıran faktörler üzerinde özellikle durulmaktadır¹⁰. Diğer yandan, mesleki gayeler ve yükümlülükler arasındaki farklar nedeniyler hekimlerin kamusal görevlerinin açıklığa kavuşturulması ve makul bir tanımlama gerektiği ileri sürülmektedir⁹. Benzer güçlerin tüm sağlık meslekleri üzerinde etkisi olduğundan dişhekimlerinin görev tanımlaması ve sorumluluklarının düzenli bir analizi gereklidir^{1,2,5}.

"Profesyonellerin genelde kamunun menfaatini koruduklarını ve güçlendirdikleri (destekledikleri) varsayılmaktadır"¹. Kamu ile olan sosyal sözleşmeleri, sağlık profesyonellerinin toplumsal rollerine ve sorumluluklarına daha fazla yer vermektedir, çünkü bu sorumluluklar aslında sağlık alanındaki meslekleri diğer ticari işlerden

farklı kılmaktadır^{1,2,9,10}. Hastalara ve kamuya karşılıksız hizmet etmeye adanmış bir mesleğin üyeleri olduklarından^{4,7,8} dişhekimlerinin sosyal sözleşmeden doğan geniş sorumlulukları ve bir dişhekimliği olmakla ilgili ayrıcalıkları vardır^{1,2}. Hastaları için oral sağlık tedavisi sağlamalarının yanı sıra bireysel veya kolektif olarak, dişhekimlerinden oral sağlığı savunucu taraf olarak davranmaları ve toplum düzeyinde oral sağlığı geliştirmeleri beklenmektedir¹¹. Oral şartların doğası, düzeyi ve önem derecesi; toplum oral sağlık statüsünün önemli belirleyicileri olduğundan sosyal ve mesleki sorumluluklarının bir sonucu olarak popülasyonun oral sağlık durumunun, bir ülkedeki belirli dental koşulların, toplumsal demografinin ve toplumun oral sağlığa ilişkin tutumunun bilincinde olmalıdırlar⁶. Karşılanmayan ihtiyaçları vurgulamak, karşılamaya çalışmak ve koruyucu programlarının planlanmasına ve değerlendirilmesine katılmak, ihtiyaç duyanlar için tedavinin sağlanmasında yeni yöntemler bulmak ve toplumu eğitmek, dişhekimlerinin asıl sorumluluklarıdır⁷. Ancak, oral sağlığın tanımındaki değişiklikler (yeni tarif sadece sağlıklı dişlerle sınırlı değil) ve oral sağlıkla genel sağlık arasındaki yakın etkileşimin daha iyi kavranması, dişhekimlerinin görev tanımlamasını değiştirecek gibi görünmektedir. Bir ülkede toplum sağlığını korumak, tüm sağlık tedavi sağlayıcılarının ulusal bir sorumluluğu olduğundan⁷, dişhekimle-

rinden toplumun genel sağlığı için daha fazla sorumluluk almaları için beklentiler muhtemelen artacaktır¹¹. Bu dişhekimliğinin mesleki statüsü ile de yakından ilişkili olduğundan dolayı, dişhekimliği mesleğinin gönüllü olarak yükümlülüklerini kolektif bir sorumlulukla yerine getirmedeki başarısı çok önemlidir². Ayrıca, dişhekimliği 'global' bir mesleğe doğru geliştikçe dişhekimlerinin küresel sorumluluklarını artıracak ve dişhekimleri için muhtemelen oldukça "yeni" bir rol ortaya çıkacaktır⁶.

Saygı duyulan meslekler olarak kalmak için, sağlık meslekleri kamunun güvenini hak etmeli ve sürdürmelidirler^{4,7-9,12}. Sağlık profesyonellerine olan güven ile kurumsal güven arasındaki ilişki profesyonelliğin ideallerini, tedavinin etik değerlerini, profesyonel bütünlüğü, ve daha ileri önemin kolektif olarak verilen sözler ve kolektif sorumluluğu daha da önemli kılmaktadır^{8,12}. Meslekle ilgili yeterliliklere vurgu yapan dişhekimliğinin iyi tanımlanmış standartları ve idealleri, toplumun mesleğe olan güvenini sürdürmeyi ve mesleği daha fazla geliştirmeyi amaçlamaktadır^{2,4,8}. Değişim süreci içinde, bireysel dişhekimleri ve örgütlü dişhekimleri 'gerçek profesyonelliğin' önemini vurgulamaya devam etmelidirler ve konuyla ilgili olarak geleceğe ilişkin projeksiyonlar yapmalıdırlar^{1,2,4,7,8}. "Profesyonellik teriminin genel veya keyfi kullanımına dayanmak yerine"¹, "dişhekimliğinde meslek teriminin ve profesyonelliğin

kalite işaretlerinin (damgalarının) kavramsal analizi gereklidir”.

Hasta haklarının artan etkisi

Dişhekimliğinin tek başına çalışan dişhekimlerinden dişhekiminin bir lider olarak görev yaptığı nitelikli takım doğru yön değiştirmesi, dişhekimlerinin sorumluluklarının ve rol tanımlamasını etkileyen diğer bir gerçektir^{4,7,11}. Kalite, mesleki standartların geliştirilmesi için sürekli ihtiyaç, hastaların oral sağlık için değişen anlayışları ve beklentileri, rekabetçi ortam ve dişhekimliğinin profesyonel ve ticari yönleri arasındaki olası gerilim, diğer önemli belirleyicilerdir^{1,2}.

Bir dişhekiminin hastalarına olan sorumlulukları çok geniş olduğundan tedavinin her yönünü kapsar nitelikte görünmektedir^{4,7}. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yanı sıra, dişhekimliği mesleği aynı zamanda hasta talepleri ile de yönlendirilmektedir. “Profesyonellik en geniş anlamında hastayla başarılı bir ilişkiyi teşvik eden imge” ol-

duğundan dişhekimlerinin hastalarından gözündeki mesleki imajı önemlidir¹³. Böylece, hastaların anlayışlarında, taleplerinde, beklentilerinde ve kalite ölçülerinde (örneğin: bilgi iletişimi teknolojisi veya yeni tüketicilik eğilimleri gelişmelere bağlı olarak) gerçekleşen bir değişim ve toplumun mesleğe profesyonelliğe ilişkin tutumu gözlem takip gerektirir^{3,13}. Hastalara karşı olan sorumlulukları içinde hasta haklarının artan önemi dikkate değer bir önem taşımaktadır¹⁴. Hastalar kendi otonomileri ve hakları için daha bilinçli hale geldikçe hasta haklarının tanınması doğal olarak daha çok önemli hale gelmektedir.

Hastaların sorumlulukları ve hakları ile karşılaştırıldığında sağlık profesyonellerinin haklarının daha az üzerinde durulmaktadır^{4,7,14,15}. Bu mantıklıdır, çünkü hastaların daha fazla korunmaya ihtiyacı vardır¹⁵. Ancak, tedavi hastaları da birer ortak olarak kapsadığından, hastaların da tedavide belirli sorumlulukları vardır^{14,16}.

Dişhekimlerinin hakları ve sorumluluklarıyla hastaların hak ve sorumlulukları arasında çok yakın bir ilişki vardır. Diğer yandan, görev ve sorumluluklarının yanı sıra dişhekimlerinin haklarının dikkate alınması gerekmektedir, çünkü dişhekimlerinin imtiyazları ve haklarıyla yükümlülükleri arasında kuvvetli bir bağlantı vardır. Hatta bunlar birbirinden ayrılmaz niteliktedirler^{1,4-8}. Bu yüzden, bu hakların ne sadece dişhekimlerine hizmet ettiği ne de yalnızca imtiyazlar olmadığının kabul edilmesi gereklidir. Aslında, bu haklar, dişhekimlerinin hastalarına ve toplumlara hizmet ederken geniş yükümlülüklerini ve sorumluluklarını yerine getirmeyi mümkün kılan değerli araçlardır.

Teşekkür

Yazar, Amerika Dişhekimleri Birliği'ne, Kanada Dişhekimleri Birliği'ne ve İsviçre Dişhekimleri Birliği'ne bu makale dizileri için sağladıkları belgeler için müteşekkirdir.

AĞZINIZDA YARA MI VAR?

1. Günde yaklaşık 2 - 4 defa besleyici beslenişinize bir miktar protifeks pasta kullanın.

2. Bir kulak temizleme çubuğu veya tırnak parmak ucuyla paraya kızıl ve yavaşça mekanik yerin.

3. Solunumunuzu derinleştirecek şekilde nefes alarak dişlerinizi iyileştirmeye yardımcı olacaktır.

Wund im Mund?
Ein hervorragendes Wundmittel für Zahnärztinnen, Zahnärzten und Zahnpatienten.

Protifix sanfte Hilfe - starker Schutz
YARA VE KIZILMA JELİ

Marmara Üniversitesi Diş Fakültesi, Oral Dişgibi Anabilim Dalı ve İ.İ. Sektöründe Tıbbi Tıp Fakültesi Diş Fakültesi tarafından yapılan çalışmada, Nörolojik Anestezikler (NAD) ile ilgili olarak Dişhekimlerinde Protifeks Pasta kullanmanın etkileri araştırılmış ve Protifeks "Triksler Gözetli Dişli" olarak pasta jelinin, ağız yaralarının iyileşmesinde ve bakteriyel enfeksiyonların önlenmesinde, ağrıyı uyuşturmadan iyileştirmeye yardımcı olduğu yapıları ortaya konulmuştur.

Protifix Müşteri Temsilciliği: Tel: 0312 400 00 00 E-mail: info@ektirilekizaret.com

Ağrıyı uyuşturmadan iyileştirin!

KAYNAKLAR

- Weile JVM. Is dentistry a profession? Part 1. Professionalism defined. J Can Dent Assoc. 2004 70: 529-532.
- Weile JVM. Is dentistry a profession? Part 3. Future challenges. J Can Dent Assoc. 2004 70: 675-678.
- Dimatteo MR, McBride CA, Shugars DA et al. Public attitudes towards dentists. AU.S. Household Survey. J Am Dent Assoc 1995 126: 1563-1570.
- International principles of ethics for the dental profession. FDI Policy Statement. General Assembly, Seoul, Korea 1997. <http://www.fdiworldental.org>
- Christie CR, Bowen DM, Paaman CS. Curriculum evaluation of ethical reasoning and professional responsibility. J. Dent. Educ 2002 6: 56-63.
- Hobdell M, Sinkford J, Alexander C et al. Ethics equity and global responsibilities in oral health and disease. Eur J Dent Educ 2002 6: 167-178.
- Booklets of ethics and code of professional conduct. The American Dental Association, Canadian Dental Association and Swiss Dental Association.
- Weile JVM. Is dentistry a profession? Part 2. The hallmarks of professionalism defined J Can Dent Assoc 2004 70:599-602.
- Gruen RL, Pearson SD, Brennan TA. Physicians-citizens-public roles and Professional obligations. JAMA 2004 291:94-98.
- Medical professionalism in the new millenium: A Physician Charter. Ann Intern Med 2002 136: 243-246.
- Watt RG, Fuller SS. Oral health promotion - opportunity knocks. Br Dent J 1999 186: 3-6.
- Pearson SD, Raeke LH. Patients' trust in physicians. Many theories, few measures and little data J Gen Intern Med 2000 15:509-513.
- Brosky MC, Keefer OA, Hodges JS et al. Patient perception of professionalism in dentistry. J Dent Educ 2003 67: 909-915.
- The rights and responsibilities of patients. American Academy of Periodontology. January 2003. <http://www.perio.org>
- Jeffcoat MK. A dentists' bill of rights. What are fundamental principles? J Am Dent Assoc 2002 133: 540-541.
- Draper H, Sorrell T. Patient responsibilities in medical ethics. Bioethics 2002 16:335-352.

Nükleer kabusu yine gündemde

Nükleer enerji konusu bugünlerde iki vesileyle tekrar gündeme geldi. Birincisi hükümetin açıkladığı şekliyle Sinop'ta ilki yapılmak üzere beş nükleer santral yapımının kararlaştırılmasıydı. Tam biz bu konuya yer vermeyi düşünürken yirminci yıldönümü nedeniyle Çernobil kazası medyanın gündemine girdi. 'Çernobil'e rağmen nükleer santraller yapılmalı mı?' sorusunu bilen birine soralım dedik. 'Neden Nükleer Santrallara Hayır' kitabının yazarı Arif Künar'la e-mail yoluyla duyurucu bir röportaj yaptık.

Nükleer enerjinin tartışılan başka meseleleri ve en temel açmazları neler?

Nükleer enerjinin açmazları arasında; yatırım-finansman-kredi-garanti-işletme

maliyetlerinde ekonomik-ticari olarak tam bir başarısızlık yaşanması; diğer enerji kaynakları ile rekabet edememesi, atıkların nasıl bertaraf edileceğinin hala çözümsüz olması ve şimdiden birçok ül-

kenin başına çok büyük sorunlar açması; arızalar nedeniyle sık sık devre dışı kalması, normal işletme anında bile çevreye sızan ve işletmede çalışanlara da zarar veren radyasyon yayılımı; sıkça yaşanan ve milyonlarca kişiyi etkileyen nükleer kazalar; yüksek güvenlik nedeniyle lisanslama ve yapım sürelerinin 15-20 yıla uzaması; nükleer silahlanma ve "11 Eylül" saldırısı gibi uluslararası asimetrik tehditlerin artması; uranyum yakıtı işletmeciliğinin sorunları; nükleer enerjiye karşı gelişen yurttaş tepkisi ve oluşan güvensizlik sayılabilir.

Bunlara dayanarak nükleer enerjiye karşı çıkış noktaları arasında yenilenebilir, alternatif, temiz enerji kaynaklarının gelişmesi; enerji verimliliği, enerjinin etkin kullanımı ve tasarrufu yaklaşımlarının yaygınlaşması; enerji yoğun üretim yerine, düşük enerji kullanımlı teknolojilere ve üretime geçiş; enerji tüketim alışkanlıklarının değişmesi gibi birçok konu sayılabilir.

Arif Künar
Elektrik Mühendisi

ODTÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nünden mezun oldu. 1986 Çernobil Nükleer Santral Faciasından sonra onlarca konferans-panele katıldı, gazete ve dergilerde enerji-çevre üzerine yazılar yazdı, yazmaya devam ediyor. "Neden, Nükleer Santrallerle Hayır?" ve "Donkişotlar Akkuyu'ya-anti nükleer hikayeler" isimdeki 2 kitabı; EMO tarafından yayınlandı. Hali hazırda; Tüketici Hakları Derneği Enerji Komisyonu Başkanı, Elektrik Mühendisleri Enerji Komisyonu Üyesi, TMMOB Nükleer Enerji Komisyonu Üyesi, Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Çevre ve Enerji Komisyonu Üyesidir.

Nükleer santral kurulmazsa, enerjimiz yeterli mi?

Bu sorunuzun cevabını, içinde Enerji Bakanlığı bürokratlarının ve sektörün önemli temsilcilerinin yer aldığı Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi'nin 23 Mart 2006 tarihli görüşünden özetlersek;

Mevcut olanaklar; linyitten 120, taşkömüründen 10, hidroelektrik enerjiden 129 milyar kwh olmak üzere toplam 259 milyar kwh'tır.

Ek olanaklar olarak değerlendirilen henüz etüdü yapılmamış küçük hidroelektrik tesislerden 61 milyar kwh ek olanak yaratılabilir. 2030 yılına kadar hiç yeni doğalgaz santrali kurmasak bile mevcut 100 milyar kwh'lik doğalgaz santralimiz vardır. Yenilenebilir enerji kaynaklarımızın 2030 yılında toplam elektrik üretimi içindeki payının %25'e erişeceği kabulü ile buradan ek olarak 140 milyar kwh üretim olanağı doğabilecektir. Böylece toplam ek kapasite 286 milyar kwh'e, toplam üretim kapasitemiz 578,5 milyar kwh olmaktadır.

Bunların dışında enerjinin verimli kullanılması ve kayıp kaçakların önlenmesi ile % 20 tasarruf sağlanabilecektir.

Bütün bunları hesaba kattığımızda 2030 yılı için talep tahminleri yüksek senaryoda 732 milyar kwh'a, düşük senaryoda 561 milyar kwh'a düşmektedir.

Böylece birincil kaynaklarımız artan elektrik enerjisi talebini karşılamada yüksek senaryoda 2025 yılına, düşük senaryoda ise 2030 yılına kadar yeterli görülmektedir.

Görülüyor ki, birincil kaynaklar yönünden elektrik enerji üretiminde nükleer santrallara çok acil ihtiyacımız bulunmaktadır.

Nükleer yanlılarının yeni dönemde kullandıkları söylemlerden biri de 'doğalgazın dışa bağımlı bir enerji kaynağı olduğu'. Nükleer santraller dışa bağımlı bir enerji kaynağı değil mi?

Doğalgaz, petrol, ithal kömür dışa bağımlı da, nükleer teknoloji ve uranyum "içe" mi bağımlıdır? Fosil kaynaklar tükeniyor da, uranyum tükenmiyor mu? Petrol ve doğalgazda krizler yaşanıyorsa, fiyatları artıyorsa yakın gelecekte uranyumda ya da zenginleştirilme işleminde kriz yaşanmayacağını, fiyatının artmayacağını (nitekim uranyum fiyatlarında eskisi kadar üretim olmadığı için; 2004 yılı sonu itibarıyla, bir önceki yıla göre %49 civarında bir artış olmuştur), ambargo uygulanmayacağını garantisini kim vere-

ÇERNOBİL'de ne olmuştu?

Dünya, felaketten birkaç gün sonra haberdar oldu. İsvetli yetkililer ölçümlerde olağanüstü düzeyde radyasyon tespit edince Sovyet yetkililerine anormal bir durum olup olmadığını sordular; Sovyet yetkililerinin daha fazla saklama şansları kalmamıştı. Kiev yakınlarındaki Çernobil Nükleer Santralinde bir kaza olduğunu açıkladılar.

25 Nisan 1986'da öğle yemeğine çıkan bir mühendis bir elektrik denemesi için nükleer reaktörün acil soğutucu sistemlerini kesiyordu. Teknisyenler, akşamüstüne doğru reaktörün gücünü minimuma indirmişti. Amaçları, kendi gücüyle dönen türbinlerin elektrik debisini kontrol etmektir. Ancak bu durumda reaktörlerin müthiş bir istikrarsızlık kazanacağından haberleri yoktu. Gece yarısı saat 1'i 23 geçte arda ardına gelen iki patlama duyuldu. Santralin damı fişek gibi gökyüzüne fırladı, ardından da tüm gücüyle santralin üstüne düştü. Patlamada Hiroşima'ya atılan atom bombasının 500 katı radyoaktif toz atmosfere karıştı. Kaza anında ölen 31 kişi dışında, binlerce kişi aldıkları yüksek dozda radyasyon sonucu aradan geçen 20 yıl içinde öldü ve gelecek nesiller de ölmeye, sakat kalmaya devam ediyor.

Kaza sonrası Çernobil santralinin etrafı beton bloklarla kapatıldı

1992'de Rio de Janeiro'daki Dünya Zirvesinde, Ukrayna Çevre Bakanı Dr. Yuri Scherbak, ülkesinde 1986 yılında meydana gelen Çernobil felaketi sonucunda 6000 kişinin öldüğü ve ölü sayısının 40.000'e varacağını, ayrıca yüzbinlerce insanın da kansere yakalanacağını söylemiştir. Ukrayna ve Rusya dışında, başta Türkiye ve Kuzey Avrupa olmak üzere milyonlarca insan, hayvan ve toprak kirlendi, etkilendi. Özellikle maalesef Karadeniz'de kanser vakaları artmaya başladı.

RMBK tipi nükleer santraller Sovyetler Birliği'nin gurur kaynağıydı. Bunlardan biri olan Çernobil, ülkedeki 51 nükleer santral içinde en önemlilerinden ve 'Kızıl Meydan'a bile dikilebilecek kadar güvenli olduğu söyleniyordu.

bilir? 'Doğalgazda ham madde nakli için boru hatlarına ihtiyaç varsa', nükleer yakıt ve atıkların taşınması için 'nakle' ihtiyacı yok mu? Üstelik Almanya'da yaşadığı üzere; hem de 30-40 bin polis eşliğinde, 3-4 ay süren 'belalı', 'riskli' bir nakle ihtiyacı olacaktır. Ayrıca sürekli öne sürülen; 'Toplam enerji maliyetindeki yakıt maliyeti oranının düşük olması' neyi değiştirir? İlk yatırım, finansman, kredi maliyetleri; yapım süresinden kaynaklı faizler; güvenlik, kaza, arızalardan kaynaklı maliyetler, söküm ve atık maliyetleri zaten o kadar büyük ki; yakıt maliyetinin 'şimdilik' düşük olması bir 'avantaj' olamaz.

Nükleer yanlıları nükleer santrallerin güvenli olduğunu söylüyor. Nükleer santrallerin bugüne kadarki vukuatları nelerdir?

leer santrallerin bugüne kadarki vukuatları nelerdir?

Nükleer enerji yandaşlarının öne sürdükleri gibi dünyada yalnızca 3 önemli nükleer santral kazası yaşanmadı. En büyükleri olan 1957 Windscale (İngiltere), 1979 Three Mile Island (ABD) ve 1986 Çernobil (Sovyetler Birliği) felaketi dışında, her an Çernobil felaketine dönüşebilecek büyüklükte yüzlerce kaza yaşandı. Nükleer Fizikçi Prof.Dr. Hayrettin Kılıç'ın aktardığına göre; "Sadece ABD'de, bugüne kadar Nükleer Denetleme Komisyonu'nun (NRC) kayıtlarına göre, felakete yol açabilecek derecede 169 kaza olmuştur. Japonya'da 1992 yılında tam 20 tane önemli kaza rapor edilmiştir. 1992 yılında Rusya, uluslararası kuruluşlara 205 kaza rapor etmek

mecburiyetinde kalmıştır". İngiltere'de ise gizlenen ve sonra ortaya çıkarılan 17 ciddi nükleer kaza yaşanmıştır.

30 Eylül 1999 günü Japonya'nın Tokaimura Nükleer Santralı'nda meydana gelen ve yine dünyanın yüreğini ağzına getiren kazada, 49 işçi yüksek radyasyon olarak tedavi altına alındı; 1 teknisyen öldü. Santral civarında yaşayan 310 bin kişi evlerinden dışarı çıkarılmadı, 10 kilometrelik bölge yasak alan ilan edildi.

Radyasyon oranı normalin 15 bin katına çıktı. İleri, güvenilir, yüksek teknolojilere sahip Japonlar bile, baştan savma işletme anlayışına sahip olduklarını itiraf ettiler. Santralın yetkilisi Hideki Motoki; "Son 4 yılda kurallara aykırı şeyler yapıldı." itirafında bulundu ve kaza ile ilgili yapılan araştırmalar sonucunda, tesisteki işçilerin ve yetkililerin eğitimlerinin, deneyimlerinin iyi olmadığı ortaya çıktı.

Örneğin Almanya'nın 2020 yılına kadar tüm reaktörlerini kapatacağı kararı var. Diğer ülkeler için durum nedir?

ABD'de 1978 yılından, Almanya'da 1982 yılından, Kanada'da 1978 yılından itibaren yeni bir nükleer santral siparişi yok. Ülkemizdeki nükleercilerin gözbebeği olan Fransa ise, 1997 yılından itibaren 2010 yılına kadar nükleer programını askıya aldı.

Mart 1997 Monju'dan sonra, Eylül 1999'da Tokaimura'da yaşanan Japonya'nın en büyük nükleer kazası nedeniyle, Japonya halkı da nükleer santrallara karşı çıkmaya başladı. Japonya'da, 1996 yılında Maki Kasabası'na yapılmak istenen nükleer santral için, halk; referandumda hayır dedi.

Avusturya'da yapımı 1978 yılında biten Zwentendorf Nükleer Santral'ı, referandum sonucu hiç çalıştırılmadan kapatıldı. Brezilya ise, yapımı bitmekte olan ikinci santralından ve 1.1 milyar dolar harcadığı üçüncü nükleer santralından vazgeçti. İsveç, 1980 yılında yapılan referandum sonucunda 2010 yılında, elektriğinin %46'sını elde ettiği tüm nükleer santrallarını kapatma kararı aldı. İtalya, Kasım 1987'de yapılan referandum sonucu, nükleer enerjiden vazgeçti ve %70 bitmiş olan Montalto di Castro dahil 4 nükleer santralını kapattı. Almanya, 1991'de bitirilen SNR-300 Kalkar santralını ve Hanau MOX tesisini hiç işletmeden kapattı. İspanya 1984 yılında %92'si bitirilen Lemoniz 1-2 ve Valdecaballeros

'Çernobil felaketi dışında, her an Çernobil felaketine dönüşebilecek büyüklükte yüzlerce kaza yaşandı. Sadece ABD'de, bugüne kadar Nükleer Denetleme Komisyonu'nun (NRC) kayıtlarına göre, felakete yol açabilecek derecede 169 kaza olmuştur.'

1-2 santrallarını kapattı. ABD, 1984 yılında bitmiş olan Shoreham santralını, işletmeye almadan kapattı. Avrupa'da yalnızca Finlandiya Parlamentosu; 92'ye karşı 107 oyla, ülkenin 5. nükleer santralını onaylamıştır.

Nükleer santrallerin atıkları her zaman eleştiri konusu oldu. Nükleerciler atık sorunun çözüldüğünü söylüyorlar. Nükleer karşıtları ne diyor?

Ortalama gücü 1000 MW olan bir nükleer santral, yılda yaklaşık 27 ton yüksek düzeyli, 250 ton orta düzeyli, 450 ton düşük düzeyli atık üretir. Bu atıklar ve tükenmiş yakıt çubukları, 30-40 yıl reaktörün içindeki ya da yanındaki havuzlarda bekletilir. Radyasyon düzeyinin düşmesi beklenir. TAEK'in web sayfasında Serpil Aktürk ve Aysen Tongal tarafından yayınlanan bir raporda; "Birçok ülke son depolamayla ilgili olarak çok fazla arge yapmışlarsa da, bu konuda uygulama henüz gerçekleşmemiştir." denilmektedir. 2010 yılında ABD'de, 2020 yılında da Finlandiya'da devreye girmesi planlanan yalnızca "teorik" çözümler ve depolama alanları vardır.

1998 yılında İstanbul'daki basın toplantısında, Akkuyu Nükleer Santralı ihalesine Fransızlarla ortak olarak giren Sie-

mens Firması'nın temsilcisi; "Türkiye radyoaktif atıkların Torosların altına gömülebilir" ve "Türkiye'nin parlak zekalı insanları, gelecek 20 yılda nükleer atıkların çözümünü bulacaktır" açıklamasında bulunmuştur.

Neden Sinop seçiliyor? Türkiye, 2012'de nükleer santral kurmuş olabilir mi?

Öncelikle, nükleer tercih özünde siyasi bir tercihtir; teknik ve ekonomik değil. Bu nedenle, Sinop veya teknik olarak uygun olmayan bir yer seçilebilir. Sinop'un seçilmesinde, Akkuyu'daki karşı çıkışlar, Antalya-Mersin bölgesindeki turizmin gelişmesi, nüfus artışı ve depremler etkin olmuş olabilir. Sinop; Hükümet'e göre; daha az nüfuslu, turizmin zayıf olduğu, işsizliğin fazla olduğu, uluslararası tehditlerin görece az olduğu bir bölge olarak düşünülmüş olabilir. Bu özelliklerinden ötürü, yöre halkının fazla karşı çıkmayacağı hesaplanıyor. Ancak yer lisansı alınabilmesi için; 3-4 sene çok ciddi araştırmaların yapılması gerekiyor. ÇED gerekiyor.

"2009 yılında oluşması beklenen elektrik açığının kapatılması için nükleer santral kurulmasının gündemde tutulduğu ve zorunlu olduğu" söylemi de artık inandırıcı değildir. Çünkü bu ülkenin insanları acilen nükleer santral yapılmazsa karanlıkta kalacağız "masalını" 30 yıldır çok dinledi. Ayrıca ABD'deki nükleer santral yapımları en az 15 yıl, Arjantin ve Brezilya'daki son nükleer santral yapımları ise 25 yıl sürmüştür. Siz şartnamesini bile kendi hazırlayamayan bir ülkede; 5 yılda nasıl "hızlandırılmış" nükleer santrallar kurabileceksiniz?

Daha endüstrisindeki tehlikeli atık miktarını bilmeyen ve %5'ini bile toplayamayan, radyoaktif röntgen cihazlarını kontrol edemeyen, nükleer santral kurulması için TAEK, EPDK mevzuatı hazır olmayan, Hazinesinin garanti vermediği, yer lisansının hazır olmadığı, daha önceki hükümetlerin "al ya da öde", "alım garantisi"ni eleştiren ancak "nükleer santral" için aynı yolu öneren, ihalesiz ve şaibeli bir sipariş verilebileceği kuşkusunun olduğu, özelleştirmelerin, serbestleştirmenin başarısız olduğu, "Yüce Divan"ların, lisans iptallerinin yaşandığı "güvensiz-garantisiz" bir enerji piyasasında, en az 15 yıllık bir süreç gerektiren ve en 15 milyar doları bulabilecek 3 adet nükleer santral; ne devlet, ne de özel sektör yatırım yapıp, kuramaz.

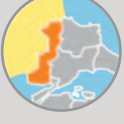

Oda genel kurulları yapıldı

Dişhekimleri odaları Olağan Genel Kurul ve seçimlerini yaparak yeni bir çalışma dönemine başladılar. Yoğun emek ve özveri ile görev yapan Oda yöneticilerimizin bir bölümü yerlerini yeni meslektaşlarımıza devrederken, bir bölümü de görevlerine devam ediyor. Dergimizin baskıya hazırlandığı sırada bize ulaşan sonuçları aşağıda bulacaksınız. TDB olarak görevini tamamlayan meslektaşlarımıza katkılarından dolayı teşekkür eder, yeni çalışma döneminde görev alan yöneticilerimize başarılar dileriz.

 ANTALYA Dişhekimleri Odası	Yönetim kurulu Rukselen Selek Mehmet Akgün Şahinder Çengil Odman Ertekin M. Caner Güleç Hakan Kapatlı Serdar Özkan Hülya Satı Hüseyin Tunç	Denetleme Kurulu Gülfidan Kahrıman Orhan Karadağ Filiz Uğur	Disiplin Kurulu Zuhal Abukan Mehmet Demirayak Konuralp Öztekin Ayhan Tipi Burhan Yazar	TDB Delegeleri Mehmet Akgün Şahinder Çengil Odman Ertekin M. Caner Güleç İlhan Gülmez Hakan Kapatlı Huriye Özderin Serdar Özkan Hülya Satı Hüseyin Tunç
 BALIKESİR Dişhekimleri Odası	Yönetim kurulu Ş. Korkmaz Tuzcuoğlu Ercan Bozacı Çağlı Çallıoğlu L. Sabri Ovacık Funda Uğün	Denetleme Kurulu Mesut Göktepe Orhan Karakoç H. Banu Öztürk	Disiplin Kurulu Mustafa Çavdar Tamer Ölçer Savcı Ricaloğlu Adil Söylem Emin Yaren	TDB Delegeleri Okan Ergün Akın Güranlı Orhan Karakoç Cavit Karanfil Tamer Ölçer Bilkan Uçkan Funda Uğün
 BURSA Dişhekimleri Odası	Yönetim kurulu Metin Bozkurt Mehmet Aydın Emel Coşkun Y. Tunay Çelik Ali Durmazoğlu Hakan Özdündar Kevser Kutay Pala M. Emin Sevi Ahmet Tunahan	Denetleme Kurulu Osman Nuri Altunay Bahriye Eren Ferhat Satan	Disiplin Kurulu Nuri Demirci Işık Güven İsmail Özgögen Hüsnü Öztürk A. Işıl Sezer	TDB Delegeleri Serdar Alnıaçık Mehmet Aydın Emel Coşkun Y. Tunay Çelik Abdulkadir Dayioğlu Ali Durmazoğlu Cem Ersoy İ. Haluk Köse Hakan Özdündar Ahmet Tunahan

 <p>ÇANAKKALE Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Bilge Şimşek Süleyman Sami Doğançün Emine Şengören Aşkın Şimşek Metin Tunalı</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Işık Ağıztemiz Kılıçer Halil Berksoy Evren Erbaş</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Adnan Bayraktar Levent Bingöl Haldun Erdem Naci Kınran Hüsnü Şekeroğlu</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Haldun Erdem Sebahattin Erkan Naci Kınran Aşkın Şimşek Metin Tunalı</p>
 <p>DENİZLİ Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Metin Hadımlı İrfan Karababa İlker Özkan Belgin Özunal M. Rıza Soytekin</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Asuman Bardan Mehmet Böbeci İhsan Özgüç</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Mesut Gündüz Kemal Gürsel Bilge Öncel Zehra Sarıkaya Suat Temizkalay</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Necdet Avcı Salih Gündoğdu S. Hilmi Güngör M. Bayram İlkimen Mehmet Kabayuka Ünal Kaçar Kazım Müftüler</p>
 <p>EDİRNE Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Ayten Eren Agah Tümay Akgün S. Yalçın Atay Mustafa Özbay Hayrani Tabak</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Uygar Çeşme Hakan Genç Şadiye Yayak</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Nezih Atsız Munise Eren Müjdat Özdurak Barsi Öztürk Z. Neşe Turan</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Veli Akyol Ali Dinçer Ayten Eren Faruk Etker Abdi Takkeci</p>
 <p>ERZURUM Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Alper Eminoğlu Yüksel Ayaz (İş) F.Filiz Kocamangil Mehmet Karakuzulu Keskin Tunas</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Ahmet Aydın Abubekir Harorlu Osman Uzundumlu</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Ziyattin Ayan İsmail Ceylan Vahit Erdem Hüsamettin Oktay Gelengül Urvasızoğlu</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Halit Aladağ Cemil Atalay Yüksel Ayaz Ertunç Dayı F.Filiz Kocamangil</p>
 <p>GAZİANTEP Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Ahmet Fehmi Batur M. Kutay Güçlü Fatoş İpekçioğlu Murat Kılıç Can Özmen</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Cemil Karslıgil Özlem Özbiçki Hamza Yarıcılar</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Rıdvan Çağdaş Ergün Filik Mehmet Göksel M. Eray Tatar Abdi Uğur</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>İ. Muzaffer Baloğlu Zafer Çolakoğlu Ü. Bülent Gökseven M. Kutay Güçlü Nizamettin Özgül Ali Sayın T. Tamer Taşkan</p>
 <p>ISPARTA Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Hüdayi Kartöz Hakan Çetin M. Alparslan Ekinci Süleyman Faki U. Emre Karaturgut</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Mutlu Erdal Adil Konu Zuhal Ulutaş</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Mehmet Arkılıç Namık Kemal Aydın Orhan Babacan H. Hilal Kılıç Rukiye Vural</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Osman Açı Şükran Alpağan Nilgün Çökelek U. Emre Karaturgut Ahmet Örmeci</p>

 <p>KONYA Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Birol Karakaya M. Özgür Gönülüm Ahmet H. Gülbahçe Alper İrkil Karaçor Tamer Küçükcarap Kenan Sevinçhan Yağmur Şener Nimet Ünlü Sultan Yavuzer</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>İshak Doğru Nebil Ertüzün Haluk Kaya</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Ali Metin Bilgin Hasan Buğdaycı Güngör Gönülüm Kemal Şahin Mustafa Tuncer</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Arif Acar Hüseyin Babaoğlu Mustafa Ceran Osman Elvan M. Kemal Hancı Abdurrahman Karataşlı Necati H. Küçük yıldız</p>
 <p>MALATYA Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Ağah Altunsuyu Samet Ata Şeniz Badıllı Vanlıoğlu Münir Karaca</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Ercan Hakverdi Bekir Kerem Kurttaş Volkan Önen</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Yücel Aşık Altunsuyu Adil Aytekin Hasan Hacıevliyagil Bilkay Özcan Behçet Şener</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Vedat Çavdar Cimşit Demir Münir Karaca Akif Karlıdağ Burhaneddin Kömüroğlu Volkan Önen Ömer Özasan</p>
 <p>MANİSA Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Zihni Hoşkar Sevgül Bora Ertan Kılınç Yusuf Köseli M. Hakan Şanlı</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Selim Dindi Özay Erdoğan Bahri Yılmaz</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Murat Bayramoğlu Bilgin Çetin Serhat Çınarcık Köksal Gürsoy Hüseyin Simav</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>İbrahim Ay Serpil Deniz Recai Öz M. Ziya Özer İlkay Polat Kazım Tezgin Burhan Tolanay</p>
 <p>SAKARYA Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Yeşim Saraç Ufuk Aralp Rahime Dedeoğlu Savaş Kılınç Mahir Raci Timur</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Ömer Faruk Dilaver Teoman Erkol Vildan Ürdem</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Turan Çetiner Cenap Koşu Tamer Özgüner Nilüfer Şişlioğlu Savaş Vurallı</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Ufuk Aralp Rahime Dedeoğlu Ufuk Güngör Cenap Koşu Berrin Kulez Nilüfer Şişlioğlu Savaş Vurallı</p>
 <p>TRABZON Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Işık Aktürk Efran Baltacıoğlu Bülent Başaran Adnan Günnar Züleyha Gürsoy Vedat Ocak Müfit Gürsel Paşaoğlu Önder Taşan Elif Yardım Eyüboğlu</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Ebru Hoşver (Aydın) Ahmet Salih İskender Erol İskenderoğlu</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Mustafa Başkan Gülfem Işık Mecit Özaydın Zehra Özçelik Sema Şen</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Rasim Aktürk Mustafa Başkan Cem Şükrü Demet Çetin Işık Gençağa Kaya Önder Taşan Öner Zengin</p>
 <p>UŞAK Dişhekimeri Odası</p>	<p>Yönetim kurulu</p> <p>Fatma Özkumur Cenk Celep Mustafa Çıracı İ. Bilgin Erdem Aylin Özçelik</p>	<p>Denetleme Kurulu</p> <p>Nihal Arı Ali Dombacı Hasan Duran</p>	<p>Disiplin Kurulu</p> <p>Ergin Durusu Mustafa Gümüş A. Mustafa Günel Yavuz İnal Okan Önelge İsa Peker</p>	<p>TDB Delegeleri</p> <p>Mustafa Akşit Emel Arık Emine Çavdar Niyazi Eren Ö. Asım Gündüz</p>

Sinop: Dışarıda deli dalgalar

■ Yazı ve fotoğraflar:
Fatin Hazinedar

Yükü devrimci bir genç olan Bandırma vapuru, İstanbul'dan Samsun'a çıktığı yolculuğunda 18 Mayıs 1919 günü Sinop iskelesine de uğramıştı. Bu genç adam kendilerini takip eden İngiliz donanması nedeniyle buradan Samsun'a karayolu ile devam etmek istemiş, ancak ne yol ne de vasita olduğundan tekrar Bandırma Vapuru ile

deniz yolculuğuna devam etmişti. Mustafa Kemal Atatürk'ün ulusal mücadeleyi başlattığı Samsun'a yolculuğunu, ya da Sinop'a kadarki seyrini sizin bugünün şartlarında da yapmanız olası değildir! Nedeni ise; üç tarafı deniz olan yurdumun, yine üç tarafı deniz olan bu yarımadasına bugün deniz yoluyla ulaşmanız mümkün değil. (Tabii özel deniz taşıtınız yoksa!) İki yıl öncesine kadar limanına, yazları da olsa haftada bir kere Karadeniz seferi olan Deniz Yolları'nın bir yolcu gemisi uğramaktaydı. Ama, özelleştirme kapsamı içinde buraya gelen o gemi de özelleşince şimdi Karadeniz'de ülkemize ait bir yolcu gemisinin bacasından dumanı tütmez oldu. Şimdi büyükler, küçüklere boş iskelelere ba-

karak Karadeniz'de bir zamanlar bir kültür olan vapur yolculuklarını anlatmaktalar.

Kısacası Sinop'a denizden ulaşamazsınız. İstanbul'dan 9 saat, Ankara'dan 5 saat süren yorucu ve maceralı bir kara yolculuğundan sonra Sinop'a varıyorsunuz. Maceralı diyorum; Samsun tarafından gelerseniz Kanlıçay mevkiinde, diğer taraftan gelerseniz Dranas mevkiindeki virajlı ve bol tırmanışlı yollardan sonra yolculuk macera adını alıyor. Dranas'tan sonra deniz seviyesine geldiğinizdeyse yükseklik ve basınç nedeniyle tıkanan kulağınız açılacak. Dalga seslerini duyacak ve Sinop'u uzaktan gördüğünüzde bu sefer kalp yollarınızda heyecandan bir tıkanma olacak.

Ay tanrıçasının kenti

Sinop nedense hep bana dişil bir kent olarak gelir. Bunun nedeni adını Ay tanrıçası Sin'den almış olması olabilir. Biraz önce, Sinop'un güzelliğini uzaktan gördüğümüzde demiştik; yaklaşık çirkin yapılaşmayı gördükçe, binaların bir güzelin yüzündeki kötü makyaj gibi sırtığını göreceksiniz ve içiniz burkulacak. Ama yine de Sinop'un güzelliğine gölge düşüremediğini söylemekte fayda var. Ve bu ince belli güzeli Karadeniz'in yeşili ve mavisi içinde seyretmeye doyamayacaksınız. Bu yorucu yolculuktan sonra ilk iş olarak limana gidip "Yalı Kahvesi"ne oturun, ayaklarınızı Karadeniz'e doğru uzatıp Yalı Kahvesi'nin o güzel çayını yudumlamaya başlayın. Hatta karşısındaki fırından aldığınız sıcak simiti de katık yaparsanız deşmeyin keyfinize...

Gölge etme başka ihsan istemem

Siz çayınızı yudumlayıp sıcak simiti-nizi yerken ben de size Sinop'un tarihiyle ilgili kısa bilgiler vereyim. Sinop ilk çağda "Paflagonya" adı verilen bölge içinde önemli bir doğal liman konumdadır. Yapılan kazılarda ilk Tunç Çağı dönemine ait buluntular ortaya çıkmış. Sinop'un yazılı tarihi Hitit devleti döneminden başlıyor. (M.Ö XIV.yy) Sinop topraklarında Friglerin, Kimmerlerin, Lidyalıların ve Perslerin sırayla hakim olduklarını görüyoruz. Bunlara ait buluntular ve eserleri Sinop Müzesi'nde görmek mümkün. Daha sonra Hellen dönemi başlar ki bu dönemde "Gölge etme başka ihsan istemem" sözünün sahibi Diyojen burada doğuyor. Sonra da Pontos Krallığı dönemi başlıyor, bu dönemde Sinop IV. Mithridates zamanında başkentlik yapıyor. Daha sonra Roma devri başlıyor ki bu döneme ait Sinop'ta çok eser bulunur. Özellikle Demirci köyü yakınlarındaki köprü görülmesi gereken eserlerden birisi. Bizans döneminde ise Hıristiyanlık inancı Sinop'ta yayıldı. Bu inanç doğrultusunda bir çok dinsel yapı ve eser inşa edilir. Bunların en güzellerinden biri de "Balatlar Kilisesi".

Selçuklular'ın gelmesiyle Türklerin idaresine geçen Sinop, Selçuklu mimarisine göre sil baştan yeniden imar edilir. Önce Pervaneoğulları daha

sonra Candaroğulları Türk egemenliğini hüküm sürdürür. Sonraları da Osmanlı Devleti'nin idaresi altına girer. Bir liman şehri olarak kullanılan Sinop'ta tersanede gemi yapımı bu dönemde başlar. Bu kısacık tarih anlatımında bile bir yığın kültüre ev sahipliği yapmış olan Sinop'ta bu dönemlerin küçük de olsa izlerini görmemiz mümkün.

Dışarıda deli dalgalar

Simit ve tarihi bilgileri sindirdikten sonra Sinop'un merkezinde gezmeye başlayın. Adı Sinop ile bir anılan meşhur hapishanesini mutlaka gezin. Ha, yanınıza Sabahattin Ali'nin şiir kitabını da alırsanız hoş olur. Koşuşları gezerken duvardaki yazıları okuyunca her bir yazının bir hayatı, bir acıyı anlattığını göreceksiniz. Hapishanenin avlusuna geçip dut ağacının altına oturun. Denizin dalgası araya sahil yolunun girmesi nedeniyle hapishanenin duvarına artık vuramasa da Sabahattin Ali'nin "Hapishane Şarkısı" şiirlerini okuyun.

*Dışarıda deli dalgalar
Gelip duvarları yalar,
Seni bu sesler oylar,
Aldırma gönül, aldırma...*

*Görmesen bile denizi
Yukarıya çevir gözü;
Deniz gibidir gökyüzü;
Aldırma gönül, aldırma...*

Hapishanenin hüznü ve ürpertici havasından kurtulmak için hemen hapishanenin karşısına geçin otoga-

Bu kaçınıcı şelale acaba?

**Ne hapisaneleri
Ne de düşünce suçlarından yatanları
Gösterir okul
duvarlarına asılmış
Siyasi Haritalar
Eski bir mahkum
Ne zaman Sinop'u duysa
Önce hapisaneleri hatırlar**

rın yanından yürüyerek adanın diğer tarafındaki eski surları gezin. Ve Karadenizi değişik açılardan seyretmenin zevkini çıkartın. Sakın manzaranın güzelliğine fazla takılıp kalmayın, Sinop'un meşhur rüzgarı Gündoğrusu sizi çarpmasın. Sinoplu şair Ahmet Muhip Dranas, Gündoğrusu rüzgarı için şöyle demiştir. "Sinop'un Gündoğrusu eşkiya gibidir, kalenin kapısını geçtiğinizde aniden karşınıza çıkar". Manzaranın tadına varduktan sonra şehir merkezine doğru on dakika yürüyün ve Selçuklu zamanından kalma Alaadin Camii ve Süleyman Pervane Medresesini görün. Özellikle medresenin ortasındaki şadırvan görülmeye değer. Buradan yine on dakikalık bir yürüyüşle ama biraz da yokuş çıkarak Balatlar Kilisesi'ni ziyaret

edin. Burada biraz nefeslenirken belki Sinopluların bile bilmedikleri Sinop doğumlu Ermeni şair Armen Dorian'dan bugünlerde dil, din, ırk ayrımı yapanlara inat şu dizeleri okuyun:

...
Temmuzun huzur ve sükun dolu akşamlarında

İner bir karanlık her yana ve hemen bir Ses yükselir semaya

İslam alemini ibadete davet eden

Müezzinin sesidir o

Ak bir minarenin tepesinden seslenir

İlahi bir aşk havasıyla dopdolu

Tabyalar şimdi gözlemcileri koruyor

2 km uzaklıkta daha buruna doğru Karakum tesislerine yakın Nisi köyü civarında Rus donanmasına karşı savaşacak olan Osmanlı donanmasını, limanı ve tersaneyi korumak amaçlı yapılmış olan Paşa Tabyasını görmeden olmaz. İki katlı olan yapının ikinci katlarında top yuvaları vardır. Alt bölümde ise birbirinden bağımsız me-

Nükleer santralin Sinop'a kurulması kararından sonra Sinoplu şair Dranas'ın dizelerini hatırlayalım; "Umutların mola verdiği yerde/ geceler nehir gibi akıp gidiyor

kanlara açılan odalar yer almaktadır. Şimdilerde bu odalar turizm amaçlı olarak şahıslara kiralanmış, gözlemcilere rastlayacaksınız. Akşamüstü güneşin batışını izlemek için limana gidip oradaki balık lokantalarından birine oturabilir, balığınızı, içkinizi seçtikten sonra kendinizi gecenin ve Sinop'un kollarına bırakabilirsiniz.

Sabah erken uyanın ve doğruca denize gidin. Ayağınızı denize sokmadan kahvaltı sofrasına oturmayın. Ardından yine Yalı Kahve'sine oturup ya simit-peynir ya da Nokul denilen Sinop'un meşhur pastasından yiyerek güne başlayabilirsiniz. Gazetenizi okuduktan sonra yarımada'yı gezmeye devam edin. Bu geziyi yürüyerek yapın diyeceğim ama... Siz yine de araba ile turunuzu atın. Adayı gezerken Eski Amerikan radarının yanından geçeceksiniz. Orada arabanızı durdurun ve tepeden Karadeniz'e bir bakın. Mevsim yazsonuna yaklaştıysa böğürtlen yemeyi de unutmayın. Özellikle fenerin olduğu uçurumdan

şağıya bakmak insanı hem ürpertiyor hem de şaşırtıyor.

Hazır arabaya atlamışken diğer fenere Türkiye'nin en kuzeydeki ucuna yani İnceburun Feneri'ne yolculuk yapmalısınız. Denize ve fenere bir selam verin. Yoksa en kuzeyde yalnızlık çeken bu fener size darılır. Adı gibi ince olan 250 yıllık fenerin bekçiliğini, bu görevi 20 yıl önce babasından devralan Erol Çilesiz ve ailesi yapmaktadır. 3 çocuklarıyla fenere arkadaşlık yapan Çilesiz ailesi sizi görünce çok sevinecektir. Çünkü onların tek misafirleri martılar, diğer kuşlar ve uzaktan geçen gemilerin ışıklarıdır. Buradan 8 km uzaklıkta, kuzeybatı sahilinde yer alan ve kilometrelerce ince beyaz kuma sahip Akliman Plajı'na da uğramadan olmaz. Sualtı

denizciliğine ilginiz varsa burası oldukça uygun bir bölge. Yine Akliman'ın 1 km ilerisinde tam bir doğa harikasıyla karşı karşıya kalacaksınız; Hamsilos Fiyordu. Denizle ormanın kucaklaştığı dünyanın en ilginç fiyordlarından biridir. Osmanlı-Rus savaşlarında zaman zaman Osmanlı gemileri bu fiyorda saklanarak Rus gemilerini aldatmış. Burada daha fazla kalmak isteyeceksiniz ama daha geçecek yerleriniz var.

Erfelek'te suların dansı

Arabıyla 42 km'lik bir yolculuk sonrasında Erfelek Tatlıca Şelalelerine varacaksınız. Erfelek'ten şelaleye giden yol biraz bozuk olsa da göreceğiniz doğa güzelliğini düşünerek bu yola katlanacaksınız. Şelalelere geldiğinde zerrecikleri serinliği yüzünüze vuracak. Yaklaşık 2 km'lik vadide dünyada bir eşi bulunmayan, sayısı kimine göre 28, kimine göreyse 35'i bulan şelale bulunuyor. Burayı iki şekilde gezebilirsiniz: Birincisi, şelalelerin içeri-

sinden ipler ve halatlara, zaman zaman da 10 metre yüksekliği bulan kayalara tutunarak tırmanılan yol, ikincisi ise şelalelerin yanı boyunca giden patika yol. İkisi de tehlikelidir. Birincisini tavsiye ederim, şelalelerle bütünleşmenin ve doğanın tadını çıkarmanın güzel yolu budur. 15. şelaleye yani değirmenin yanına kadar geldiğinizde şelalelerin hemen hemen yarısını görmüş oluyorsunuz. İsterseniz buradan dönebilirsiniz, çünkü bundan sonraki etap daha tehlikelidir. Mutlaka bir rehber eşliğinde çıkılmalıdır. Siz bence çimenlere oturup biraz dinlenin biraz şiir okuyun; ister doğa şiirleri, ister İstanbul şiirleri, ama şiir iyi gider. Biraz geç oldu ama tırmanırken su ve yiyecek almayı da unutmayın! Geriye değirmenin yanındaki patika yoldan dönmenizi söyleyebilirim.

Oradaki et lokantasında karnınızı doyurduktan sonra arabanıza atladığınız gibi şehre geri dönebilirsiniz. Döndüğünüzde şelaleler sizi yeterince yormadıysa Yalı Kahvesinin arka sokağında Ayhan Kotra veya Galeri Ülgen'e uğrayıp kendiniz ve dostlarınız için Sinop'a özgü ahşap tekne marketleri alabilirsiniz. İşin en zoru da bu, o kadar çeşit var ki neyi alacağınıza karar veremiyorsunuz. Çektirmeler, yelkenliler, guletler, balıkçı tekneleri, Karadeniz takaları hepsi bir vitrinde

bir masa ve sehpa üzerindeki denizlerinde yüzdürülmeyi bekliyor. Sinop'un bu güzelliklerini görüp tattıktan sonra, yurdumuzu çok iyi tanımadığınızı anlayacaksınız. Karayolunun zorlu virajları aklına gelse de Sinop'a yine gelmek isteyeceksiniz. Gezip gördüğünüz yerler aklınızdan, yediğiniz balıkların tadı damağınızdan gitmeyecek. Bir daha geleceksiniz belki de denizden.

Sinop'a gelirken yanınıza Sabahattin Ali'nin, Ahmet Muhip Dranas'ın, Armen Dorian'ın şiirlerini almayı unutmayın, gerisi size kalmış.

Hamsilos Fiyordu; tarihte nice gemileri, nasıl düşman savaş gemilerinden koruduğunu anlatır heyecanla size...(üstte) Feneri de tıpkı Sinop gibi saklanmış en kuzeye(alta).

Soruların yanıtlarını en geç 2 Haziran 2006 tarihine kadar SDE Yüksek Kurulu Ziya Gökalp Caddesi No:37/11 Kızılay/Ankara adresine mektupla, 0 312 430 29 59'a faksla ya da tdb@tdb.org.tr adresine e-mail ile gönderen meslektaşlarımızdan en az 7 soruyu doğru cevaplayanlar 6 SDE kredisi almaya hak kazanacaklardır.

Web sitemizdeki SDE bölümüne girmek için kullanacağınız şifre: kredi

Sürekli Dişhekimliği Eğitimi kredilendirilmiş soruları

1- Travma nedeniyle 12 yaşında sol üst santral dişini kaybeden bir çocuğa erken sabit protez uygulamasının yaratacağı problemler nelerdir?

- Pulpanın expoz edilmesi
- Çene gelişiminin engellenmesi
- Dişetin zamanla çekilmesi
- b ve c
- Hepsi

2- Hava yolu obstrüksiyonu ve baş postürü ile aşağıdaki anomalilerin hangisi ilişkili değildir?

- Maksiller darlık ve posterior çapraz kapanış.
- Ön açık kapanış.
- Uzun yüz büyüme modeli.
- Daimi diş eksikliği.

3- Aşağıdakilerden hangisi kompozit dolgularda polimerizasyon büzülmesini etkileyen faktörlerden birisi değildir?

- doldurucu - monomer oranı
- uygulanan ışık yoğunluğu
- kompozit polimerizasyon tekniği
- cila uygulaması

4- Astım hastalığı olanlarda aşağıdaki ilaçlardan hangisinin kullanımını risk oluşturabilir?

- Amoksisilin
- Difenhidramin HCl

- Klorheksidin
- Diflunisal
- Klindamisin

5- Metal-porselen restorasyonlarda metal alt yapı tasarımı ile ilgili olarak yanlış olanı işaretleyiniz.

- Keskin köşe ve kenarlardan kaçınılmalıdır
- Metal, porselen birleşimi mutlaka lingual yüzde olmalıdır
- Karşıt tüberküller metal-porselen birleşim alanlarıyla temasa gelmemelidir
- Porselen metalle bütün olarak desteklenmelidir.
- Metal alt yapı kalınlığı 0,3-0,5 mm olmalıdır.

6- Anterior dişler düşünüldüğünde florun en erken hangi dönemden sonra fazla alınması florozis için risk oluşturmaz?

- 1 yaş
- 2 yaş
- 3 yaş
- 4 yaş
- 5 yaş

7- Horlama ve uyku apnesi sendromu vakalarında aşağıdakilerden hangisi doğrudur.

- Hafif ve orta şiddetli vakalarda ağız içi aygıt tedavisi (mandibuler ilerletme aygıtı) söz konusudur.

- Bu vakalarda tedavi gerekli değildir.
- Bu bozukluğun kardiyovasküler sistem üzerinde yan etkileri mevcut değildir.
- Bu konuda diş hekimliği uygulamaları söz konusu değildir.

8- Kompozit dolguda dentine adezyonu olumsuz yönde etkileyen faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- Dentinin aşırı kurutulması
- Dentinin sklerotik yapıda olması
- Dentinin aşırı ıslak olması
- Dentine uzun süre asit uygulanması
- Hepsi

9- Aşağıdakilerden hangisinin analjezik etkisi yoktur.

- Kodein
- Meperidin
- Metadon
- Diazepam
- Propifenazon

10- Aşağıdakilerden hangisi porselen inley ve onleylerin simantasyonu sırasında kullanılan materyallerden değildir?

- Polikarboksilat
- Fosforik asit
- Hidroflorik asit
- Silan bonding ajan
- Dentin bonding

SDE CEVAP FORMU

(Doğru cevabı daire içine alınız)

- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e

- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e
- a b c d e
- Adı Soyadı :
- Adresi :

İmzası :

TDBD 92. Sayı CEVAP ANAHTARI

1. D Bu dişteki renkli sert dentin dokusu tamir dokusunun oluştuğunun göstergesidir. Bu nedenle indirekt kuafaj yapılmamıştır.

2. C Ağız solunumu yapan bireylerde oluşan negatif ağız içi basınç nedeniyle, dil ve yanak basınçları arasındaki dengenin bozulması neticesinde maksiller darlık meydana gelebilmektedir.

3. C Diğer şıklardaki değerler subjektif ve bireysel farklılıkları yansıtmadığı için daha objektif bir kriter olan "Epitelial atışmandan en az 0.5mm uzakta" ifadesi

4. E Kollagenazlar, hyalüronidazlar, elastazlar, toksinler gibi mikrobiyal virulans faktörler spesifik bakteriyel patojenlerin yayılımını kolaylaştırır. Fibronektin ise yara iyileşmesi sırasında fibrin stabilizasyonuna yardım etmek ve immün sistem tarafından uzaklaştırılacak yabancı materyalin tanımlanmasına yardımcı olmak amacıyla fibroblastlar tarafından salgılanan proteindir.

5. A Stratum spinosumun en

üstteki hücreleri keratinozom veya Oddland cisimcikleri denilen yoğun granüller içerir.

6. D Yedi yaşında daimi 1.azının apeksi açık olduğu için kalsiyum hidroksit ile apeksifikasyon yapılmalıdır.

7. B Erken süt dişi kaybı sonucunda oluşan boşluğa komşu daimi dişlerin kayması veya sürmesi ile yeni sürececek daimi dişin yeri işgal edilmiş olur. Bu nedenle erken süt dişi kaybı olan vakalarda yer tutucu endikasyonu söz konusu olabilmektedir.

8. C Periodontal sorunlu dişlerde diğer şıklarda belirtilen dişeti altı sonlanma şekli dişeti sağlığının devamlılığı açısından doğru değildir. Ayrıca bizotajlı tasarımlar klinik kron boyu uzamış olan periodontal sorunlu dişlerde uygun bir tercih olamaz.

9. D Hatalı ampirik antibiyotik kullanımı bakteri direncine, super infeksiyonlara, toksik reaksiyonlara veya allerjik reaksiyonlara yol açabilir. Ancak ağrı ve ödem oluşumunda etkili değildir.

10. D Dişetin şeklini vermez.

Kredilendirilen etkinlikler

TDB – SDE Yüksek Kurulu'nun 26 Nisan 2006 tarihli toplantısında değerlendirilen etkinlikler:

Estetik Difihekimli i 9 9	Tel: 0212.230 16
Akademisi Derne i EDAD Etkinliğin Adı : EDAD Mayıs Etkinliği 2006	
Etkinliğin Tarihleri : 05-06.05.2006	
ITI E itim ve Ö retim Komisyonu 00	Tel: 0312.434 20
Etkinliğin Adı : Straumann Dental İmplant Sistemi Temel Kursu Mayıs 2006	
Etkinliğin Tarihleri : 06-07.05 2006	
Sivas Difihekimleri Odası 19	Tel: 0346.221 14
Etkinliğin Adı : Çorum 6.Bahar Sempozyumu	
Etkinliğin Tarihleri : 06-07.05.2006	
ITI E itim ve Ö retim Komisyonu 00	Tel: 0312.434 20
Etkinliğin Adı : Özel Konu Kursu - Estetik	
Etkinliğin Tarihleri : 19.05 2006	
ITI E itim ve Ö retim Komisyonu 00	Tel: 0312.434 20
Etkinliğin Adı : 3.ITI Türk Bilimsel Kongresi	
Etkinliğin Tarihleri : 20-21.05 2006	
Gazi Üniv. Difihekimli i Fakültesi 4 4	Tel: 0312.213 83
Etkinliğin Adı : Mezuniyet Sonrası Eğitim Programları ve	

İşyeri açma izin harcı...

Bazı belediyeler tarafından muayenehane sahibi dişhekimlerinden işyeri açma izin harcı talep edildiği biliniyor. Danıştay 1. Daire'nin 29 Mart 1990 tarihli istişari kararından da anlaşılacağı üzere doktor ve dişhekimlerinin muayenehanelerinin açılmasında belediyenin herhangi bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

■ Mustafa Güler*

Uzun zamandır dişhekimlerinin de gündeminde olan işyeri açma izni harcı ile ilgili olarak yeni bir karar verildi.

İçişleri Bakanlığınca çıkarılan 4 Haziran 2000 tarih ve 48119 sayılı genelgenin iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemiyle Ankara Barosu Başkanlığı tarafından açılan dava Danıştay 9. Dairesi tarafından 9 Aralık 2004 tarih ve 2004/6517 K.sayıli kararlarla reddedilmiştir. Bu kararın temyizi üzerine Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu 27 Mayıs 2005 tarih ve 2005/128 E. sayılı karar ile temyiz incelemesi sonuçlanıncaya kadar Danıştay 9. Dairesi 9 Aralık 2004 tarih ve 2004/6517 K. sayılı kararının yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 81. maddesinde "Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması 'İşyeri Açma İzni Harcına' tabidir" hükmü yer almaktadır. Ayrıca 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükmünün Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10.maddesi uyarınca "Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyeri açmak, İşyeri Açma İzni Harcına tabidir. Bu harcın uygulanma-

sında işyeri, mağaza, yazıhane, idarehane, **muayenehane**, ...mesleki bir faaliyetle başka bir iş ve girişimin yapılmasına ayrılan ya da bu faaliyet, iş ve teşebbüslerde kullanılan yerlerdir." hükmü ile doktor ve dişhekimleri muayenehanelerinin de işyeri açma izin harcına tâbi olduğu belirtilmektedir.

Harç, idarenin sunduğu **belli bir hizmete karşılık** olarak hizmetten yararlananlardan alınan paradır. Dişhekimleri tarafından açılan işyerlerinde, sağlık kuruluşunun bulunduğu belediyeden izin alınmasını gerektiren bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla dişhekimlerinin işyeri açmaları ile ilgili hiçbir katkı sunmayan belediyelerin -verilmeyen- işyeri açma izni nedeniyle harç almasının hukuka uygun olmadığı açıktır.

Danıştay 1. Daire'nin 29 Mart 1990 tarih ve 1990/30 E., 1990/46 K.sayıli istişari kararında da "1219 sayılı Tebbet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına dair Kanununun 5'inci maddesinde de özel muayenehane açmak veya evinde muayenehane tesis etmek suretiyle sanatını icra etmek isteyen her doktorun hasta kabulüne başlamasından itibaren en çok bir hafta içinde isim ve hüviyetini, diploma tarih ve numarasını ve muayenehane açtığı yer ve var ise ihtisas diplomasını mahallin en büyük sağlık memuruna kaydettirmeye ve muayenehanenin nakli halinde de en az yirmidört saat önce durumu bildirmeye mecbur olduğu belirtilmiştir.

Görüldüğü üzere, doktor muayenehaneleriyle ..... açılmalarında da belediyelerce yapılan herhangi bir hizmet bulunmamaktadır.

.....

Noterlik daireleri, avukatlık büroları, doktor muayenehaneleri ve eczaneler için mevzuatta öngörülen gerekli ve zorunlu hususları denetleme veya belirli hizmetleri yapma gibi harç alınmasını gerektirecek bir belediye faaliyetinin olmaması, işyerinin kazanç amacı gütmemesinin harç

alınmasını gerekli ve haklı kılmaması nedenleriyle sözü edilen daire, büro, muayenehane ve eczanelerin belediyeden işyeri açma izni almasına gerek bulunmadığı ve 2464 sayılı Yasanın 81'inci maddesinde yazılı işyeri açma izni harcına tabi olmayacağı" belirtilmiştir.

Danıştay'ın bu istişari görüşünden de anlaşılacağı üzere doktor ve dişhekimlerinin muayenehanelerinin açılmasında belediyenin herhangi bir görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

İşyeri açma izin harcına ilişkin Ankara Barosu Başkanlığı tarafından açılan davanın reddi sonrasında Danıştay Vergi Dava Daireleri Genel Kurulu'nca verilen yürütmenin durdurulması kararı da Danıştay 1.Daire'nin istişari kararını destekler mahiyettedir.

Buna rağmen bazı belediyeler tarafından muayenehane sahibi dişhekimlerinden işyeri açma izin harcı talep edildiği bilinmektedir. Yukarıda belirtilen hususlar saklı olmak üzere, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu 84.maddesi uyarınca belediyelerin, işyeri açma izni harcı adı altında, alabilecekleri harç miktarının (beher metrekare için işin mahiyetine göre) 0,10 YTL ile 1,00 YTL arasında olabileceğini de belirtmek gerekir.

2464 sayılı yasa uyarınca belediyelerin dişhekimlerinden, işyeri açma izin harcı talep etmesi halinde, bu talebe ilişkin işlemin bildirim tarihinden itibaren 30 gün içinde vergi mahkemelerinde açılacak dava ile iptal edilebileceği gibi işlemin iptali isteminin, dayanak Yönetmeliğin 10. maddesindeki muayenehane ibaresinin de iptali istemiyle birlikte Danıştay'da açılacak davada da talep edilebilir. Belediye tarafından istenen harcın yatırılması halinde ödemenin ihtirazi kayıtlı yapılmasından sonra açılacak istirdat (geri alma) davası ile ödenen harcın iadesinin sağlanabileceği de düşünülmektedir.

* Avukat, TDB Hukuk Danışmanı

Composi-Tight

Bölümlü matris sistemi

Composi-Tight bölümlü matris sistemi, özellikle yeni GOLD serisi ile dolgularınızda aradığınız mükemmel arayüz kontakta elde edebilmenize olanak veriyor. Yeni tasarımı ve güçlendirilmiş paslanmaz çelik yapısı sayesinde ayırma kuvveti ve deformasyon direnci en üst seviyeye çıkarılan G-Ring halkalar, dünyanın en ince matris bantları ile birlikte (30 mikron) anatomik bir arayüz kontakta sağlıyor. Çeşitli şekil ve ebatlarda 130 bant ve 4 halkadan oluşan set içerisinde özel tasarım uygulama forseps de ücretsiz olarak sunuluyor.

İdeal uzunluk ve şekilde üretilmiş olan

anatomik ve esnek WedgeWands plastik kamalar, tüm arayüzlere tam adaptasyon için dört ayrı ebatla sunuluyor. Kamanın kolay uygulanması ve yutulma riskinin ortadan kaldırılması için tasarlanan sap kısımları, yerleştirme sonrasında bükülerek koparılabilir.

Kompozit dolguların şekillendirilmesi için yüksek kalitede paslanmaz çelikten imal edilen oldukça hafif ve ergonomik el aletlerinin titanyum kaplı uç kısımları kompozite yapışmıyor. Çeşitli fonksiyonel uçlara sahip enstrümanlar yedi farklı modele sahip.

Yiğit Diş Deposu
Tel: 0.232 339 74 35

Optrapol

Yeni jenerasyon kompozit dolgu parlatma lastiği

Yeni kalıcı olarak plak birikimini engelleyen minimal yüzey pürüzlülüğü gösterir. OptraPol parlatma lastikleri Tetric EvoCeram benzeri universal kompozitler ile kullanılmak üzere özel olarak geliştirilmiştir.

Bu yeni tek aşamalı sistemin en önemli özelliklerinden biriside defalarca kullanılabilirdiği için birim fiyatının uygun olmasıdır. Optrapol klasik parlatma lastikleri ile kıyaslandığında kolayca otoklavlanabilir ve yüksek aşınma direnci sayesinde 20 sefere kadar kullanılabilir. OptraPol alev uç, küçük alev uç, kap ve disk şeklinde mevcuttur.

Güney Diş Deposu
Tel: 0.232 339 74 35

OptraPol modern dolgu tekniklerinin ihtiyacını karşılamak üzere Ivoclar Vivadent tarafından geliştirilen yeni jenerasyon kompozit dolgu parlatma lastiğidir. Tek aşamada etkili bir parlatma sistemi, dişhekiminin bu aşamada uç değiştirerek zaman kaybetmeden mükemmel bir parlaklık elde etmesini sağlar.

Parlatma sonrasında, restoras-

BisBlock™

Calcium Oxalate içerikli hassasiyet giderici

Dentin tübüllerindeki sıvının hareketi sonucu oluşan ağrı, dentinin hidrodinamik mekanizmasına bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

Bisblock dentin tübülleri içerisinde oxalate kristalleri oluşturarak sıvı hareketini durdurduğundan dolayı ağrıyı önlemektedir.

Bisblock'un içinde glüteraldehit maddesi bulunmamaktadır. Glüteraldehit içermediği için yumuşak doku ve pulpaya olduğu gibi çevreye ve kullanıcıya da zararı yoktur. Dentin tübüllerinin içini doldurduğundan dolayı adhesivelerin bağlantı kuvvetlerini azaltıcı yönde bir etki yapmadığı tespit edilmiştir.

Bisblock dentin hassasiyetinin ortaya çıktığı aşağıdaki durumlarda güvenle kullanır.

- Açığa çıkmış kök yüzeylerinde.
- Dentin hassasiyeti.
- Direkt restorasyonların altında
- İndirekt restorasyonlarda
- Geçici restorasyonlarda

Paşa Dental Tel: 0.212 531 29 71

G.U.M. Gingidex Diş Macunu

G.U.M. Gingidex Diş Macunu, Chlorhexidine, Cetylpyridinium Chloride (CPC) Aloe Vera ve Isomalt içerir. Chlorhexidine ve Cetylpyridinium Chloride (CPC) dişeti sağlığını korumaya ve kötü ağız kokusunu önlemeye yardımcı olur. Isomalt, dişler için güvenli, çürük oluşturmeyen bir tatlandırıcıdır. % 0,06 Chlorhexidine oranıyla uzun dönemli kullanıma uygundur. Aniyonik köpüren madde içermez.

G.U.M. Gingidex Gargara

G.U.M. Gingidex Gargara, içeriğindeki Chlorhexidine ve Cetylpyridinium Chloride (CPC) dişeti sağlığını korumaya ve kötü ağız kokusunu önlemeye yardımcı olur. % 0,06 Chlorhexidine oranıyla uzun dönemli kullanıma uygundur. Alkol içermez.

Maxcem

Yapıştırma simanı

Kerr'in yeni yapıştırıcı simanı Maxcem üstün yapısal özelliklerinin yanında hekimlere büyük kolaylık sağlıyor. Her türlü kron, veneer, lamineyt, inley veya onley yapıştırma işlerinde kullanılıyor. 5 farklı renk seçeneği ile estetik olarak sorun yaşanmıyor. En büyük kolaylığı resin bazlı olmasına rağmen asitleme ve bonding işlemlerine gerek kalmaması. Klasik simanlar gibi uygulandığından sorunla karşılaşılmıyor. Resin ve katalizatörü aynı ikili şırıngadan karıştırıcı kanül yardımıyla direk dişe veya proteze uygulayarak yapıştırmaya başlanıyor; artan ve dolayısıyla sızan malzeme jel kıvamında olduğundan çok kolay temizlenebiliyor. Du-

al-cure yapısı nedeniyle ister ışın uygulanarak istenirse ışısız Dark-cure olarak yapıştırma işini sorunsuz hallediyor. Kuvvetli yapısı nedeniyle hem minere hemde dentine seramik veya altın gibi malzemeleri sıradışı bir güçle yapıştırıyor.

2 ayrı ambalajda piyasada. Standard Kit'inde 5gr'lık 5 adet farklı renklerde şırınga, 50 karıştırma kanülü ve 12 ad. Geçici yapıştırıcı simanların temizlenmesi için özel frez var. Mini kit'inde ise Clear renkte 1 ad 5gr'lık şırınga, 10 ad. Kanül ve gene 3 ad temizleme frezi var.

Güney Dental
Tel: 0.216.466 83 83

Kompozit ve Adhesive Sistemlerinde Son Teknolojiler

SEKTÖRDEN HABERLER

Paşa Dental A.Ş. ve dağıtıcısı olduğu Bisco firması ortaklaşa seminer düzenledi. Alama Üniversitesi Öğretim Görevlisi Dr. Rolando Nunez tarafından verilen "Kompozit ve Adhesive Sistemlerinde Son Teknolojiler (Nano Teknoloji) ve Fiber Post Sistemleri" konulu seminer İstanbul'da üç farklı üniversitede gerçekleştirildi.

İlki 6 Mart 2006 tarihinde Yeditepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nde, ikincisi 7 Mart 2006 tarihinde İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Prof.Dr. Altan Gülhan Özerkan Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilen seminerlerin sonuncusu da 8 Mart 2006 tarihinde Marmara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi'nde yapıldı. Katılımın ücretsiz olduğu seminerlerde Dr. Nunez'in sıcak ve esprili anlatımı dinleyicilerden olumlu tepkiler aldı. Seminerde, katılımcılar son sistem kompozit ve adheziv sistemler ile ilgili bilgi sahibi oldular.

Kurs Kongre, Sempozyum

Britanya Dişhekimliği Kongre ve Fuarı

18 - 20 Mayıs 2006

International Convention Centre
(ICC), Birmingham

Tel: +44 20 7935 0875

Faks: +44 20 7487 5232

e-mail: enquiries@bda.org

FDI Avrupa Bölgesel Organizasyonu (ERO) Toplantısı

23-25 Mayıs 2006

Lizbon-Portekiz

www.fdiworldental.org

Türk Dişhekimleri Birliği 13. Uluslararası Dişhekimliği Kongresi

19-24 Haziran 2006

Samsun

Tel: 0.362.435 44 78

Fax: 0.362.435 95 21

Avrupa Ortodonti Derneği 82. Kongresi

5-8 Temmuz 2006

Viyana-Avusturya

www.eoscongress2006.at

IADR 3. Avrupa Toplantısı

13-16 Eylül 2006

Dublin -İrlanda

www.pef2006.com

Dünya Dişhekimliği Birliği (FDI) 94. Kongresi

22-25 Eylül 2006

Şenzen-Çin

Tel: +33 4 50 40 50 50

Faks: +33 4 50 40 55 55

www.fdiworldental.org congress

ADA Yıllık Toplantısı

16-20 Ekim 2006

Las Vegas- ABD

www.ada.org

94

fdi

SHENZHEN 2006

Dünya Dişhekimleri Birliği Kongresi

FDI Annual World Dental Congress
22 - 25 September 2006
Shenzhen, China

EMOTOUR
Tel: (212) 254 84 63-64
fax: (212) 254 84 69
info@emotour.com

1

ISTANBUL
HONGKONG
ŞENZEN
HONGKONG
ISTANBUL

18-24 EYLÜL 2006

İki kişilik oda konaklama

1.195 Avro

Tek kişilik odada konaklama

1.375 Avro

2

HONGKONG
ŞENZEN
PEKİN
XIAN
ŞANGAY

18-29 EYLÜL 2006

İki kişilik oda konaklama

1.950 Avro

Tek kişilik odada konaklama

2.345 Avro

Lizbon

23-25 Mayıs 2006

İki kişilik odada
kişi başı konaklama

675 Avro

Tek kişilik odada
konaklama

765 Avro

FDI Avrupa Bölgesel
Organizasyonu (ERO)
Toplantısı

Almaata

25-27 Mayıs 2006

İki kişilik odada
kişi başı konaklama

745 Avro

Tek kişilik odada
konaklama

845 Avro

Kazakistan Uluslararası
Dişhekimliği Kongresi

TDB Organizasyonu ile FDI Etkinlikleri

TDB Genel Merkezi Tel: 0312 435 93 94 ve www.tdb.org.tr adresinden daha fazla bilgi alabilirsiniz.